

Olli Tieva

KANSALLISTAMISPYRKIMYKSET JA ISÄNMAALLISUUS SUOMALAISESSA PARTIOPOIKALIITTOSSA VUOSINA 1930–1939

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Pro gradu -tutkielma
Huhtikuu 2021

TIIVISTELMÄ

Olli Tieva: Kansallistamispyrkimykset ja isänmaallisuus Suomalaisessa Partiopoikaliitossa vuosina 1930–1939

Pro gradu -tutkielma, 85 sivua.

Tampereen yliopisto

Historian tutkinto-ohjelma

Huhtikuu 2021

Suomalainen partioliike oli 1930-luvulla jakaantunut peräti neljään poikaliittoon ja neljään tyttöliittoon. Vuosikymmenen lopulla näistä jäsenmäärältään suurimmaksi nousi Suomalainen Partiopoikaliitto. Suomalainen Partiopoikaliitto eli SPPL halusi kehittää 1930-luvulla toimintaansa suomalaiskansallisen suuntaan koulutusohjaaja Lauri Vuolasvirran johdolla. Pro gradu -tutkielmassani tarkastelen SPPL:n suomalaiskansallistamispyrkimyksiä ja siihen liittyvää isänmaallisuutta. Pyrin selvittämään miten kansallistamispyrkimykset ja isänmaallisuus ilmenivät liiton toiminnassa ja millä käytännön keinoin liiton partiotoimintaa yritettiin kansallistaa.

Tutkielmani pääasiallinen aineisto koostuu SPPL:n arkistoista löytyvistä asiakirjoista sekä liiton jäsenlehdistä. Asiakirjoista tärkeimmiksi muodostuvat toimintakertomukset ja ohjeistukset sekä vuosikokousten ja johtokunnan kokousten pöytäkirjat. Liiton jäsenlehtiä 1930-luvulla olivat Partiojohtaja, Partio sekä Poikalehti Partio. Näistä erityisesti Partiojohtaja-lehteä käytän merkittävänä lähdeaineistona. Lisäksi tärkeitä aineistoja ovat myös SPPL:n 1930-luvulla julkaisemat partiokirjat. Tutkimusmenetelmänä käytän aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Analyysini perustuu keräämääni aineistoon ja tukena käytän partiouiheista tutkimuskirjallisuutta.

Tutkielmani ensimmäinen käsittelyluku tarkastelee itsenäisen SPPL:n uudelleenorganisointia ja kansallistamispyrkimysten hahmottelua 1930-luvun alussa. Toinen luku keskittyy tarkastelemaan partiotoiminnan kansallistamisen toteuttamista ja liiton julkaisemia kansallistamiseen liittyviä partiokirjoja. Kolmas luku tarkastelee suomalaiskansallisen talvipartioidinnin suuria harppauksia, vaeltajatoiminnan kansallistamista sekä maanpuolustustahdon voimistumista 1930-luvun lopulla. Isänmaallisuutta analysoin kaikissa käsittelyluvuissa, joista erityisesti viimeinen on sille merkityksellinen.

Tutkimustulokseni osoittavat, että suomalaiskansallisuus ja isänmaallisuus voimistuivat SPPL:ssä johdonmukaisesti mitä lähemmäs vuosikymmenen loppua mentiin. Merkittävä alkutekijä liiton suomalaiskansallistamiselle oli liiton uudelleenorganisointi vuonna 1931 ja Lauri Vuolasvirran valinta koulutusohjaajaksi. Lauri Vuolasvirran rooli suomalaiskansallistamisessa oli erittäin merkittävä ja hän toimikin SPPL:n pääasiallisena johtohahmona läpi 1930-luvun. Lähtökohdat Vuolasvirran työlle olivat otolliset, sillä liiton jäsenistössä esiintyi kiivasta kansallismielisyyttä jo vuosikymmenen alussa. Suomalaiskansallistamista ammensettiin erityisesti Kalevalasta, muinaissuomalaisuudesta ja heimoaatteesta. Suomalaiskansallisuuden suurena esiinmarssina toimi Kalevala-aiheinen liittoleiri vuonna 1935, joka onnistui vakiinnuttamaan suomalaiskansallisen linjan liiton partiotoimintaan.

SPPL:ssä isänmaallisuus oli läsnä koko 1930-luvun mutta sen voi katsoa voimistuneen huomattavasti vuosikymmenen loppupuolella. Isänmaallisuuden merkittävimmäksi ilmentymäksi osoittautui maanpuolustustahdon voimistuminen vuodesta 1935 lähtien. SPPL politisoitui yhä enemmän oikealle ja omaksui Akateemiselle Karjalaseuralle tyypillisen aatemaailman. SPPL:n partiotoiminta sisälsi 1930-luvun loppupuolella mm. ilmakivääriammuntaa ja sotilaallista alkeisvalmennusta. Vuosikymmenen loppupuolella talvileireilystä tuli yksi suomalaiskansallisen partioidinnin näkyvimmistä muodoista, jota kehitettiin määrätietoisesti ja nopeasti eteenpäin.

Avainsanat: partio, Suomalainen Partiopoikaliitto, Lauri Vuolasvirta, suomalaiskansallinen, isänmaallisuus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällys

1. JOHDANTO	1
1.1. Tutkimuskysymykset ja aihepiirin valinta	2
1.2. Aiempi tutkimus.....	3
1.3. Lähteet ja tutkimusmetodi.....	7
1.4. Käsitteet	9
2. UUSIA TUULIA JA KANSALLISTAMISPYRKIMYSTEN HAHMOTTELUA	12
2.1. Suomen Partiolaiston organisaatiouudistus.....	12
2.2. Kansalliskysymys.....	15
2.3. Maanpuolustushenkisyyttä ja talvileireilyn kehittelyä.....	20
2.4. SÄPY ja uusi poikalehti.....	24
3. KALEVALALEIRI JA SUURET SUUNTAVIIVAT	30
3.1. Suuntana suomalaiskansallinen linja	30
3.2. Kalevalaleiri	35
3.3. Kansainvälinen vai kansallinen partiopuku?.....	41
3.4. SPPL:n julkaisuja	45
4. TALVILEIREILYÄ JA SOTAAN VALMISTAUTUMISTA.....	49
4.1. Partiointia talviaikaan	50
4.2. Kuria ja maanpuolustusta.....	56
4.3. Vaeltajatoiminta kansallistamisen keihäänkärkenä	70
5. JOHTOPÄÄTÖKSET	76
6. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS	82

1. JOHDANTO

Brittiläisen kenraali Robert Baden-Powellin vuonna 1907 perustama partioliike saapui Suomen suuriruhtinaskuntaan vuonna 1910. Kyseessä oli Baden-Powellin luoma kasvatusohjelma pojille, mutta sen toiminnasta innostuivat niin tytöt kuin pojat. Baden-Powell kokosi partiotoiminnan tavoitteet ja menetelmät kirjaan *Scouting for Boys*. Kasvatusohjelma oli tarkoitettu jo olemassa oleville poikajärjestöille kuten NMKY:lle, mutta siitä muodostui hyvin nopeasti aivan oma nuorisoliike. Uusi partioliike levisi Suomeen varsin nopeasti, joten syksyllä 1910 ja talvella 1911 toiminnassa oli jo kymmenittäin lippukuntia eri puolella Suomea.¹

Suomessa kukaan ei kuitenkaan ryhtynyt organisoimaan partioliikettä, vaan vartioita ja lippukuntia syntyi oma aloitteisesti ja varsinkin alussa täysin toisistaan tietämättä. Vuosien 1910 ja 1911 partiotoiminta oli vielä muodoiltaan ja ohjelmaltaan varsin kirjavaa, joskin partioliikkeen keskeinen aatesisältö ja tunnus ”Ole Valmis” olivat jo yleisesti kaikkien lippukuntien tiedossa.² Syksyllä 1911 koki suomalainen partioliike kuitenkin kovan kolauksen, kun keisarillinen senaatti päätti kenraalikuvernööri F. A. Seynin vaatimuksesta kieltää partiotoiminnan harjoittamisen. Syksystä 1911 lähtien partiotoimintaa jatkettiin kuitenkin maanalaisena erilaisissa salaseuroissa sekä laillisten yhdistysten yhteydessä.³

Venäjällä maaliskuussa 1917 tapahtuneen vallankumouksen myötä kumoutui Suomessa samalla myös partiotoiminnan kieltokäsky. Partiotoiminta nähtiin tsaarin sortotoimenpiteiden uhriksi ja partiolaisuutta pidettiin isänmaallisuuden ilmauksena. Suomessa syntyi valtava partiointostus, kun tuhannet nuoret lähtivät mukaan partiotoimintaan ja perustamaan uusia lippukuntia. Samalla ryhdyttiin myös kokoamaan partioliikkeen valtakunnallista organisaatiota. Syntyi Suomen Partioliiitto (SPL), jonka toiminta hajosi kieliriitojen vuoksi jo vajaan kahden vuoden jälkeen.⁴ Kaatuneen Suomen Partioliiiton kolmen ryhmittymän pohjalle perustettiin alkuvuodesta 1920 kolme itsenäistä partioliittoa: Suomenkielinen jo ennestään tuttu Suomen Partioliiitto (SPL), ruotsinkielinen Finlands Svenska Scoutbrigad (FSSF)⁵ ja kaksikielinen Suomen Vapaa

¹ Vesikansa 1960, s. 1-2.

² Vesikansa 1960, s. 1-2.

³ Vesikansa 1960, s. 3-4.

⁴ Paavilainen 2010, s. 43; Vesikansa s.5-7, 14.

⁵ Vuodesta 1924 Finlands Svenska Scoutförbund.

Partioryhmä – Finlands Fria Scoutbrigad (SVPR - FFSSB). SVPR jäi näistä kaikista pienimmäksi, kun sen valitsi ainoastaan yhdeksän lippukuntaa.⁶ Partiopoikien ja -tyttöjen työtapojen erilaisuus, johti 1920-luvun alussa kaikissa partioliitoissa poika- ja tyttöjaostojen perustamiseen partioliittojen sisällä. Vähitellen 1920-luvun edetessä näistä jaostoista muodostui omat itsenäiset liittonsa. Suomessa toimi 1920-luvun lopulla siis yhteensä kuusi partioliittoa ja kun NMKY:n ja NNKY:n yhteyteen perustetut lippukunnat vielä perustivat omat Siniset liittonsa pojille (Siniset Partiopojat) 1931 ja tytöille (Suomen Siniset Partiotytöt) 1933, oli Suomessa 1930-luvulla toiminnassa jo peräti kahdeksan itsenäistä partioliittoa.⁷

Suomenkielisen ryhmittymän eli SPL:n omaisuus päätettiin organisaatiouudistuksessa 1931 jakaa poika- ja tyttöliittojen kesken ja näin Suomalainen Partiotyttöliitto (SPTL) ja Suomalainen Partiopoikaliitto (SPPL) saivat myös täydellisen taloudellisen itsenäisyyden.⁸ Samalla SPPL alkoi rakentaa toiminnalleen uutta pohjaa, jonka pääarkkitehdiksi nousi Lauri Vuolasvirta.⁹ Hän toimi SPPL:n yliasiamiehenä ja äänenkäyttäjänä (joskaan ei puheenjohtajana) aina 1940-luvulle asti. Lauri Vuolasvirran johdolla SPPL:ssä aloitettiin johdonmukainen partiotoiminnan suomalaistaminen, joka leimasi liiton toimintaa 1930-luvulla.¹⁰

1.1. Tutkimuskysymykset ja aihepiirin valinta

Tutkielmani tarkoitus on tutkia juuri tätä Lauri Vuolasvirran johtamaa partion suomalaistamista. Lisäksi selvitan Suomalaisessa Partiopoikaliitossa esiintynyttä isänmaallisuutta. Kansallistamispyrkimykset ja isänmaallisuus linkittyvät tiiviisti toisiinsa, joten molempia ilmiöitä on syytä tutkia yhdessä. Kohteenani on Suomalainen Partiopoikaliitto, sillä se oli Suomessa toimivista partiopoikaliitoista suurin ja toteutti käytännössä ainoana liittona partiotoiminnan kansallistamista. Tutkimuskirjallisuuden mukaan myöskään tyttöliitoissa ei ilmennyt suurta innostusta kansallistamispyrkimykseen.¹¹ 1930-luvulla esiin noussut suomalaistaminen siis henkilöityy ennen kaikkea Lauri Vuolasvirtaan ja yleisellä tasolla Suomalaiseen Partiopoikaliittoon.

⁶ Vertauksena suurimpaan liittoon SPL:n liittyi 87 lippukuntaa.

⁷ Vesikansa 1960, s. 14, 16.

⁸ Vesikansa 1960, s. 16.

⁹ Paavilainen 2010, s. 153.

¹⁰ Paavilainen, 2010, s. 173.

¹¹ Nieminen 1995, s. 125.

Tutkielmani on rajattu vuosien 1930 ja 1939 välille. Vuonna 1930 SPPL alkoi suunnitella organisaatiomuutosta saadakseen taloudellisen itsenäisyyden. Seuraavan vuoden alussa uuden organisaation koulutusohjaajaksi valittiin Lauri Vuolasvirta. Tämän voidaan katsoa olleen alkusysäys liiton partiotoiminnan kansallistamistyölle. Vuonna 1939 alkoi Talvisota, joka aiheutti partiotoiminnassa suuria muutoksia ja aloitti siinä täysin poikkeuksellisen ajanjakson. Vuoteen 1939 on siis luonnollista lopettaa rauhanajan partiotoiminnan tarkastelu. SPPL:n kansallistamispyrkimysten voidaan siis katsoa sijoittuneen melko tarkasti vuosien 1930 ja 1939 välille.

Varsinaisia tutkimuskysymyksiä ovat seuraavat: Miten kansallistamispyrkimykset ja isänmaallisuus ilmenivät Suomalaisessa Partiopoikaliitossa vuosina 1930–1939? Millä keinoin partiotoimintaa pyrittiin kansallistamaan? Mitä olivat käytännön kansallistamistoimenpiteet? Miten liiton johto ja partiolehdet suhtautuivat isänmaallisuuteen ja kansallistamispyrkimyksiin?

Aihepiirin valintaan on vaikuttanut ensinnäkin kiinnostukseni Suomen historian 1930-luvun ajanjaksoon ja toiseksi myös oma partiotaustani. Kandintutkielmassani tutkin Suomen Vapaan Partiorryhmän toimintaa vuosina 1932–1935, jolloin pääsin jyvälle sen aikaisesta partiotoiminnasta laajemmin. Kandintutkielmaa tehdessäni löysin tutkimuskirjallisuudesta tietoa SPPL:n kansallistamispyrkimyksistä, mikä herätti mielessäni paljon kysymyksiä ja innostusta tutkia aihetta lisää. Suomalaisen partioliikkeen historiaa käsittelevissä teoksissa kansallistamispyrkimyksistä on kyllä kerrottu, mutta aiheeseen ei ole perehdytty sen syvemmin ja yksityiskohtaisemmin. Isänmaallisuudesta partiotoiminnassa on kirjoitettu enemmän, mutta lähinnä laajasti koko partioliikettä käsittäen. Uskon tutkielmani tuovan lisäarvoa partioliikettä käsittelevään historiankirjoitukseen, sillä keskityn kattavasti vain yhteen partioliittoon ja tutkin sen kansallistamispyrkimyksiä ja isänmaallisuutta. Tarkoitukseni on saada tästä aiheesta aiempaa tutkimusta perehtyneempi ja yksityiskohtaisempi esitys.

1.2. Aiempi tutkimus

Partioliikkeen historiasta kertovasta tutkimuskirjallisuudesta on Marko Paavilaisen laaja teellinen tutkimus *Aina Valmiina – Partioliike Suomessa 1910-2010* ehdottomasti kokonaisvaltaisin. Tätä teosta hyödynsin jo kandin tutkielmassani ja se antaa perustiedot ja raamit myös

tähän tutkimukseen. Kirjasta sain ensikäsitteeni myös 1930-luvun kansallistamispyrkimyksistä, missä teema oli otettu hyvin huomioon. Kyseessä on luotettava tutkimus ja parhain mahdollinen mitä suomalaisesta partioliikkeestä on tehty. Sanoisin, että kaikkien suomalaista partioliikettä tutkivien tulisi tutustua aivan ensimmäisenä kyseiseen teokseen.

Paavilaisen teos kertoo, että suomalaiskansallistamista esiintyi partioliikkeessä jo 1910-luvulla. Vuosikymmenen loppupuolella ilmestyi useita suomenkielisiä partio-oppaita, joissa korostettiin brittiläisen partioinnin sopeuttamista Suomeen. Myös suomalaisille partiotoimintaa esitelleet olivat sitä mieltä, että partioliike tuli kansallistaa suomalaisiin olosuhteisiin sopivaksi. Kansallistamisella tarkoitettiin tällöin pitkäaikaista prosessia, jossa muokkaus maan oloja vastaavaksi tapahtuisi kokemusten pohjalta. Erityisen epäsovinnaisiksi katsottiin brittiläinen partiopuku polvihousuineen.¹² Ennen 1930-lukua myös partiosanasto oli ehditty pääosin suomentaa. Esimerkiksi poiskoteista oli tullut partiolaisia ja patrulleista vartioita.¹³ Paavilainen käy myös läpi SPPL:n kansallistamisen päävaiheet 1930-luvulla, kuten kalevalaisuuden, talvipartioinnin, sudenpentukirjallisuuden suomalaistamisen ja maanpuolustushenkisyyden. Myös ruotsinkielisen partioryhmittymän ja Vapaan ryhmän jyrkän kielteinen suhtautuminen suomalaiskansallistamiseen käsitellään.¹⁴ Kyseessä on kuitenkin yleisteos suomalaisen partioliikkeen taipaleesta, joten SPPL:n kansallistamisen yksityiskohtaiseen tarkasteluun teos ei pyri. Sen sijaan teos tarjoaa runsaasti vinkkejä ja avainsanoja sellaisiin aiheisiin, joita voi tutkia enemmänkin.

Heikki Hakalan toimittama kokoelmateos *Pojat Partiossa: Pääkaupunkiseudun partiopoika-toiminnan historia* sisältää Jukka Relanderin kirjoittaman osuuden *Siniset, ruskeat ja ensimmäinen tasavalta*, joka keskittyy osaltaan myös ansiokkaasti SPPL:n suomalaiskansallistamis toimenpiteisiin. Teos nostaa myös tarkasti esiin 1920-luvulla vaikuttaneen sosialistisen vastineen partiolle nimeltä Työväen Järjestönuoret. Järjestö kopioi toimintatapojaan partiosta, mutta oli hengeltään hyvin toisenlainen kuin partioliike. Kokouspaikkojen ja leirien rekvisiittana eivät toimineet isänmaalliset symbolit vaan Neuvostoliitosta tutut kommunistiset iskulauseet ja valkumouksen punalippu.¹⁵

¹² Paavilainen 2010, s. 70-71.

¹³ Paavilainen 2010, s. 173.

¹⁴ Paavilainen 2010, s. 173, 178, 209-212.

¹⁵ Relander 1994, s. 150-153.

Relander käsittelee myös SPPL:n ylijohtaja Vernerin Louhivuoren ja koulutusohjaaja Vuolasvirran henkilökohtaisia eroavaisuuksia. Louhivuori oli diplomaattinen ja maltillinen kokous-taja, joka ei läsnäolollaan ärsyttänyt ketään. Hänen laatimansa kirjoitukset SPPL:n lehdissä oli-vat harmittomia ja lähinnä nuoremmalle partioväelle suunnattuja tarinoiteja, joita julkaistiin otsikolla ”Pöpön pöydältä”. Sen sijaan Vuolasvirta oli jopa kiihkoiluun taipuvainen ja hyvin tarmokas. Hän oli luonteeltaan idealistinen ja tulisieluinen. Ahkerasti partiolehtiin kirjoittanut Vuolasvirta ei höpissyt turhanpäisyyksiä vaan pureutui aina tiukasti johonkin hänen koke-maansa ongelmaan ja kävi suoraan asiaan.¹⁶ Kokonaisuudessaan Hakalan toimittama teos kui-tenkin keskittyy ennen kaikkea pääkaupunkiseudun partiolaisiin, jolloin esimerkiksi SPPL:n muualla Suomessa tapahtunut toiminta jää pimentoon.

Juha Niemisen tekemä tutkimus *Nuorisossa tulevaisuus – Suomalaisen nuorisotyön historia* keskittyy osaltaan myös 1930-luvun partiotoimintaan. Sitä käsittelevässä luvussa on otettu hy-vin huomioon, joskin tiivistäen myös sen aikaiset partion kansallistamispyrkimykset. Teoksesta onkin helppo saada selville kansallistamistyön olennaisimmat piirteet. Nieminen tutkii partioliikkeettä osana suomalaista nuorisotyötä. Niemisen mukaan erityisesti ylijohtaja Louhi-vuori, palkkartiolaiset Vuolasvirta ja Erkki Vuoristo sekä vapaaehtoinen meri- ja järvipartio-ohjaaja Rafael Helanko onnistuivat nostamaan SPPL:n edustaman ruskean partiopoikaliikkeen suomalaisen nuorisotyön voimatekijäksi 1930-luvun lopulla ja sotavuosina. Myös partioliik-keen isänmaallinen henki sai kiitosta valtiojohdolta. Tukea antoivat mm. kunniapartiolaiset P.E. Svinhufvud ja C.G. Mannerheim sekä presidentti Kyösti Kallio.¹⁷

Hannele Tieralan tutkielma *Kansallisuus ja kansainvälisyys Suomen partioliikkeen ideologi-assa ennen Talvisotaa* sekä Paula Kohon tutkimus *Kalevalaisuus Partioliikkeessä* osuvat lä-helle omaa tutkielmaani. Näistä tutkimuksista olen saanut paljon taustamateriaalia ja johdatusta omaan tutkielmaani. Hannele Tierala kertoo partioliikkeen arkistojen olleen hankalasti käytet-tävissä ja puutteellisia.¹⁸ Paula Koho puolestaan mainitsee partiopoikien- ja tyttöjen keskusjär-jestöjen arkistojen käyttämisen olleen lähes mahdotonta, niiden hajanaisuudesta ja järjestämät-tömyydestä johtuen.¹⁹ Siksi molemmat tutkielmat ovat painottaneet lähdeaineistossaan partio-kirjallisuutta sekä partiolehtiä. Partiolehtiin arkistot siirrettiin Kansallisarkistoon vasta 1990-

¹⁶ Relander 1994, s. 173, 177.

¹⁷ Nieminen 1995, s. 126.

¹⁸ Tierala 1984, s. 2.

¹⁹ Koho 1988, s. 11.

luvun lopulla, jolloin niiden saatavuus helpottui huomattavasti. Tässä mielessä olen onnellisessa asemassa, sillä toisin kuin Koho ja Tierala, olen päässyt helposti tutustumaan arkistojen luetteloituihin lähdeaineistoihin.

Koho käsittelee teoksessaan hyvinkin yksityiskohtaisesti kalevalaisuutta, mutta ei kiinnitä niinkään huomiota muunlaiseen kansallistamiseen tai isänmaallisuuteen. Tierala puolestaan käsittelee sekä kansainvälisyyttä että kansallisuutta suomalaisessa partioliikkeessä, mutta ei erota selkeästi eri partioliittojen osuutta kansallistamistyössä. Ilman kunnollista taustatietoa tutkielmasta voi saada sellaisen kuvan, että suomalaiskansallistaminen koski koko suomalaista partioliikettä. Myöhemmissä tutkimuksissa on kuitenkin osoitettu selvästi, että suomalaiskansallistaminen oli nimenomaan SPPL:n heiniä. Suomalaista partioliikettä tutkiessa aikaisemmat liittorajat ja niiden aatteelliset sekä käytännölliset erot on huomioitava tarkasti.

Ville Vuorisalmen Pro gradu -tutkielma *Partiopoikatoiminnan kasvatustavoitteet Suomessa vuosina 1930–1953* käsittelee partiopoikatoiminnan käytännön toteutunutta kasvatusta enemmän kuin varsinaisia kasvatustavoitteita. Vuorisalmi on lähestynyt aihettaan partiopoikaliittojen järjestämien suurleirien kautta. Aineistona on käytetty suurleireistä säilyneitä lähteitä.²⁰ Vuorisalmen analyysi leirien ohjelmasta ja käytännöistä on varsin tarkkaa ja varsinkin SPPL:n järjestämä Kalevala-leiri vuonna 1935 osuu myös oman tutkielmani alueelle. Ongelmana on kuitenkin se, että pelkästään muutaman vuoden välein järjestettäviä liittoleirejä tutkimalla ei voi saada kattavaa kuvaa liittojen kasvatukseen, vaan se antaa melko kapeita ja yksittäisiä näkemyksiä siitä, mitä leireillä on tapahtunut. Oma tutkielmani lähestyy kansallistamispyrkimyksiä ja isänmaallisuutta sekä julkilausuttujen tavoitteiden, että käytännössä toteutuneiden asioiden kautta.

Vaikka suomalaisesta partioliikkeestä on tehty runsaasti erilaisia opinnäytetöitä, ei Tieralan ja Vuorisalmen lisäksi historian opinnäytetöitä saman aiheen tiimoilta juurikaan ole. Tämä on toki ymmärrettävää, sillä partioliikkeen historia Suomessa on pitkä ja hyödynnettäviä teemoja eri aikakausilta on runsaasti. Hyvänä esimerkkinä on Henna Kotonevan Pro Gradu -tutkielma *Puh-taan sinivalkoisen partion kohtalo -Yhteisen partiojärjestön isänmaallisuus ja kasvatusta isänmaallisuuteen Suomessa vuodesta 1974 vuoteen 1981* (Jyväskylän yliopisto, 2014). Teemaltaan Kotonevan tutkielma on samankaltainen omani kanssa, mutta aikakausi ja tutkittava kohde ovat

²⁰ Vuorisalmi 1999, s. 1.

täysin erilaisia. Siinä missä Kotoneva tutkii yhteisen partiojärjestön aikaa, oma tutkielmani keskittyy vain yhteen liittoon 1930-luvun liittojakautuneena aikana.

Juha Niemisen väitöskirja *Kansainvälisyys ja rauha suomalaisessa partioliikkeessä* (Tampereen yliopisto, 1984) osuu mahdollisesti osittain samalle alueelle tutkielmani kanssa. Valitettavasti historiallinen korona-aika on aiheuttanut vaikeuksia myös tutkielmaani ajatellen, sillä tähän fyysiseen väitöskirjaan en ole voinut päästä käsiksi yliopistojen kirjastojen ollessa suljettuna. Vanhempien gradujen digitointi olisi siis erittäin suotavaa.

Vuonna 1960 ilmestynyt teos *Partioliike Suomessa 1910–1960* sisältää Osmo Vesikansan kirjoittaman historiaosuuden. Vaikka kyseessä ei ole tieteellinen tutkimus vaan enemmänkin historiikki, löytyy teoksesta suomalaisen partioliikkeen ensimmäisten vuosikymmenten tapahtumat ja ilmiöt tiivistetyssä ja selkeässä muodossa. Tämän vuoksi Vesikansan teosta on ollut kätevä käyttää lähteenä gradun johdannossa taustoittaessani suomalaisen partioliikkeen syntyä ja historiaa ennen 1930-lukua.

1.3. Lähteet ja tutkimusmetodi

Tutkielmani varsinaiset alkuperäislähteet koostuvat Suomalaisen Partiopoikaliiton arkistoista sekä 1930-luvulla ilmestyneiden partiolehtien kirjoituksista. SPPL:n arkistot Kansallisarkistossa ovat hyvin laajat, eikä koko materiaalin käyttäminen ole tässä tutkielmassa tarkoituksenmukaista. Olen valinnut arkistomateriaalista lähteikseni toimintakertomukset, kiertokirjeet, leiri ja matkakertomukset sekä vuosikokousten ja johtokunnan kokousten pöytäkirjat. Nämä kaikki sisältävät olennaista tietoa kansallistamispyrkimyksistä sekä isänmaallisuuden ilmeneemisestä.

Partiolehtien osalta olen päättänyt käyttämään kolmea partiolehteä, jotka ovat *Poikalehti Partio*, *Partio* ja *Partiojohtaja*. *Poikalehti Partio* oli kaikkien suomenkielisten partiopoikien yhteinen jäsenlehti, jota julkaistiin vuosina 1933–1937 kymmenen kertaa vuodessa. *Partio* oli 1930-luvun lopulla SPPL:n jäsenlehti, jota julkaistiin 11–12 kertaa vuodessa vuodesta 1938 eteenpäin.²¹

²¹ Selvennykseksi tätä ei tule sekoittaa vuodesta 1941 julkaistuun saman nimiseen lehteen, joka ei toiminut enää SPPL:n jäsenlehtenä.

Vuodesta 1927 julkaistu *Partiojohtaja* oli SPPL:n johtajalehti, joka ilmestyi 1930 –luvulla vuosittain 8-10:nä numerona. Kaikki käyttämäni lehdet löytyvät Kansalliskirjaston digitaalisista aineistoista.

Lisäksi käytän alkuperäisaineistona Lauri Vuolasvirran kirjoittamaa *Partiojohtajan Käsikirjaa* vuodelta 1934 sekä *Vaeltajaohjelmaehdotusta* vuodelta 1937. Nämä kirjat ovat merkityksellisiä, sillä ne kuvaavat SPPL:n koulutusohjaajan ajatuksia partiosta ja johtajuudesta varsin syvällisesti. SPPL:n luonteesta ja kansallistamisesta kertovat myös Kosti Marjamaan *Sudenpentukirja* sekä Pentti Särkisillan *Säpy: Suomalaisen Partiopoikaliiton säännöt ja pysyväismääräykset*. Alkuperäislähteiden merkitys tässä tutkielmassa on erittäin merkittävä. Ainoa tapa löytää SPPL:n suomalaiskansallistamisesta ja isänmaallisuudesta jotain uutta ja yksityiskohtaista on alkuperäislähteiden tarkka koluaminen. Alkuperäislähteiden runsas määrä on tutkielmani kannalta samaan aikaan onni ja haaste. On hienoa, että materiaalia löytyy runsaasti, mutta olennaisen tiedon löytäminen siitä kaikesta muistuttaa toisinaan neulan etsimistä heinäkasasta. Tutkielmani suurin työ ei ehkä olekaan itse kirjoittaminen vaan aineiston tarkka läpikäynti.

Metodiltaan tutkielmani on laadullinen aineistolähtöinen sisällönanalyysi. Sisällönanalyysia voi käyttää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä. Sen voi ajatella olevan sekä metodi että myös laaja teoreettinen viitekehys. Teoreettisena viitekehysenä sisällönanalyysi voidaan yhden tavan mukaan jakaa eri vaiheisiin, jossa ensin aineistosta valitaan jokin kiinnostava ja hyvin tarkkaan rajattu ilmiö, jota lähdetään tutkimaan. Sitten aineisto käydään läpi ja merkitään muistiin ne asiat, jotka sisältyvät rajattuun ilmiöön. Kaikki muu tulee jättää pois ja siirtää mahdolliseen toiseen tutkimukseen. Aineistosta esiin nousseet asiat luokitellaan ja teemoitetaan, minkä jälkeen kirjoitetaan yhteenveto. Sisällönanalyysi voidaan jakaa erilaisiin muotoihin, joista aineistolähtöisessä analyysissä tutkimusaineistosta pyritään luomaan teoreettinen kokonaisuus. Analysoitavat asiat valitaan aineistosta tutkimustehtävän perusteella. Analyysin pitäisi perustua pelkästään käytettävään aineistoon, eikä aikaisemmilla tiedoilla tai teorioilla pitäisi olla merkitystä analyysin kannalta. Kaikki mitä tiedetään esimerkiksi aikaisemman tutkimuksen perusteella, asetetaan analysoinnin ulkopuolella, jotta se ei vaikuttaisi itse analyysiin.²²

²² Tuomi & Sarajärvi 2018, s. 103-104, 108.

Tutkielmassani rajattu tutkittava ilmiö on suomalaiskansallistamisen ja isänmaallisuuden esiintyminen Suomalaisessa Partioopikaliitossa vuosina 1930-1939. Analyysini perustuu täysin keräämäni aineistoon ja pyrin tulkitsemaan sitä mahdollisimman objektiivisesti. Etsin siis asiakirjoista ja lehdistä SPPL:ään liittyvää tietoa, johon liittyy isänmaallisuus sekä kansallistamispyrkimykset ja –toimenpiteet. Näitä tietoja pyrin sitten tulkitsemaan mahdollisimman tarkasti ja luontevasti. Tukenani käytän jo olemassa olevaa tutkimuskirjallisuutta. Tutkimuskirjallisuus toimii siis ikään kuin viitekehystenä, jota pyrin tarkentamaan huomattavasti ja mahdollisesti kyseenalaistamaan lähdeaineiston avulla.

Tässä tutkielmassa tarkastelen Suomalaisen Partioopikaliiton kansallistamispyrkimyksiä ja isänmaallisuutta kronologisessa ja temaattisessa muodossa. Tämä ilmenee niin, että pääluvut jakautuvat karkeasti kronologisesti etenevään muotoon, kun taas jokaisen pääluvun alaluvut on jaoteltu temaattisesti. Toisaalta myös pääluvut saattavat mennä kronologisesti hieman päällekkäin. Lähdemateriaalin perusteella olen jakanut tutkielman kolmeen pääasialliseen käsittelyluokkaan. Niistä ensimmäinen tarkastelee SPPL:n kansallistamispyrkimysten hahmottelua vuosina 1930-1933. Toisessa pääluvussa keskitytään varsinaiseen kansallistamisaikaan vuosien 1934 ja 1937 välillä. Kolmannessa pääluvussa teemaksi muodostuu talvipartioinnin kehittäminen, lähestyvä sodanuhka ja siihen valmistautuminen sekä keskustelu maanpuolustuksen roolista partiossa.

1.4. Käsitteet

Tässä tutkielmassa esiintyy joukko käsitteitä, joihin on syytä pureutua hieman tarkemmin. Ensimmäiseksi on syytä määritellä otsikossakin olevat käsitteet *isänmaallisuus* ja *kansallistamispyrkimykset*. Nämä käsitteet ovat tutkielmassa avainasemassa ja siksi niiden ymmärtäminen oikein on lukijan kannalta erittäin oleellista. Hannu Syväoja on määritellyt teoksessaan *Kansakoulu – suomalaisten kasvattaja* isänmaallisuuden käsitettä. Syväojan mukaan isänmaallisuus eli patriotismi on tarkoittanut kansakuntien syntymisestä lähtien rakkautta ja kiintymystä omaan maahan. Nationalismilla puolestaan tarkoitetaan yleisesti kiihkeää tahtoa ajaa oman kansakuntansa etua. Nationalismi voidaan jakaa poliittiseen ja kulttuuriseen haaraan. Ensimmäinen tähtää oman valtion muodostamiseen ja sen säilyttämiseen. Kulttuurinationalismilla tarkoitetaan pyrkimystä kansallisen identiteetin luomiseen. Yleensä kansallisen identiteettiä haetaan

historiasta, kansanrunoudesta ja kielestä. Syväoja käyttää teoksessaan käsitettä ”tietoinen isänmaallisuus” nationalismiin sijaan. Tietoinen isänmaallisuus kehittyi Suomessa 1800-luvulla yliopiston ja hallinnon piiristä. Isoimpana alullepanijana oli vuonna 1809 saatu autonominen asema Venäjän keisarikunnassa.²³ Vaikka nationalismi ja patriotismi menevät helposti sekaisin ja ovat kiistanalaisia termejä, on isänmaallisuus tässä tutkielmassa hyvä ymmärtää enemmänkin maltillisena versiona eli patrionismina.

Tämän tutkielman liittyessä SPPL:ään ja sen johtohahmo Vuolasvirtaan on järkevää kertoa miten Vuolasvirta itse määrittelee isänmaallisuuden Partiojohtajan käsikirjassa. Lainausta on otettu sellaisenaan Henna Kotonevan Pro Gradu -tutkielmasta:

” Isänmaallisuus merkitsee ensiksikin isänmaanrakkautta, siis tunnetta, ja toiseksi halua täyttää velvollisuutensa isänmaata kohtaan, siis tahtoa. Tämän tunteen ja tahdon kasvattaminen kuuluu partioliikkeen tärkeimpiin tehtäviin ja koko partioliike on tältä pohjalta syntynyt ”²⁴

Koska tutkielmani käsittelee SPPL:ää, on siinä esiintyvä isänmaallisuus tässä tapauksessa hyvä ymmärtää myös Vuolasvirran näkemyksen mukaan. Mielestäni Vuolasvirran näkemys on patriottisuutta painottava.

Kansallistamispyrkimyksillä tarkoitan tässä tutkielmassa suomalaiskansallisen linjan ja sisällön eteenpäin viemistä. Vastakohtana tälle voidaan käsittää epäkansallinen tai brittiläinen linja, jota ruotsinkielinen partiopoikaliitto FSSF ennen kaikkea kannatti.²⁵ Lauri Vuolasvirralle partiotoiminnan suomalaistaminen tai kansallistaminen merkitsi Kalevalasta, suomalaisesta satuaarteistosta ja eräkulttuurista ammennettua henkeä ja ilmettä. Suomalaisuuskasvatus ei kuitenkaan saanut tarkoittaa muiden halventamista.²⁶ Jukka Relander määrittelee SPPL:n kansallisen linjan tarkoittaneen ”tehokkuutta, kurinalaisuutta, heimohenkeä, suomalaiskansallisuutta, maanpuolustushenkeä ja erähenkistä toiminnallisuutta”.²⁷

²³ Syväoja 2004, s. 187-188.

²⁴ Kotoneva 2014, s. 1.

²⁵ Paavilainen 2010, s. 178.

²⁶ Paavilainen 2010, s. 172

²⁷ Relander 1994, s. 190.

Päiviö Tommila on kirjoittanut suomalaiskansallisuuden luomisesta teoksessa *Herää Suomi: suomalaisuusliikkeen historia*. Suomalaiskansallisen identiteetin rakentaminen aloitettiin autonomisessa Suomessa 1800-luvun aikana. Saksasta ja Ruotsista levinneen nationalistisen romantiikan mukaan, jokaisen kansan piirteet muodostuivat sen kielestä, historiasta ja kansallisrunoudesta. Niitä elävöitti erityinen kansallishenki. Suomessakin ryhdyttiin etsimään suomalaiskansallista identiteettiä ja luomaan Suomen kansakuntaa. Suomalaiskansallisuutta luotiin historian, kansallisrunouden, suomen kielen, suomalaisen luonnon ja snellmanilaisen fennomanian avulla. Jälkimmäisessä oli tiivistetysti kyse siitä, että J.V. Snellman halusi sivistää kansan ja kansallistaa sivistyneistön.²⁸

Suomalaiskansallisen identiteetin etsimisessä tärkeää oli Suomen kansan alkuperän selvittäminen. Tällä pyrittiin oikeuttamaan suomalaisten omistus maahansa. Kielitieteen avulla Matthias Alexander Castren selvitti suomalaisten kuuluvan suomalais-ugrialaisten kansojen joukkoon 1830- ja 1840-luvulla. Uskottiin, että suomalaiset heimot olivat saapuneet Suomeen ajanlaskun jälkeisinä vuosisatoina alkukodistaan Altailta. Suomen kansan alkuperää etsittiin myös kansallisrunouden avulla. Elias Lönnrotin *Kalevalan* ensimmäinen painos vuonna 1935 kertoi suomalaisten kaikista vanhimman ”historian”. Kansalliseepoksen asemaan nousseen *Kalevalan* nähtiin kohottavan suomalaisten kansallistuntoa ja se teki muinaisuomalaisista sankareita. Saman teki J.L. Runebergin *Vänrikki Stoolin tarinat* lähimenneisyydelle.²⁹

Kuten Tommilan ja Syväojan esityksistä huomataan, liittyy suomalaiskansallisuus ja isänmaallisuus tiukasti toisiinsa. Täsmennän siis isänmaallisuuden merkitsevän tässä tutkielmassa taustalla vaikuttavaa aatetta eli patriotismia. Suomalaiskansallisuudella tarkoitan puolestani kansallisen identiteetin eri ilmenemismuotoja.

Lisäksi tutkielmassa esiintyy partiosanastoon liittyviä termejä, jotka eivät ole välttämättä suurelle yleisölle tuttuja. *Lippukunnalla* tarkoitetaan partiolaisten paikallisyhdistystä. Lippukunta-termi otettiin kuitenkin käyttöön vasta 1930-luvun loppupuolella. Sitä ennen käytettiin lähinnä järjestö-sanaa.³⁰ Sekaannuksen välttämiseksi käytän tässä tutkielmassa kuitenkin paikallisyhdistyksistä kauttaaltaan vain lippukunta-sanaa. *Vartio* tarkoittaa noin 5-10 hengen muodostamaa lippukunnan alaista ryhmää. Ryhmän jäseniä kutsutaan *vartiolaisiksi*, jotka ovat iältään

²⁸ Tommila 1989, s. 54-55, 57-58, 60.

²⁹ Tommila 1989, s. 55-56.

³⁰ Paavilainen 2010, s. 173.

noin 10-15 vuotiaita. Heitä johtaa ryhmässä muutaman vuoden vanhempi *vartionjohtaja*. *Sudenpennuilla* tarkoitetaan nuorimpia 7-10 vuotiaita partiolaisia, joita johtaa *Akela*. *Partiojohtaja* on aikuinen partiolainen, joka on suorittanut partiojohtajakurssin. Partiojohtajasta käytetään tässä tutkielmassa myös lyhennettä *pj*.

2. UUSIA TUULIA JA KANSALLISTAMISPYRKIMYSTEN HAHMOTTELUA

2.1. Suomen Partioitiiton organisaatiouudistus

Kansainvälisten ja Suomen sisäisten paineiden johdosta partiopoikien ja -tyttöjen toiminta jakaantui Suomessa omiin liittoihinsa 1920-luvun puoliväliin mennessä.³¹ Niin myös Suomen Partioitiitto (SPL) sai omat poika- ja tyttöliittonsa vuonna 1925. Liittojen nimiksi valikoitui Suomalainen Partioiokaliitto (SPPL) ja Suomalainen Partiotyttöliitto (SPTL). Molempien liittojen nimessä esiintynyt sana ”suomalainen” korosti liittojen olevan nimenomaan suomenkielisiä. SPL kuitenkin säilyi uusien liittojen yhteistyöelimenä ja se vastasi edelleen niiden taloudesta.³²

1930-luvun alussa SPPL alkoi kehittää uusia kehityslinjoja partiopoiokatoiminnalle, joka toteutuakseen vaati tyttö- ja poikatoiminnan entistä selkeämpää erottamista toisistaan. Sen vuoksi yhteistyöelin SPL oli joko purettava tai asetettava entistä pienempään rooliin.³³ Aloitteen teki lopulta *Partiojohtajan* toimitus julkaisemassaan kirjoituksessa keväällä 1930. Toimituksen mukaan partiopoiika ja -tyttö toiminta oli niin erilaista, ettei yhteistyö tuottanut menestystä vaan toimintaa oli hoidettava erillään. Tähän asti taloudelliseen yhteiseloon oli oltu pakotettuja jäsenlippukuntien vähyydestä johtuen, mutta lippukuntien määrän noustua myös taloudellinen itsenäisyys oli nyt poikaliitolle mahdollinen. Ehdotuksessa uuden SPPL:n johdon muodostaisi ylijohhtaja, vähintään kolme palkattua toimistojohhtajaa sekä yksi edustaja jokaisesta partiopiiristä. Huomionarvoista oli, että ehdotuksessa esiteltiin myös koulutusjohhtajan pesti.³⁴

³¹ Paavilainen 2010, s. 94.

³² Paavilainen 2010, s. 105.

³³ Paavilainen 2010, s. 151.

³⁴ Partiojohtaja 3-4/1930, s. 17.

Partiojohtajan seuraavassa numerossa Kosti Marjamaa kiitteli ehdotusta SPPL:n uudelleenorganisoinnista. Hänen mukaansa aika oli tälle otollinen, sillä vasemmistopuolueet ja suojeluskunnat hamusivat yhtä lailla poikia joukkoihinsa. Uudistus toisi liitolle lisää tehokkuutta ja auttaisi pysymään mukana kilpailussa ja ajan hermolla.³⁵ Kosti Marjamaa tuli myöhemmin 1930-luvulla tunnetuksi vahvana vaikuttajana erityisesti sudenpentutoiminnan kansallistamisessa.³⁶ Samassa numerossa nimimerkki Susi-Ilves piti myös aloitetta tervetulleena. Hänen mielestään erityisesti koulutuksen parantamiselle oli tarvetta ja liittojen tuli saada entistä suurempi itsenäisyys koulutuksen osalta. Sen vuoksi koulutuksesta huolehtivan johtajan pesti oli tärkeä uudistus partiopoikatoiminnan kehittämistä ajatellen. Kritiikkiä sai ainoastaan partiovarusteita myyvän Partio-Aitan liittäminen SPPL:n omaisuudeksi, sillä Susi-Ilveksen mukaan tyttöjen ja poikien yhteinen liikeyritys tuli jättää yhteistyöelin SPL:n vastuulle.³⁷

Seuraavassa *Partiojohtajan* numerossa Erkki Varanko ilmoitti SPL:n jakokysymyksen tulleen pääpiirteittäin ratkaistuksi liittoneuvostossa. Aiheesta oli käyty vilkasta keskustelua ja siihen oli suhtauduttu ”sekavin tuntein”. SPL:n liittoneuvosto oli päättänyt, että alaliitot SPPL ja SPTL tulisivat toimimaan vastedes täysin itsenäisinä liittoina ja SPL:n omaisuus jaettaisiin alaliittojen kesken lukuun ottamatta Partio-Aittaa, *Partio*-lehteä ja muuta pienimuotoisempaa omaisuutta, mitkä jäivät edelleen SPL:n vastuulle. Molempien alaliittojen johtokunnat päättäisivät itsenäisesti oman liittonsa toiminnasta ja käytännön partiotyöhön liittyvistä asioista. Lisäksi osana organisaatiouudistusta poikaliitossa oli tarkoitus, että sen johtokunnan alaisina työskentelisivät taloudenhoitaja, toimistopäällikkö, koulutusjohtaja sekä toimistoapulainen. Kaikista näistä oli varojen kertyessä tarkoitus tehdä palkattuja toimia.³⁸ Uuden SPPL:n pääarkkitehdiksi ja koulutusohjaajaksi³⁹ nousi pj. Lauri Vuolasvirta.⁴⁰ SPPL:n ylijohtaja Verner Louhivuori toivoi, että liiton uudelleenjärjestely mahdollistaisi pohjan entistä tuloksellisemmalle ja kiinteämmälle partiotyölle.⁴¹

Organisaatiouudistus antoi siis SPPL:lle täyden koulutuksellisen ja taloudellisen itsenäisyyden. SPL:n rooli pieneni toimimaan väljänä yhteistyöelimenä alaliittojen välillä. SPL säilyi, mutta sen merkitys väheni. On mielenkiintoista, että ehdotuksen organisaatiouudistuksesta julkaisi

³⁵ Partiojohtaja 5-6/1930, s. 40-41.

³⁶ Paavilainen 2010, s. 136.

³⁷ Partiojohtaja 5-6/1930, s. 41.

³⁸ Partiojohtaja 7/1930, s. 48.

³⁹ Koulutusjohtajan pestistä tuli lopulta koulutusohjaajan pesti.

⁴⁰ Paavilainen 2010, s. 153; SPPL:n toimintakertomus 1931.

⁴¹ SPPL:n vuosikertomus 1930. SPPL kansio 3. KA.

Partiojohtajan toimitus, johon kuului toimitussihteerinä tuleva koulutusohjaaja Lauri Vuolasvirta. Liiton uudelleenjärjestely avasi koulutusohjaajalle mahdollisuuden toteuttaa omannäköistä toimintaa. Onkin hyvin todennäköistä, että Vuolasvirta on ollut laatimassa ehdotusta liiton uudelleenjärjestelystä pedaten samalla itselleen paikkaa SPPL:n koulutusohjaajana ja kansallisen linjan edistäjänä. Tuskin on nimittäin sattumaa, että SPPL:n uudelleenjärjestelyn ehdotuksessa esiteltiin koulutusjohtajan pesti, jota Vuolasvirta hallitsi koko 1930-luvun. On hieman erikoista, että tutkimuskirjallisuudessa ei ole otettu huomioon Vuolasvirran aktiivista roolia organisaatiouudistuksen suunnittelussa. Esimerkiksi Paavilainen esittää⁴² Vuolasvirran vain nousseen uuden SPPL:n johtohahmoksi, mutta ei ota huomioon hänen osuuttaan koko organisaatiouudistuksen kehittäjänä.

Kuitenkin jo SPPL:n vuosikokouksessa tammikuussa 1931 NMKY:n partioryhmä ilmoitti haluavansa erota SPPL:stä aikomuksenaan perustaa itsenäinen partiopoikaliitto SPL:n sisälle. Syyksi esitettiin ryhmän halu lisätä uskonnollisen työn merkitystä ja toimintaa. Päähuomio hahutettiin pitää hengellisessä kasvatuksessa. Ero hyväksyttiin yksimielisesti. NMKY:n partioryhmälle annettiin myös lupa osallistua SPPL:n talvikisoihin Salpausselälle eroanomuksesta huolimatta.⁴³ Paavilaisen mukaan SPPL:n väki hämmästytti eroanomuksesta kovasti. Eroaikeita ei ollut käsitelty partiolehdissä eikä huhujakaan liikkunut ennen vuosikokousta. Eron myötä juuri uudistettu SPPL menetti 24 lippukuntaa ja lähes parituhatta partiopoikaa. Lisäksi tiukkojen keskusteluiden jälkeen NMKY:n partioryhmä sai viidesosan SPL:n omaisuudenjaossa. Kaksi vuotta myöhemmin myös NMKY:n tyttöosasto erosi SPTL:stä ja myöhemmin vuonna 1936 liitot nimettiin Sinisiksi Partiopoijiksi ja Suomen Sinisiksi Partiotyöiksi.⁴⁴ Vuosi 1931 alkoi siis SPPL:n osalta melkoisena myllerryksenä.

SPPL:n tuoretta koulutusohjaaja Vuolasvirtaa ja pitkäaikaista ylijohtajaa Louhivuorta on tässä kohtaa syytä taustoittaa hieman. Lauri Vuolasvirta (Wahlström) (1904–1906) oli aloittanut partiotaipaleensa Suomalaisen normaalilyseon Partiopoijissa vuonna 1917. Vuonna 1919 hän siirtyi Helsingin Metsänkävijöihin ja 1920-luvulla hänestä tuli Metsänkävijöiden lippukunnanjohtaja. 1920-luvun lopulla hänestä oli tullut jo SPL:n ylijohtajan Vernerin Louhivuoren luottomies. Koulutukseltaan Vuolasvirta oli suorittanut ylioppilastutkinnon Normaalilyseossa vuonna 1922

⁴² Paavilainen 2010, s. 153.

⁴³ SPPL:n vuosikokous 6.1.1931. SPPL kansio 3. KA.

⁴⁴ Paavilainen 2010, s. 154-155, 159, 161.

ja valmistui myöhemmin Teknillisestä korkeakoulusta diplomi insinööriksi. Asevelvollisuuden suorittuaan hän työskenteli Puolustusvoimissa insinööriupseerina.⁴⁵

Savolaissyntyinen Verner Louhivuori (Lothander) (1886–1980) tutustui vuonna 1910 nuorena pastorina ja Helsingin NMKY:n apulaissihteerinä poikatoimintaa ohjatessaan Baden-Powellin *Scouting for boys* -kirjan ruotsinkieliseen versioon. Sen pohjalta hän perusti partiotoiminnan NMKY:n yhteyteen. Hänet valittiin 1917 perustetun Suomen Partioiiton puheenjohtajaksi ja toimi ylijohtajana ennätyspitkän ajan ensin SPL:n sitten SPPL:n ja lopulta Suomen Partioopikajärjestön ylijohtajana vuoteen 1957 asti.⁴⁶

2.2. Kansalliskysymys

Keväällä 1930 julkaistiin *Partiojohtajassa* A. Halmeen *Partiojohtaja ja kansallisuuskysymys* -niminen kirjoitus. Teema nostatti lopulta kiivaan keskustelun kansallisuusasiasta, mikä jatkui vuoden 1931 puolelle. Kirjoituksessaan Halme pohti partiolain kohtaa ”Partiolainen kunnioittaa toisen vakaumusta, rakastaa kotiansa ja isänmaatansa”. Halmeen mukaan partiolaisen tuli löytää hyviä asioita kaikista maista, myös sellaisista, jotka olivat sortaneet Suomea ja suomalaisia (Ruotsi ja ”Ryssänmaa”). Oli yritettävä löytää jokaisesta maasta ja kansasta hyvät ominaisuudet ja annettavaa anteeksi virheet muistaen, että kaikki ihmiset ja kansat ovat myös puutteellisia. Halmeen mielestä tämä ei ollut kuitenkaan kaikille johtajaikäisille täysin selvä asia, kun he opettivat omia partiolaisiaan. Haukkumisen sijaan muita maita ja kansoja oli syytä kehua, joskaan ei kuitenkaan sokeasti. Lopuksi Halme vielä muistutti, että jos jollakin maalla oli suora vihollinen, joka uhkasi maan vapautta ja itsenäisyyttä, ei partiolaisuus edellyttänyt puolustustahdon laiminlyömistä vaan päinvastoin tuli partiolaisen tunnuksen⁴⁷ mukaan olla valmis.⁴⁸ Mielenkiintoista toki, ettei Halme puhunut Neuvostoliitosta vaan halveksuvasti Ryssänmaasta. Tuskin kenellekään jäi myöskään epäselväksi, minkä kahden maan mahdollista vihollisuutta Halme loppukaneetissaan tarkoitti. Loppupeleissä Halmeen kirjoitus pyrki muistuttamaan, että partioliikkeessä kansainvälisyyden ja isänmaallisuuden tuli kulkea käsikädessä toisiaan täydentäen.

⁴⁵ Paavilainen 1994, s. 211; Relander 1994, s. 172-173.

⁴⁶ Paavilainen 2010, s. 30, 54.

⁴⁷ Partiolaisen tunnuksena on ollut alusta asti ”Ole Valmis”.

⁴⁸ Partiojohtaja 5-6/1930, s. 30-31.

Halmeen kannanottoon liittyen oli *Partiojohtaja* saanut seuraavaan numeroonsa Kalervo Talvitietä kirjoituksen otsikolla, *Ryssästä on puhuttava vain hammasta purren*, jonka alkuosaa toimitus ei kuitenkaan tohtinut kokonaisuudessaan julkaista. Toimituksen mukaan Talvitie kertoi Halmeen kirjoituksen ”järkyttäneen hänen uskoaan partioliikkeestä poikien kasvattajana”, koska Halme kehotti etsimään kaikista kansoista hyviä puolia. Talvitien mukaan pojille tuli sen sijaan opettaa vihaa. Toimitus huomautti aiheen olevan keskustelun arvoinen, mutta toivoi jatkossa tynempää sävyä. Talvitien kirjoituksen loppuosan toimitus päätti kuitenkin julkaista sensuroimattomana. Sen mukaan etenkin vaeltajikäisten keskustelutilaisuuksiin sopisi aiheeksi heimoasia. Suomen heimo oli nimittäin sirpaloitunut, jonka vuoksi tuli työskennellä ei vain Suomen vaan ennen kaikkea Suur-Suomen hyväksi, jotta siniristilippu liehuisi jälleen Itä-Karjalan mailla. Suomen partiopoikien tuli käsittää, että Suur-Suomi oli heidän todellinen isänmaansa. Hän viittasi myös aiemmin julkaistuun Vuolasvirran kirjoitukseen, jossa tämä oli ehdottanut ampumisen harrastamista partiolaisille. Talvitien mukaan ampumisen harrastaminen sopi ennen kaikkea vaeltajille, sillä he olivat siihen tarpeeksi vanhoja ja se lisäsi ruumiillisen kunnan lisäksi myös puolustuskuntoisuutta. Lopuksi hän vielä painotti, ettei Suomella ollut ”varaa rauhanhahatteluun, sillä aikaa kun ryssä hioo aseitaan suomalaisten kansojen hengen menoksi”.⁴⁹

Talvitien kiihkeä tyyli ja puheet ryssävihasta ja Suur-Suomesta tuovat väkisinkin mieleen Akateemisen Karjala-Seuran ideologian. Jopa kirjoituksen otsikko oli mukailtu tunnetusta AKS:n julkaisusta⁵⁰. Tätä vasten ei tule yllätyksenä, että Talvitie myös liittyi myöhemmin Akateemiseen Karjala-Seuraan.⁵¹ On myös huomionarvoista, että *Partiojohtaja* lopulta julkaisi näinkin kiihkeän kirjoituksen, vaikkakin alkuosa olikin sensuroitu. Toimitussihteeri Vuolasvirtaa ei näemmä haitannut myöskään se, että häneen oli viitattu Talvitien kirjoituksessa ampumisharrastuksen osalta. Vaikka *Partiojohtajan* toimitus painotti tynempää keskustelusävyä, oli silti Suur-Suomi tema ja ryssäviha kaikesta päätellen salonkikelpoinen keskusteluaihe.

Jälleen seuraavassa ja samalla vuoden 1930 viimeisessä *Partiojohtajan* numerossa kansallisuusaiheesta jatkoi Erkki Karvinen. Karvinen kertoi ilahtuneensa kansallisuuskysymyksen

⁴⁹ *Partiojohtaja* 7/1930, s. 50-51.

⁵⁰ Akateemisen karjalaseuran julkaisu ”Ryssästä saa puhua vain hammasta purren” vuodelta 1922.

⁵¹ Aitola, Kuusi 1991, s. 473

esille ottamiseen partiojohtajien keskuudessa, mutta tympääntyneensä Halmeen sekavaan kirjoitukseen. Sen sijaan Talvitien kiihkeä kirjoitus ei ollut Karvisen mukaan päässyt oikeuksiinsa, sillä toimitus oli kirjoittanut hänen vastalauseensa ”laimennetussa muodossa”. Karvisen mukaan suomalaisen partioliikkeen ei ollut syytä keskittyä ulkomaalaisten ihannointiin, sillä partiopoikien isänmaan tuntemuskin oli vielä vajavainen. Sen vuoksi partiolaisiin oli iskostettava rakkaus isänmaahan ja suomalaiseen kansaan. Tämä tuli tehdä ammentamalla suomalaisen kansan vuosituhantisesta historiasta ja esi-isien vaiheista. Käytännössä tämä tarkoitti Karvisen mukaan suomalaisia satuja sudenpennuille ja vanhemmille partiopojille Kalevalaa, Kanteletarta, kyläkisoja ja kotiseutuhistoriaa. Vaeltajille hän kehotti myös Talvitien tapaan ryssävihaa ja heimoasiaa.⁵²

Käytännössä Karvinen siis komppasi Talvitien kirjoitusta, tosin rauhallisemmalla äänensävyllä, jotta kirjoitusta ei olisi sensuroitu toimituksen puolesta. Ryssäviha ja heimoasia oli jälleen mukana AKS hengessä. Mielenkiintoista kyllä, Karvisen ajatukseen suomalaisten historiasta sisältyi myös suomalaiset sadut, Kalevala ja Kanteletar. Todellisen menneisyyden ja fiktion raja ei näytä olleen hänelle merkityksellinen. Aivan vähäpätöisestä kirjoittajasta ei ollut kyse, sillä Erkki Karvinen työskenteli SPL:n ensimmäisenä määräaikaisena palkkartiolaisena 1928 kolmen kuukauden ajan. Työhön kuului kurssien järjestämistä, ohjausmatkoja lippukuntiin sekä partiotietouden levittämistä.⁵³ Myöhemmin hän toimi SPPL:n Karjalan Partioopikapiirin johtajana.⁵⁴

Vasta vuoden 1931 ensimmäisessä *Partiojohtajan* numerossa oli vastalauseiden vuoro. Topi Tarkka kertoi hämmentyneensä Talvitien vihaa uhkuvasta kirjoituksesta ja ihmetteli, oliko partioaatteesta todella opittu näin vähän. Tarkan mukaan partiolaisen ei voinut vihata venäläisiä. Hän kyllä kertoi vihaavansa pahuutta, jolla saatana hallitsi Venäjän kansaa mutta Venäjän kansaa itsessään ei tullut vihata. Sen sijaan partiolaisen tuli auttaa Venäjän kansaa vähintään rukouksella Jumalalta apua.⁵⁵ Tarkan kirjoituksessa painottui voimakkaan hengellinen näkemys ja kristillinen lähimmäisen rakkaus.

⁵² Partiojohtaja 8/1930, s. 61-62.

⁵³ Paavilainen 2010, s. 150.

⁵⁴ Partiojohtaja 6/1933, s. 51.

⁵⁵ Partiojohtaja 1/1931, s. 11-12.

Myös Halmeen vastine julkaistiin samassa numerossa. Halme uskoi Talvitien ja Karvisen olleen niin vihoissaan kirjoitusta lukiessaan, etteivät olleet ymmärtäneet kirjoituksen todellista sisältöä. Sen vuoksi Halme halusi kirkastaa aikaisemman kirjoituksensa ydintä. Hänen mukaansa johtajien piti kasvatettavilleen mieluummin kehua kuin solvata muita kansoja vääräntaisten ennakkoluulojen välttämiseksi. Halmeen mielestä viha ei ollut mikään kasvatustekniikka. Hän myös painotti, ettei alkuperäisestä kirjoituksesta löytynyt sellaista kohtaa, jonka mukaan muita kansoja pitäisi erityisesti ihannoida tai rakastaa tai että suomalaisuutta tulisi unohtaa. Kansojen omalaatuisuus ei häviäisi, vaikka viha kitkettäisiin maailmasta. Halme kehotti Talvitietä ja Karvista lukemaan alkuperäisen kirjoituksen uudestaan ilman vihaa ja huomaamaan että myös hän pyrki samaan päämäärään. Lisäksi Karvisen ehdotus suomalaisten historian käyttämisestä kasvatustekniikalla oli Halmeen mielestä hyvä, joskaan ei mikään uusi ajatus.⁵⁶ Jää tosin epäselväksi mitä Halme tarkoitti samalla päämäärällä. Jos ryssäviha jätetään tavoitteesta pois, käy Talvitien ja Karvisen kirjoituksesta selvästi ilmi pyrkimys heimoaateen ja suomalaiskansallisuuden lisäämiseen. Ilmeisesti Halme piti tällaista maltillista pyrkimystä hyväksyttävänä.

Partiojohtajan kahdessa seuraavassa numerossa saatiin polveileva kansalliskeskustelu vihdoinkin päätökseen. Agda Donner-Söderlund kirjoitti kansallistunnon ja isänmaanrakkauden opettamisen ja juurruttamisen partiolaisiin olevan oikein hyvä ajatus. Sen sijaan hän ei nähnyt ristiriitaa isänmaallisuuden ja kansainvälisyyden välillä. Kansainvälisen veljeyden ja sodanvaaran vähentäminen oli puolestaan kasvattajien tärkeimpiä tehtäviä. Oman maan rakastaminen ei saanut olla esteenä toisten kansojen ymmärtämiselle. Donner-Söderlundin mukaan vihan opettaminen partiolaisille ei ollut soveliaista edes silloin kun kyseessä oli ”perivihollisemme venäläiset”. Hänen mielestään nuorison tuli olla tietoinen Venäjän aiheuttamasta vaarasta, mutta uskoi nuorison oppivan sen myös partion ulkopuolella. Johtajan tuli välittää partiolaisille kansainvälistä ymmärrystä ja hyvää tahtoa.⁵⁷ Halmeen ja Donner-Söderlundin ajatukset vaikuttavat varsin yhteneväisiltä. Kansallisuuden ja kansainvälisyyden välille ei ollut syytä luoda ristiriitaa vaan partioaate edellytti molempia.

Erkki Karvinen pääsi puolestaan vastaamaan Halmeen edelliseen kirjoitukseen. Karvisen mukaan Halmeen vastaus ja ydinajatuksen selittäminen oli todiste siitä, että alkuperäinen kirjoitus oli ollut sekava ja epä johdonmukainen. Kuitenkin hän myönsi ymmärtäneensä Halmeen ydinajatuksen jokseenkin väärin ja sävykin oli jo jokseenkin sovinnollinen. Epäilevyyttä muutamiin

⁵⁶ Partiojohtaja 1/1931, s. 12.

⁵⁷ Partiojohtaja 2-3/1931, s. 26.

Halmeen kirjoittamiin kohtiin Karvinen ei silti peitelty, mutta ehdotti jatkossa henkilökohtaista mielipiteiden vaihtoa kahden kesken tapahtuvaksi. Samoin hän viipurilaisena tuumi itärajan läheisyydessä asuvien ajatustavan eroavan pääkaupunkilaisista.⁵⁸ Edellisen voi ymmärtää myös niin, että itärajalta Neuvostoliiton uhka ymmärrettiin paremmin kuin kaukana Helsingissä.

Kansallisuuskeskustelun viimeiseksi sanaksi jäi itseoikeutetusti *Partiojohtajan* toimitussihteerin ja SPPL:n tuoreen koulutusohjaajan Lauri Vuolasvirran kirjoitus. Hän muistutti aluksi, ettei partiolupaukseen sisältynyt velvollisuus isänmaata kohtaan tarkoittanut ainoastaan asevelvollisuutta vaan myös rauhan aikana tapahtuvaa siviilityötä. Vuolasvirran mielestä Suomella oli todellinen uhka joutua vihollisen hyökkäyksen kohteeksi, jolloin partiolaisen oli täytettävä velvollisuutensa aseellisesti. Samalla hän muistutti sotalaitoksen olemassaolon itsessään suojelevan Suomea hyökkäyksiltä. Lisäksi Vuolasvirta painotti oikeanlaista isänmaallisuutta, johon ei kuulunut muiden kansojen halveksuminen. Sen vastakohtana oli ”raivoisänmaallisuus”. Toisaalta liiallinen maailmankansalaisuuskaan ei ollut hyväksi vaan paras tapa palvella kansainvälistä yhteisöä oli kansallisten erityispiirteiden hyödyntäminen. Näin ollen partiohengen mukainen velvollisuus isänmaata ja koko ihmiskuntaa kohtaan tuli täytetyksi eikä kansallisuuden ja kansainvälisyyden välillä ollut mitään ristiriitaa. Isänmaata tuli ihaila ja palvella, mutta toisaalta muita kansoja ei ollut soveliasta halveksua. Samoin partioliikkeen tuli myös pysytellä politiikan ulkopuolella, sillä puoluepolitiikka ei pyrkinyt yhteiseen etuun. Lopuksi Vuolasvirta vielä muistutti, että suomalaisten siirtolaisuus ei ollut järkevää sillä Suomessa riitti töitä, mahdollisuuksia ja koskematonta luontoa uudisraivaajia varten, ihan niin kuin Amerikassakin.⁵⁹

Ilmeisesti Vuolasvirran kirjoitus sopi kansallisuuskeskustelun loppukaneetiksi, sillä muita aiheeseen liittyviä kirjoituksia ei enää julkaistu. Toki on ilmeisen tarkoituksenmukaista, että Vuolasvirta painatti oman kirjoituksensa niin, että sai viimeisen sanan. Kirjoitus otti huomioon sekä isänmaallisuuden että kansainvälisyyden eikä tehnyt niiden välille ristiriitaa. Sikäli se edusti aika lailla samaa kantaa kuin Halme ja Donner-Söderlund. Raivoisänmaallisuuden käsite saattoi puolestaan olla piikki Talvitien ja Karvisen ryssävihalle. Kukaan muu kansalliskeskusteluun osallistunut ei ollut maininnut erikseen politiikkaa tai siirtolaisuutta. Ilmeisesti Vuolasvirtaa kismitti siirtolaisuus etenkin Yhdysvaltoihin, sillä hänen mukaansa Suomi tarjosi samat mahdollisuudet. Lisäksi Vuolasvirta toi ilmi halveksuntansa edustuksellista demokratiaa kohtaan. Vaan jättipä hän toisaalta myös kertomatta mitä tarkoitti ”yhteisellä edulla”.

⁵⁸ Partiojohtaja 2-3/1931, s. 26-27.

⁵⁹ Partiojohtaja 2-3/1931, s. 27-28.

2.3. Maanpuolustushenkisyyttä ja talvileireilyn kehittäjä

Ensimmäisen itsenäisen toimintavuoden aikana SPPL:n johto lähti keskittämään liittoansa partiopiireihin. Vahvan piirityön uskottiin parantavan liiton toimintaa, sillä liitolla ei ollut tarpeeksi työvoimaa huolehtimaan koko maan laajuisesta organisaatiosta. Lisäksi piirityön eduksi katsottiin vahva paikallis- ja henkilötuntemus. Vuoden 1931 aikana SPPL:n piireille hankittiin piirisihteerit⁶⁰ ja joulukuussa SPPL:n johtokunta hyväksyi erityisen kolmivuotissuunnitelman, jossa vuosi 1932 nimettiin piirityövuodeksi.⁶¹ Tarkoituksena oli hankkia jokaiseen piiriin muutama toiminnasta vastaava partiojohtaja, jolloin piirit pystyisivät ohjaamaan lippukuntiaan. Jokaisen piirin johdon oli tarkoitus avustaa ja tukea lippukuntiaan samalla kun liiton tehtävänä oli huolehtia, että piireillä oli tarpeeksi koulutettuja ohjaajia ja taloudellinen mahdollisuus ohjaukseen. Piiritoiminta osoittautui lopulta niin käteväksi systeemiksi, että muutkin Suomen partioliitot (paitsi SVPR pienuutensa vuoksi) ottivat sen vuosikymmenen ensimmäisellä puoliskolla käyttöön.⁶²

Isänmaallisuus näkyi vuosien 1931-1932 *Partiojohtajan* numeroissa erityisesti maanpuolustushenkisyydessä. Ilveskissa-nimimerkillä esiintynyt partiolainen kirjoitti partiolaisuuden hyödyistä sotaväessä. Reserviupseerikoulussa varusmiespalvelustaan suorittanut Ilveskissa kertoi, että partiossa opitut taidot kuten suunnistus, morsetus, ompeleminen, maastossa liikkuminen ja ahtaissa tiloissa majoittuminen olivat suureksi hyödyksi myös varusmiespalveluksessa. Partioaikainen johtajakokemus toimi puolestaan hyvänä pohjana Reserviupseerikoulua ajatellen. Hyvänä esimerkkinä toimi pj ja luutnantti Saarinen, joka oli Ilveskissan mukaan RUK:n parhaita ja osaavimpia upseereita.⁶³ Kirjoittajan mielestä partioharrastus toimi siis erinomaisena pohjakoulutuksena varusmiespalvelusta ja sotilaselämää ajatellen. Kuitenkin on erikoista, että näin innokas partiolainen ja varusmiespalveluksessaan hyvin menestynyt nuori mies päätti kirjoittaa nimimerkin turvin.

Ilveskissa jatkoi varusmiespalveluksesta vielä vuoden 1932 *Partiojohtajan* ensimmäisessä numerossa, jonka aiheena oli partiolaisten taitomerkkien yhdistäminen varusmiesajanaan. Ilveskis-

⁶⁰ Nimitys vaihdettiin vuoden 1932 alussa piiritoimitsijaksi

⁶¹ Partiojohtaja 1/1932, s. 1-2.

⁶² Paavilainen 2010, s. 153-154.

⁶³ Partiojohtaja 2-3/1931, s. 20.

san mukaan alokasajan jälkeen varusmiehellä olisi hyvin aikaa suorittaa taitomerkkejä. Esimerkiksi viestijoukoissa palveleva kykeni suorittamaan radioalan taitomerkkejä, pioneeri solmu ja pioneerimerkin, huoltojoukoissa palveleva autonkuljettajan merkin jne. Kaikille varusmiespalveluksen koulutusaloille löytyi siis vastineita partion taitomerkeistä. Lisäksi ampujanmerkki oli mahdollinen kaikille varusmiehille. Ilveskissan mukaan aikaa taitomerkkien suorittamiselle kyllä löytyisi ja esteenä oli lähinnä laiskuus.⁶⁴ Ilmeisesti Ilveskissa pyrki osoittamaan miten partiolaisuus ja varusmiespalvelus oli helposti yhteensovittavissa. Jäikö 1930-luvun alun so-taväessä sitten aikaa partiomerkkien suorittamiselle, riippuikin sitten varmasti varusmiehen henkilökohtaisesta motivaatiosta, kuten myös Ilveskissa asian epäsuorasti ilmaisi.

Nimimerkillä O-o-o esiintynyt vaeltaja kirjoitti maanpuolustuksen merkityksestä vaeltajille. Hänen mukaansa partiolaisten Ole Valmis -tunnukseen sisältyi myös velvoite taistella vihollista vastaan ja antaa henkensä isänmaan puolesta. Tähän tuli olla valmis sekä henkisesti, että ruu-miillisesti. Hän painotti myös sankarihaudoilla käymisen tärkeyttä ja isänmaan puolesta kuol-leiden sankarivainajien jättämän perinnön merkitystä. Vaeltajan tuli olla yhtä lailla valmis puo-lustamaan isänmaataan.⁶⁵ Kyseisen vaeltajan erittäin hurmoshenkinen kirjoitus ihannoii sisällis-sodan valkoisen puolen perintöä ja piti etenkin vaeltajapartiolaisten velvollisuutena saman isän-maallisen hengen ylläpitämistä. Kirjoitus ei saanut myöhemmissä numeroissa vastalauseita, jo-ten voidaan olettaa, että tällainen hurmoshenkinen isänmaallisuus oli SPPL:n partiolaisten kes-kuudessa täysin hyväksyttyä ja jopa suotavaa. Toisaalta tämäkin kirjoitus oli tehty nimimerkin turvin. Miksi isänmaallista ja maanpuolustushenkistä paatosta ei haluttu esittää omalla nimellä, vaikka sellainen kaikesta päätellen oli SPPL:n sisällä tuolloin sosiaalisesti hyväksyttyä?

Ottipa maanpuolustuskeskusteluun osaa myös koulutusohjaaja Vuolasvirta vuoden 1931 *Partiojohtajan* viimeisessä numerossa. Hän kirjoitti edullisen arvion Antti Paloposken kirjasta *Miesten kouluun*, joka oli tarkoitettu varusmiespalvelukseen siirtyville nuorille. Vuolasvirran mukaan varusmiespalvelus oli kuin loppututkinto kaikesta siitä mitä vaeltajaikäinen partiolai-nen oli partiossa oppinut. Oman kokemuksensa mukaan partiolaiset olivat perinteisesti pärjän-neet hienosti varusmiespalveluksessa ja sen suorittaminen oli partiolaiselle helppoa. Vuolas-virta piti kunnia-asiana, ettei partioliikkeestä lähtenyt epäkelvoja nuorukaisia armeijaan ja muistutti samalla, että etenkin partiolaisen leirielämä valmisti kurinalaiseen ja karuun sotilas-

⁶⁴ Partiojohtaja 1/1932, s. 4.

⁶⁵ Partiojohtaja 5/1931, s. 47.

elämään. Vuolasvirran mielestä vaeltajia tuli valmistaa sotaväkeä varten kertomalla heille asi-
allista ja todenmukaista tietoa varusmiespalveluksesta, käymällä kasarmeilla kavereita tapaa-
massa sekä lukemalla aiheeseen liittyvää kirjallisuutta kuten Antti Paloposken opusta *Miesten
kouluun*.⁶⁶

Vuonna 1932 Vuolasvirta jatkoi samasta aiheesta *Partiojohtajassa*. Hän kertoi nyt myös Puo-
lustusvoimien ymmärtäneen partion edistävän maanpuolustuskuntoisuutta. Puolustusvoimien
uusissa lomamääräyksissä nimittäin todettiin partioharrastuksen olevan sopiva ennakkokoulu-
tus kuntoisuuslomien edellytykseksi suojeluskunta- ja rajavartiotoiminnan ohella. Vuolasvirta
painotti etenkin partiossa opittavaa johtajataitoa, josta oli erityistä hyötyä Reserviupseerikou-
lussa. Lisäksi leirielämä, pioneerityöt, suunnistaminen ja maastonkäyttö olivat sotilaan taitoja,
joita partioharrastus kehitti. Toisaalta Vuolasvirta muistutti, ettei partioliike ollut militaristinen
nuorisjärjestö eikä varsinainen sotilaskoulutus kuulunut partioon.⁶⁷

Vuolasvirta suhtautui siis hyvin innokkaasti maanpuolustukseen ja piti varusmiespalvelusta ja
kenties jopa armeijauraa luonnollisena jatkeena partioharrastukselle. Vuolasvirran omat maan-
puolustusta koskevat kirjoitukset olivat myös täysin linjassa *Ilveskissan* ja *O-o-o:n* kanssa,
Vuolasvirran kirjoittaessa kuitenkin rohkeasti omalla nimellään. Vastalauseita näille maanpuo-
lustushenkisille kirjoituksille ei julkaistu, joten lämmin suhtautuminen Puolustusvoimiin ja
yleisesti maanpuolustukseen näyttää olleen SPPL:n yksimielinen kanta.

Vuonna 1932 *Partiojohtajassa* nousi esille uudenlainen, suomalaiseen maastoon ja ilmanalaa
sopiva retkeilyn muoto nimittäin talvileireily. Tästä ei ollut useimmilla partiolaisilla vielä ko-
kemusta, joten aiheesta päätti kirjoittaa nimimerkki Harmaa Hukka omien kokemustensa poh-
jalta. Harmaa Hukka oli itse käynyt talvileirillä, jossa oli yövytty havumajassa. Harmaan Hukan
mukaan talviretkeilyssä oli tärkeä löytää sellainen sijainti leiripaikalle, joka oli suojassa poh-
joistuulelta ja jossa jäätävä kallio ei tehnyt seinää havumajalle. Yöpymisalustaksi sopi puoles-
taan kahdesta säkistä tehty patja, joka täytettiin heinillä tai oljilla ja tulisijaksi kiukaan sijaan
avovalkea. Lämmön ylläpitäminen onnistui, kun oli tarpeeksi peitteitä ja polttopuuta. Lisäksi
pakkasta vastaan taistelussa tärkeä elementti oli kesäretkeilyä runsaampi ruuan määrä, jonka

⁶⁶ Partiojohtaja 8/1931, s. 80-81.

⁶⁷ Partiojohtaja 2/1932, s. 15.

syöminen piti lämpimänä. Harmaan Hukan mielestä 12-vuotias partiolainen oli jo kyllin vanha osallistumaan talvileirille, jonka ohjelmaan sopi hyvin esimerkiksi hiihtäminen kuun valossa.⁶⁸

Vuoden 1932 lopussa *Partiojohtaja* kertoi pj. Bruno Ollilan kehittävän talvileireilyä varten erityistä talvipartioteltoa. Ollilan aloitteen toivottiin edistävän talvileireilyn innostusta Suomessa. Ollila itse kertoi kokeilleensa edellisenä talvena yöpymistä havumajassa 18 asteen pakkasessa ilman nuotiota, mikä oli osoittautunut epämieluisaksi ja hyiseksi kokemukseksi. Tästä sisuuntuneena hän oli päättänyt kehittää talviteltan, jonka piirustukset hän kertoi saaneensa valmiiksi. Talviteltan vaatimukseksi hän oli asettanut esimerkiksi eristävän ilmakerroksen teltan ja ulkoilman väliin, suljettavat räppänät ilmanvaihtoa varten sekä puulämmityksen. Tulokseksi saatiin kahden hengen talviteltoa, joka sisälsi lämmöneristystä varten erikseen sisä- ja ulkoteltan. Lämmitys oli tarkoitus hoitaa kamiinalla.⁶⁹

Harmaan Hukan talvileirikokeilu ja Ollilan yritys kehittää talvipartioteltoa suomalaisiin talviolosuhteisiin kertoo pyrkimyksistä kehittää partiointia Suomessa kansallisiin olosuhteisiin sopivaksi jo 1930-luvun alussa. Aikaisemmassa tutkimuksessa ei ole otettu huomioon, näitä talviretkelyyn innokkaita pioneereja. Tutkimuskirjallisuudessa talvipartioinnin katsotaan alkaneen vasta 1930-luvun jälkipuoliskolla.⁷⁰ Kuitenkin Harmaa Hukka ja Bruno Ollila raportoivat talviretkelykokemuksistaan jo 1930-luvun alussa ja pyrkivät edistämään sen suosiota. Toki liitotasolla talvipartiointiin kiinnitettiin huomiota vasta myöhemmin.

Talvileireily oli yksi suomalaiskansallisen partiotoiminnan muoto, joka erosi selkeästi kansainvälisen partioliikkeen kesäleireilystä avoimilla niityillä. Ollilan kehittämä talviteltoa saatiin vuonna 1933 valmiiksi ja sen pystyttämistä (joskaan ei yöpymistä) harjoiteltiin ainakin Ollilan oman lippukunnan Vaasan Metsänveikkojen vartiojohtajakurssilla.⁷¹ Se myös esiteltiin SPPL:n talvipäivillä⁷² 1933 ja sitä myytiin saman vuoden *Poikalehti Partiossa*⁷³ kahteen otteeseen. Ilmeisesti Ollilan talviteltasta ei kuitenkaan tullut menestystä, sillä armeijan talviteltoa m/33

⁶⁸ *Partiojohtaja* 1/1932, s. 5.

⁶⁹ *Partiojohtaja* 9/1932, s. 77.

⁷⁰ Esimerkiksi Paavilainen 2010, s. 178; Relander 1994, s. 184.

⁷¹ *Poikalehti Partio* 5/1933, s. 22-23.

⁷² *Partiojohtaja* 1/1933, s. 12.

⁷³ *Poikalehti Partio* 2/1933, s. 24; 3/1933, s. 20.

osoittautui talviolosuhteisiin sopivaksi ja sitä alettiin lainaamaan myös partiolaisille 1930-luvun loppupuolella.⁷⁴ Toisaalta eräs vaeltaja ryhminensä kertoi varustautuneen armeijan talviteltalla lapinvaelluksellaan jo 1934.⁷⁵

2.4. SÄPY ja uusi poikalehti

Vuoden 1932 toimintakertomuksessa kerrottiin piiritoimintavuodelle asetettujen tavoitteiden onnistuneen ja vuosi 1933 oli kolmivuotissuunnitelman mukaan tarkoitus pyhittää lippukuntia varten. Tämä tarkoitti uusien lippukuntien perustamista sekä jo olemassa olevien huoltoa ja tukemista. Toisaalta 1930-luvun alun lamakausi aiheutti SPPL:lle taloudellisia haasteita. Rahoituksen järjestäminen liiton toimintaa varten oli vaikeaa. Olosuhteisiin nähden taloudellista tilannetta pidettiin kuitenkin kohtuullisena. Liiton lisäksi myös sen piirejä ja lippukuntia kehoitettiin parantamaan talouttaan toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi.⁷⁶

Vuosi 1933 oli tuskin ehtinyt alkaa, kun Lauri Vuolasvirta joutui jälleen selittämään julkisesti kantaansa koskien partioliikettä, isänmaallisuutta ja suomalaisuutta. Vuolasvirran mukaan hän oli eräässä tilaisuudessa vaatinut, että Suomen partioparaateissa suomalaisten lippukuntien tuli kulkea sellaisten lippukuntien edellä, jotka koostuivat ulkomaalaisista jäsenistä. Tämä oli aiheuttanut närkästystä ja hänen sanomisiaan väitettiin partiohengen vastaisiksi ja suorastaan kiihkosuomalaiseksi. Niinpä hän päätti pitää aiheesta esitelmän SPPL:n talvipäivillä kantansa selkeyttämiseksi.⁷⁷

Esitelmässään Vuolasvirta muistutti, että oikea isänmaallisuus ei tarkoittanut muiden maiden ja kansojen halveksimista. Tällaista tuntui esiintyvän etenkin kansainvälisissä urheilukilpailuissa. Partiolaiselle isänmaanrakkaus ja muiden maiden kunnioittaminen ei sen sijaan sopinut olla ristiriidassa. Vuolasvirran mielestä suomalaisuus ja kansallistunnon vahvistaminen näyttäytyi yksinomaan positiivisena ilmiönä ja sen tuli olla vahvasti mukana suomalaisessa partioliikkeessä. Kansallistunnon vahvistamisen ja suomalaisuustyön tuli olla etusijalla kansainvälisyystyöhön nähden. Jo Suomalaisen Partiojohtajien nimessä tuli esiin kansallistunnon, suomalai-

⁷⁴ Paavilainen 2010, s. 358.

⁷⁵ Poikalehti Partio 8/1934, s. 194.

⁷⁶ SPPL:n toimintakertomus 1932, s. 3-4. SPPL kansio 3. KA.

⁷⁷ Partiojohtaja 1/1933, s. 1.

sen sivistyksen ja suomen kielen merkitys. Kuitenkin Vuolasvirtaa harmitti se, että suomalaisuuden asiaa oli SPPL:ssä ja etenkin muissa liitoissa ajettu liian vähän. Suomalaisuuden edistäminen tarkoitti myös partiotyön suomalaiskansallistamista esimerkiksi Kalevalasta saatavilla vaikutteilla. Toisaalta äärimmäistä suomalaiskansallistamista tuli myös välttää, sillä partiolaisista ei ollut syytä tehdä ”tuohivirsuisia muinaissuomalaisia”. Sen sijaan suomalaiskansallisia työmuotoja tuli ammentaa Kalevalan lisäksi suomalaisista saduista, historiasta ja kotiseutututkimuksesta. Työmuotoja oli mahdollista kehittää retkillä ja leireillä sekä erinäisissä juhlissa ja näytöksissä. Kansallisia aiheita oli toistaiseksi hyödynnetty liian vähän, mutta Vuolasvirta toivoi sen muuttuvan lähitulevaisuudessa.⁷⁸

Vielä isänmaallisuuteen liittyen Vuolasvirta painotti, että suomalaisen partiopojan oli puolustettava isänmaataan kuolemaan saakka, mutta myös tuettava Suomea aktiivisesti esimerkiksi ostamalla ensisijaisesti vain kotimaisia tuotteita. Kansainvälisyyttä ei tarvinnut myöskään unohtaa partio-ohjelmasta, mutta siinäkin tuli keskittyä ennen kaikkea heimokansoihin. Hyvänä esimerkkinä Vuolasvirta piti osallistumista edellisen kesän Viron suurleirille ja yhteyksien solmimista Virossa asuvien inkeriläisten kanssa. Myös unkarilaisten kanssa oli *Partio*-lehti ollut aktiivisessa kirjeenvaihdossa. Suomalaisuustyön lisäksi myös heimotyötä oli syytä edistää.⁷⁹

Tämä esitelmä ja siitä laadittu luonnos kuvaa erittäin havainnoivasti Vuolasvirran ajatusmaailmaa. Siinä esiintyy Vuolasvirran näkemykset niin partiotyön suomalaiskansallistamisesta, SPPL:n tehtävästä, isänmaallisuudesta ja heimoaatteesta. Esitelmästä löytyy huomattavia yhtäläisyyksiä Akateemisen Karjala Seuran tärkeisiin teemoihin, kuten aitosuomalaisuus, heimo-veljeys, maanpuolustus ja kansallistunnon kohottaminen. Vain ryssäviha ja Suur-Suomi aate jäävät paitsi. Esitelmässä ei kerrottu, että SPPL:n johtokunta oli itseasiassa saanut AKS:ltä kirjeitä keväällä 1932 koskien Viron suurleiriä. Kirjeiden sisällön voi päätellä johtokunnan vastausohjeista, joiden mukaan SPPL pyrki järjestämään suurleiriltä retken Inkeriin, mikäli se sopi leiriohjelmaan. AKS:lle päätettiin myös ehdottaa lippukunnan perustamista Kymminlinnan pakolaishuoltolaan.⁸⁰ SPPL ei siis ainoastaan ottanut vaikutteita AKS:n heimoaatteesta vaan teki myös suoraa yhteistyötä järjestön kanssa. SPPL:n suhtautuminen AKS:aan vaikuttaa olleen suopea ja ainakin ajatukset suomensukuisten kansojen heimoveljeydestä yhtenäiset.

⁷⁸ Partiojohtaja 1/1933, s. 2-4.

⁷⁹ Partiojohtaja 1/1933, s. 4.

⁸⁰ SPPL:n johtokunnan pöytäkirja 2.5.1932. SPPL kansio 3. KA.

Vuolasvirran esitelmällä oli ilmeisesti ainakin jonkinasteista käytännön vaikutusta paraatijärjestelyihin ja asenteisiin, sillä vuoden 1933 keväällä partioliitot yhdessä päättivät missä järjestyksessä liitot vastaisuudessa marssisivat keväisessä Yrjönpäivän partioparaatissa. Päätöksen mukaan suomenkieliset liitot marssivat kärjessä, ruotsinkieliset heidän perässään ja viimeisenä piti perää SVPR, jonka poika- ja tyttöjaostoissa toimi venäläinen Polunlöytäjät-lippukunta. Näin ollen SPPL välttyi kohtaamasta marssijärjestyksen arpomisen aiheuttaman kauhuskenaarion, jossa venäläiset olisivat kulkeneet suomalaisten edellä.⁸¹

Osoituksena partiotyönsä pitkäjänteisyydestä SPPL julkaisi vuonna 1933 *SÄPY:n* (SPPL:n säännöt ja pysyväismääräykset) taskukokoisena kirjana. Se sisälsi olennaiset tiedot partiosta mukaan lukien säännöt, merkkivaatimukset ja pukeutumisohteet. *SÄPY:ä* oli alun perin tehty poikaliittojen välisenä yhteistyönä, mutta linjaristiriitojen vuoksi SPPL julkaisi kirjan lopulta yksin.⁸² Kansallistamisyrittämykset ja isänmaallisuus näkyivät opuksessa erityisesti pukeutumisohteissa sekä taitomerkeissä ja niiden vaatimuksissa.

Baden Powellin suunnittelema poikien partiopuku pohjautui Etelä-Afrikkalaiseen ratsupoliisin uniformuun polvihousuineen ja lierilakkeineen.⁸³ *SÄPY:ssä* tämä kansainvälinen partiopuku oli nimetty tavalliseksi partiopuvuksi. Sen sijaan kansallista erikoisuutta esitti erityiset talvi- ja leiripuvut. Talvipuvun päähineeksi määriteltiin lipallinen hiihtolakki, jonka värityksen tuli olla siniruskea. Pusero oli materiaaliltaan sinertävää sarkaa ja tukkilaispuseron mallinen. Polvihousujen sijaan tuli käyttää pitkiä nilkkoihin asti yltäviä housuja.⁸⁴ Leiripuvun pusero oli amerikkalaismallinen ohutkankainen ja lyhythihainen, mutta kansallista suuntausta edusti leiripäähineeksi määritelty Väinämöislakki eli Väiski. Muun muassa kalevalaisesta taiteesta tutun Väiskin otti käyttöön alun perin Helsingin Metsänkävijät niminen lippukunta johtajansa Ilmari Vainion aloitteesta jo 1920-luvun alussa. Lakki yleistyi hiljalleen 1920-luvun lopulta lähtien.⁸⁵ Kuitenkin *SÄPY:ssä* Väiski oli ensimmäistä kertaa virallisesti määritelty leiripuvun päähineeksi ohjeella: ”Pohja lippu sininen, Risti puseron värinen, suorakulmainen, nauhojen leveys 2 cm.”⁸⁶

⁸¹ Paavilainen 2010, s. 145-147.

⁸² Paavilainen 2010, s. 154.

⁸³ Koho 1988, s. 41.

⁸⁴ *SÄPY* 1933, s. 75.

⁸⁵ Koho 1988, s. 52, 55, 56.

⁸⁶ *SÄPY* 1933, s. 76.

Erikoinen yksityiskohta esiintyy partiojohtajan puvun ohjeistuksessa. SÄPY:n mukaan partiojohtajan tuli käyttää joko tavallista partiopukua tai erityistä johtajanpukua. Kuitenkin kuvitukseen on piirretty myös partiojohtaja ilman johtajapukua. Piirroksessa ilmenee kansallista symboliikkaa. Siinä esiintyy lyhythihaiseen leiripukuun pukeutunut partiojohtaja, joka on laittanut kansallisen Väiskin päähänsä ja pitää kansainvälistä lierihattua alhaalla kädestä roikuttaen. Taustalla leiriteltoa, metsä ja hulmuava suomenlippu.⁸⁷ Väistämättä tulee mieleen, että opuksen kuvituksessa haettiin kansallista ilmettä kansainvälisen kustannuksella.

Taitomerkkien osalta ensimmäisenä SÄPY:ssä herättää huomiota uudistetut ryhmämerkit. Ryhmämerkkejä oli neljä kappaletta ja niitä ansaitsi suorittamalla tietyn määrän taitomerkkejä. Alun perin ryhmämerkit oli nimetty eläinten mukaan Oravaksi, Ilvekseksi, Hirveksi ja Karhuksi.⁸⁸ Vuonna 1933 ryhmämerkkien nimet muutettiin SÄPY:nkin mukaan Kalevala teemaisiksi ja uudet ryhmämerkit olivat nimeltään Joukahainen, Lemminkäinen, Ilmarinen ja Väinämöinen.⁸⁹ Ryhmämerkkien uudistamista voi pitää selvänä merkinä siitä, että suomalaiskansallistamisen aikaan oli siirrytty rohkeasti jo 1933 ja merkittävänä kansallistamisen lähteenä käytettiin Kalevalaa. Paula Kohon mukaan juuri Kalevala edusti 1930-luvulla suomalaiskansallista partiointia erotuksena kansainvälisistä virtauksista.⁹⁰

Hiihtäjän merkki edusti suomalaista partiointia, sillä sitä tuskin oli mahdollista suorittaa partion kotimaassa Britanniassa. Merkin ansaitakseen oli muutenkin hiihtotaidot oltava varsin hyvät, eikä aloittelija voinut sitä ansaita. Reippaan ladulla hiihtämisen lisäksi oli nimittäin hallittava myös hiihtosuunnistus ja suksihuolto sekä kyettävä tekemään osuvia huomioita edellisen hiihtäjän tekemästä ladusta.⁹¹ Kirjallisuusmerkissä painotettiin kotimaisten klassikkokirjojen merkitystä ja eräänä vaatimuksena oli esimerkiksi tunnettava 25 runoa Kalevalasta.⁹² Kotiseuduntutkijamerkin sai suorittamalla joko kansanrunoudellisen suunnan tai maantieteellis-luonnontieteellisen suunnan.⁹³ Kotiseuduntutkijanmerkissä korostui voimakas isänmaanrakkaus samoin kuin laulajan merkissä, jonka saavuttaakseen oli virheettömästi laulettava ja osattava ulkoa mm. isänmaan virsi, maakuntien marssit ja kolme isänmaallista laulua. Lisäksi laulujen

⁸⁷ SÄPY 1933, s. 80.

⁸⁸ Koho 1988, s. 85.

⁸⁹ SÄPY 1933, s. 103.

⁹⁰ Koho 1988, s. 214.

⁹¹ SÄPY 1933, s. 107-108.

⁹² SÄPY 1933, s. 113-114.

⁹³ SÄPY 1933, s. 116-117.

merkitys oli selostettava ja isänmaalliset laulut vielä opetettava toiselle partiolaiselle. Ulkomaisia kansanlauluja tuli osata suomeksi kolme kappaletta. Puhujan merkissä yhtenä suorituksena oli laadittava kirjallisesti isänmaallinen puhe yleisöjuhlaa varten.⁹⁴

SÄPY:stä löytyivät myös ampujan merkki ja kaasupuolustusmerkki ohjeistuksineen.⁹⁵ Nämä eivät ehkä sinällään olleet erityisen kansallisia tai isänmaallisia, mutta viittasivat kyllä maanpuolustukseen. Maanpuolustus ja isänmaallisuus taas olivat partiolehdissä ja puheissa linkittyneinä yhteen, joten myös näiden merkkien olemassaoloa 1930-luvulla voi pitää isänmaallisuuden ilmentymänä. Kaikista edellä mainituista merkeistä löytyy selkeitä viittauksia kansallistamisintoon sekä isänmaallisuuteen. Nämä teemat siis löytyvät merkkien vaatimuksista suoraan ja niitä on pidetty tavoittelemisen arvoisina. Lisäksi rivien välistä muistakin merkeistä löytynee viittauksia näihin teemoihin, jos niikseen haluaa tulkita. Edellä olleet esimerkit sen sijaan ovat hyvin yksiselitteisiä.

Suomalainen partioliike jakaantui 1930-luvun alussa yhä selkeämmin poika- ja tyttöpartiointiin ja tämä alkoi näkyä myös partiolehdissä. Vuonna 1932 SPTL alkoi julkaista *Suomen Tyttöä*, koska yhteislehti *Partio* oli muuttunut liian poikamaiseksi.⁹⁶ Lopulta suomenkieliset partiopoliitit eli SPPL, SVPR:n poikajaosto sekä NMKY:n partioliitto alkoivat julkaista vuoden 1932 lopussa omaa jäsenlehteään, jonka nimeksi tuli *Poikalehti Partio*. Ensimmäisen toimintavuoden aikana lehti sisälsi mm. pojille tarkoitettuja jännityskertomuksia, urheilujuttuja, askarteluohjeita, vitsejä sekä erilaisia partiomaailmaan liittyviä kirjoituksia.⁹⁷ Uuden partiolehden ensimmäisen vuoden perusteellinen tarkastelu auttaa ymmärtämään minkälainen lehti oli kyseessä ja mitä sillä haluttiin kertoa.

Vuoden 1932 lopussa julkaistun *Poikalehti Partion* ensimmäisen numeron aivan ensimmäinen juttu oli jännityskertomus nimeltä *Viimeiseen mieheen*. Tuskin koskaan lienee sattumaa minkälaisia juttuja valitaan uuden lehden ensimmäiseen numeroon ja siksi tähän ensimmäiseen jännityskertomukseen on syytä suhtautua erityisellä mielenkiinnolla. Lyhykäisyydessään lehdessä ilmestynyt tarina kertoo pohjoissuomalaisesta Särki-Pekasta, joka metsästysretkellään kohtaa

⁹⁴ SÄPY 1933, s. 120-121, 133.

⁹⁵ SÄPY 1933, s. 104, 110.

⁹⁶ Paavilainen 2010, s. 143.

⁹⁷ Poikalehti Partio 10/1933, s. 242.

joukon ryöstöretkellä olevia pahoja ”ryssiä”, joiden kanssa hän joutuu lopulta veriseen kampaileluun yhdessä suomalaisen kyläyhteisön kanssa. Tarinan lopussa lähes kaikki suomalaiset kyläläiset ovat kuolleet ja samoin suuri joukko venäläisiä, elossa ainoastaan Särki-Pekka.⁹⁸ Tarina sijoittuu ilmeisesti aikaan ennen ruutiaseita, sillä siinä taistellaan keihäin, kirvein ja jousin. Tyyliltään tarina on äärimmäisen väkivaltainen ja verinen. Tarinassa esimerkiksi kuvaillaan, kuinka vihollinen kaatuu nuoleen ”veren virratessa lävistetystä rinnasta” ja kuinka Särki Pekka iskee vihollisjohtajalta ”yhdellä kirveeniskulla pään halki hartioihin saakka” vain muutamia mainitakseni. Tarinan lopetus on lohduton ja julma.

Huomioitavaa tarinassa on se, että sankari on muinaissuomalainen ja viholliset venäläisiä, joista puhutaan jatkuvasti ”ryssinä”. Hyvän ja pahan asetelma on selkeästi esillä. Tarinalla on ilmeisimmin haluttu korostaa suomalaisten sankarimyyttiä ja painottaa venäläisten pahuutta ja ylläpitää viholliskuvaa. Tarina on myös korostetun maskuliininen mitä ilmeisesti haluttiin uudessa poikalehdessä painottaa. Tarinalla ei ollut mitään tekemistä kansainvälisen partioaatteen kanssa mutta suomalaiseen ja isänmaallisen partiomaailmaan se sopi ilmeisen hyvin.

Ensimmäisenä toimintavuotenaan isänmaallisuus ja suomalaiskansallisuus näkyivät *Poikalehti Partiossa* monella muullakin tapaa. Vuoden 1933 ensimmäisessä numerossa opetettiin jousipyssyn valmistus ja käyttö. Artikkeliksi korosti jousipyssyn olevan ”ikivanha suomalainen ase”. Samaten korostettiin heimoyhteyttä kertomalla, että jousipyssyä käytettiin jo silloin kun ”koko Suomen suku eli yhdessä – suomalaiset, madjaarit, vogulit, ostjakit jne.”. Toisaalta korostettiin jousta käyttäneiden lappalaisten ja suomalaisten olevan eri kansaa.⁹⁹ Eräässä kirjoituksessa puolestaan painotettiin isänmaallisuuden merkitystä pojan kasvaessa kunnan mieheksi. Isänmaa tarvitsi kehittyäkseen kunnollisia miehiä yhteiskunnan eri osa-alueille. Samalla ihailtiin suomalaisten sotilaallisia sankaritekoja 30-vuotisesta sodasta lähtien.¹⁰⁰ J. Valpio julkaisi lehdessä Suomen joukkueen matkakertomuksen suuresta Unkarin Jamboreesta, joka järjestettiin elokuussa 1933. Valpio ei voinut pidätellä hurmoshenkeään kertoessaan unkarilaisten innokkaasta suhtautumisesta suomalaisiin, mikä osoitti että ”Finlandin pojat olivat sydämellisesti tervetulleita heimokansan keskuuteen”. Vuosituhansia erillään ollut veli tapasi heimoveljensä, siitä ilo ja riemu”.¹⁰¹

⁹⁸ Poikalehti Partio 1932, s. 145.

⁹⁹ Poikalehti Partio 1/1933, s. 17.

¹⁰⁰ Poikalehti Partio 6/1933, s. 146-147.

¹⁰¹ Poikalehti Partio 7/1933, s. 181.

Isänmaallinen henki ja suomalaiskansallinen partioaate olivat säännöllisesti mukana SPPL:n painetuissa materiaaleissa 1930-luvun alussa. Vuoden 1933 päättyessä oli SPPL:n identiteetti selkeä ja suuntaviivat suomalaiskansalliseen partiointiin luonnosteltu.

3. KALEVALALEIRI JA SUURET SUUNTAVIIVAT

3.1. Suuntana suomalaiskansallinen linja

Monet suomalaiset partiojohtajat olivat turhautuneita vallitsevaan tilanteeseen, missä suomalainen partioliike oli hajaantunut sekä poikien, että tyttöjen osalta neljään eri liittoon. SPPL teki töitä poikaliittojen yhdistymisen puolesta ja vuoden 1934 alkaessa tilanne vaikutti toiveikkaalta. Tammikuussa 1934 järjestettiin poikaliittojen yhteiset talvipäivät, joihin sisältyi myös suuri neuvottelukokous partiopoikaliittojen yhdistymisestä.¹⁰² Talvipäivien jälkeen ilmestyneessä *Partiojohtajassa* uudistunut toimitus kirjoitti vaatimuksen yhdistymisen puolesta. Toimituksen mukaan Suomeen tarvittiin kunnollisen partiotyön toteutumiseksi yksi yhteinen ja voimakas partiopoikaliitto ja SPPL oli yksimielisesti sen kannalla. Samassa kirjoituksessa oli referoitu neuvottelukokouksen kulku ja kerrottiin, että keskustelussa oltiin yleisesti tyytymättömiä liittohajaannuksesta ja siihen toivottiin parannusta. Kuitenkaan kaikki kokoustajat eivät pitäneet mahdollisina nopeaa yhdistymistä. Runsaan keskustelun jälkeen kokouksessa hyväksyttiin ponsi, jonka mukaan partiopoikaliittojen yhteistyötä tuli kehittää, lopullisena päämääränä yhdentyminen.¹⁰³

Käytännössä neuvottelukokouksen lopputulema oli kuitenkin karvas pettymys yhdistymistä toivoneille kuten Lauri Vuolasvirralle. Vuolasvirta kirjoitti *Partiojohtajassa*, että neuvottelutilaisuudesta lähdettiin yllättyneinä ja masentuneina. SPPL:n ehdotus poikaliittojen yhdistymisestä ei ollutkaan saanut kannatusta ja yhdistymisajatuksista oli luovuttava. Edes puheet liittojen välisestä yhteistyöstä eivät sitä muuttaneet, sillä Vuolasvirran mukaan koko yhdistymisen idea oli nimenomaan päästä eroon resursseja vievästä yhteistyöstä ja luoda tilalle voimakas ja määrä-

¹⁰² Paavilainen 2010, s. 199.

¹⁰³ Partiojohtaja 1-2/1934, s. 2.

tietoinen yhteinen partiopoikaliitto. Vuolasvirran mukaan SPPL:n tuli keskittyä, kuten ennenkin, partioaatteen levittämiseen, mutta siihen oli keskityttävä ennen kaikkea oman liiton voimin. Vuolasvirta painotti SPPL:n olevan liitoista suurin ja voimakkain. Oli ryhdyttävä oman liiton voimin työhön, jonka päämääränä oli yhteensä 600-700 lippukuntaa, kunnollinen johtajakoulutus sekä miljoonan markan tuki valtiolta, jonkalaisen sai myös Suojeluskunnan poikatyö.¹⁰⁴

Vuolasvirran visio oli todella kunnianhimoinen ja jopa utopistinen ottaen huomioon, että vuoden 1933 lopussa jäsenmäärä oli 3827 ja lippukuntia oli 77.¹⁰⁵ Samaan aikaan Suomen pojista kilpaili muut partiopoikaliitot sekä Suojeluskuntien poikatyö. Neuvottelukokouksen lopputuloksen ja yhdistymishaaveiden kaatumisen voi nähdä alkuna SPPL:n uudelle polulle, jossa ei tullut pyrkiä enää yhdistymään muiden kanssa vaan kehittää omasta liitosta entistä voimakkaampi ja määrittää sen toiminnalle selkeä oma linja. Linjan teemasta ei ollut epäselvyyttä, sen tuli olla suomalaiskansallinen.

Vuoden 1934 alussa *Partiojohtajan* toimitus uudistui. Aikaisempi toimitussihteeri Lauri Vuolasvirta siirtyi vakituisten avustajien joukkoon ja toimitussihteerin paikalle astui Veikko Karumo. Hänen lisäksi toimituksessa aloittivat Risto Elo ja P.O. Ekholm. Samalla *Partiojohtaja* alettiin myös jakaa eräänlaisen pakkotilausjärjestämän mukaan ilmaiseksi kaikille SPPL:n johtajakortin omaaville partiojohtajille. Uusi toimitus kertoi heti ensimmäisen numeronsa ensimmäisessä kirjoituksessa, että Suomen partiotoiminnan tuli menestyäkseen olla maan oloihin sovellettua eli suomalaiskansallista. Se oli linja, jota niin SPPL kuin sen johtajalehti halusi toteuttaa. Toimituksen mukaan myös kaikissa muissa partiomaissa kannatti toteuttaa omaa kansallista linjaa.¹⁰⁶

Suomen koululaisille ensimmäistä kertaa järjestetty hiihtoloma näkyi myös *Partiojohtajan* numeroissa. Vinkkinä annettiin esimerkiksi valmis ohjelma erityisestä hiihtomaastoharjoituksesta. Maastoharjoitus sisälsi hiihtosuunnistusta, tiedustelua, leiriytymistä ja lopulta taisteluleikin lipunryöstön keinoin. Vaeltajille puolestaan suositeltiin hiihto- tai rekiretkeä maalaista-

¹⁰⁴ Partiojohtaja 6/1934, s. 53-54.

¹⁰⁵ SPPL:n toimintakertomus 1933. SPPL kansio 3. KA.

¹⁰⁶ Partiojohtaja 1-2/1934, s. 1.

loon ruokailuineen, mäenlaskuineen ja tanssimisineen. Hiihtoloman katsottiin myös mahdollistavan ensimmäistä kertaa pitkät usean vuorokauden mittaiset hiihtoretket.¹⁰⁷ Hiihtäminen itsessään oli jo suomalaiskansallista partiotoimintaa, mutta etenkin hiihtomaastoharjoituksen tarkoituksia on syytä pohtia. Maastoharjoitus ”taisteluineen”, tiedusteluineen, suunnistamisineen ja leiriytymisineen muistuttaa kovasti talvista sotilasharjoitusta. Leikkimielisyydestä huolimatta tämän tyylisten harjoitusten voi katsoa valmentaneen poikia maanpuolustuksellisiin velvollisuuksiin.

Käkisalmelainen kansakoulunopettaja ja pj. Armas Lähteenkorva (1906–1993) vaati *Partiojohtajan* kirjoituksessa vaeltajatoimintaan lisää suomalaiskansallisia piirteitä. Lähteenkorva halusi vaeltajien tuntevan kuuluvansa muinaissuomalaiseen korvenraivaajarotuun niin kirjallisuuden kuin käytännöllisen toiminnan avulla. Innoitusta tuli hakea ennen kaikkea Aarno Karimon kirjoittamasta *Kumpujen yöstä* (1929), joka kertoo paatoksellisen tarinan Suomen kansan synnystä. Myös *Seitsemästä Veljeksestä* ja *Kalevalasta* oli haettava kansallisia vaikutteita. Käytännön osalta suomalaiskansallisuuden tuli näkyä erityisesti vaeltajien eränkäyntitavoissa, kuten erämajoissa ja niiden sisustuksessa. Yleisesti Lähteenkorva ehdotti suurien korpileirien järjestämistä, joissa leirirakennelmat kuten tulisijat ja katokset olisivat muinaissuomalaista tyyliä. Myös leirivaatetuksessa tuli pyrkiä kansalliseen tyyliin, kuten käyttämällä muinaissuomalaisia lumihiiippoja nuotiopukuina. Kansallisten leirien kehittäminen ohjelmineen oli Lähteenkorvan mukaan juuri vaeltajien työtä. Hän kertoi myös kokeilleensa kansallista leirityyliä oman lippukuntansa kesäleirillä, jossa nuotiopaikka oli järjestetty muinaisen karsikon¹⁰⁸ tapaan ja nuotio-ohjelmassa esitettiin raudan syntyä. Leirillä järjestettiin myös muinaissuomalainen leirileikki viikinkien hyökkäyksineen ja merkkitulineen.¹⁰⁹

Jo vuosien 1930-1931 *Partiojohtajan* kansalliskeskustelussa esille noussut Erkki Karvinen otti jälleen vuosien jälkeen isänmaallisuuskysymyksen esille, tällä kertaa Karjalan Partiopiirin messuilla keväällä 1934. SPPL:n Karjalan Partiopoikapiirin puheenjohtajana toimineen Karvisen messuilla pitämä puhe julkaistiin myös *Partiojohtajassa*. Karvinen kertoi kuulleensa yhteiskunnan tärkeiltä tahoilta, ettei suomalainen partioliike ollut ainakaan tarpeeksi isänmaallinen.

¹⁰⁷ Partiojohtaja 1-2/1934, s. 9-10; Partiojohtaja 3/1934, s. 28.

¹⁰⁸ Suomalaiseen kansanperinteeseen kuulunut vainajaa koskeva merkintä puussa tai metsä, jossa näitä merkin-
töjä esiintyy.

¹⁰⁹ Partiojohtaja 4/1934, s. 29-30; Käkisalmelainen 5/1956, s. 2.

Tästä huolestuneena Karvinen näki erittäin tärkeäksi paneutua partion isänmaallisuuskysymykseen. Jotta kukaan ei enää pitäisi suomalaista partiointia ulkomaalaisena tuontitavarana, oli partiolaiset kasvatettava ja juurrutettava isänmaan tarpeisiin ja velvollisuuksiin.¹¹⁰ Karvisen puhe oli hyvin paatoksellinen, mutta se ei sisältänyt mitään konkreettisia ehdotuksia tai toimintoja, joilla suomalaisesta partioliikkeestä saisi erityisen isänmaallisen. Kuitenkin Karviselle näyttää olleen erittäin huolestunut siitä, minkälainen kuva ulkopuolisilla oli partioliikkeen toiminnasta. Karvinen oli ehdottoman isänmaallinen eikä pitänyt ajatuksesta, ettei häntä tai hänen edustamaansa järjestöä pidettäisi tarpeeksi isänmaallisena.

Syksyllä 1934 Lapin erämaissa lomaansa viettänyt Lauri Vuolasvirta päätti kirjoittaa *Partiojohtajaan* syrjäkylien lapsista. Vuolasvirta oli huolestunut etenkin koillisen rajaseutujen oloista, mitä vaivasivat mm. kommunismi, petoeläimet ja kehittymätön maatalous. Syrjäkylien perheet olivat yleensä niin köyhiä, että heidän saamisensa mukaan partiotoimintaan oli vaikeaa. Vuolasvirran mukaan tällaisten perheiden lapsille partiointi tuli olla ilmaista, mutta tämä ei ollut vielä mahdollista johtuen liiton taloudellisten varojen puutteesta. Erityisen huolissaan Vuolasvirta oli itäisillä rajaseuduilla vallitsevasta kommunismin ”myrkkyykylvöstä”. Siellä lapset saattoivat luulla isänmaakseen Venäjän. Neuvostoliiton sirppi ja vasara saattoivat puolestaan olla tutumpia kuin siniristilippu. Varojen puutteesta huolimatta velvollisuus Jumalaa ja isänmaata kohtaan vaati kuitenkin yrittämään edes jotain. Sen vuoksi Vuolasvirta ehdotti avustuspakettien lähettämistä syrjäseuduille sekä partioleirien järjestämistä näillä alueilla. Samalla leirin hankinnoissa voisi käyttää paikallisia taloja ja lapsia voisi kutsua leiriin vierailemaan tai jopa asumaan. Myös vaeltajien kannatti järjestää retkiä ja vaelluksia syrjäseuduille ja omistaa osa aikansa talojen lapsille.¹¹¹

Kommunismin uhka vaivasi selvästi Vuolasvirran mieltä ja sen ehkäisemiseksi hän ehdotti partiolaisten isänmaallista lähetystyötä, jota voisi kutsua myös partiolaisten rajaseututyöksi. Vastaavanlaista rajaseututyötä toteutti esimerkiksi Akateemisten Naisten Karjala-Seura eli ANKS 1930-luvulla Karjalan rajaseuduilla. ANKS järjesti rajaseudulla koulutusta, juhlia ja rajaseutukiertueita, joiden ideologisena tavoitteena oli levittää Suur-Suomi-aatetta.¹¹²

Vuoden viimeisessä *Partiojohtajan* numerossa SPPL:n Sudenpentuohjaaja Jussi Lappi-Seppälä kirjoitti mielipiteensä, siitä minkälaisia kertomuksia sudenpennuille tulisi kokouksissa kertoa.

¹¹⁰ Partiojohtaja 5/1934, s. 37-38.

¹¹¹ Partiojohtaja 9/1934, s. 94-95.

¹¹² Kotioja 2013, s. 29-30.

Lappi-Seppälä piti ongelmallisena sitä, että sinänsä ihailtavat mutta ulkolaiset intiaani ja cowboy tarinat olivat poikalasten keskuudessa huomattavasti tunnetumpia kuin suomalaisten erämiesten, turkismetsästäjien ja rajaseutujen isänmaallisten miesten tarinat. Sen vuoksi pentujohtajien tuli tarjota sudenpentupojille enemmän kotimaisia tarinoita. Hyvä keino oli Lappi-Seppälän mukaan valita aiheet suomalaisten suurmiesten kuten Lönnrotin elämästä. Tarinat oli kerrottava jännittävällä ja poikiin vetoavalla tavalla. Niissä tuli korostaa suurmiesten hyviä puolia, jolloin sudenpentupojat voisivat tavoitella samoja ominaisuuksia. Lappi-Seppälän mukaan myös eläintarinat olivat kannattavia, sillä ne auttoivat poikia pääsemään yhteen luonnon kanssa.¹¹³

Vuoden 1934 *Partiojohtajassa* suomalaiskansallistaminen ja isänmaallisuus oli läsnä voimakkaammin kuin koskaan aikaisemmin. Uusi toimitus siis jatkoi Vuolasvirran ajatusten mukaisesti, sillä erotuksella että lehteen kirjoittavia toimittajia oli aikaisempaa enemmän. Lehden vuosikerrasta näkyy suomalaiskansallisen ja isänmaallisen linjan ulottaminen kaikkiin ikäluokkiin. Teemaan liittyvät kirjoitukset liittyivät niin sudenpentuihin, partiopoikiin kuin vaeltajiin. Myös SPPL:n vuosikertomus vuodelta 1934 kertoo samaa tarinaa. SPPL:n toiminnan ja hengen ytimessä oli tarkoitus soveltaa partiointi kansallisia oloja ja mahdollisuuksia vastaavaksi. Toimintakertomuksen mukaan partiotyön muotojen kansallistaminen sekä isänmaallisen ja suomalaiskansallisen hengen luominen partiointiin olivat ajalle tärkeitä kysymyksiä, mikä näkyi esimerkiksi siinä, että vuoden 1935 liittoleiri päätettiin nimetä Kalevalaleiriksi. Vuoden aikana oli myös kehitetty suomalaisiin olosuhteisiin soveltunutta maaseutupartiointia sekä vastaavaa sopivuutta Yksinäisille susille¹¹⁴. Myös sudenpennuille ja vaeltajille oli suunnitteilla suomalaiskansallista ohjelmaa.¹¹⁵

Ei siis ole ihme, että vuoden 1935 alkaessa SPPL:n piirityöohjeessa vaadittiin ennen kaikkea suomalaiskansallisen hengen kehittämistä kaikissa lippukunnissa. Lippukuntien partiointiin oli yritettävä jo saman talven aikana tuoda esimerkiksi Kalevalan ja muinaissuomalaisesta elämästä kertovan kirjallisuuden lukemista, kotiseudun muinaisuuden tutkimista sekä tuluksien valmistamisen ja käytön opettelua. Samalla kuitenkin varoitettiin menemästä liiallisuuksiin,

¹¹³ Partiojohtaja 10/1934, s. 110.

¹¹⁴ Partiotyön muoto sellaisille pojille, joiden paikkakunnalla ei ollut toimivaa lippukuntaa. Heidän toimintaansa ohjattiin partiolehtien, kirjeenvaihdon ja käyntien avulla.

¹¹⁵ SPPL:n toimintakertomus 1934. SPPL kansio 3. KA.

toisin sanoen ”tuohivirsukulttuuriin”. Lisäksi vaadittiin kehittämään talvipartiointia, minkä johdosta aluksi vain johtajajäisten oli syytä osallistua erityisille piirien järjestämille talviulkoilukursseille. Kursseja kehoitettiin järjestämään koulujen loma-aikojen eli hiihto- tai pääsiäisloman aikana.¹¹⁶ Suomalaiskansallista linjaa oli vaadittu ja ehdoteltu jo useampi vuosi esimerkiksi *Partiojohtajassa*. Nyt suomalaiskansallisuudesta oli kuitenkin tullut eräänlainen SPPL:n normi ja sääntö, jonka tuli ulottua kaikenikäisten partiointiin. SPPL:n tarkoituksena oli ollut viedä tätä linjaa eteenpäin yhden suuren ja yhdistyneen poikaliiton avulla, mutta yhdistymishaaveiden rauettua se ei ollut enää mahdollista vaan kaikki tarmo oli keskitettävä omaan Suomalaiseen Partiopoikaliittoon.

3.2. Kalevalaleiri

SPPL järjesti heinäkuussa 1935 suuren liittoleirin, jolle osallistui noin 800 partiolaista. Lohjalla järjestetty kesäleiri nimettiin Kalevala-leiriksi. Se edusti uudenlaista suomalaiskansallista leirijattelua. Kalevala-leirillä pyrittiin suomalaiskansallisessa hengessä korvaamaan ulkomaalainen intiaani- ja viidakkoromantiikka kalevalaisuudella ja suomalaisilla sankareilla. Leiristä tuli merkittävä koe suomalaiskansallisen partioinnin toimivuudesta käytännössä.¹¹⁷

Liittoleirin suunnittelu alkoi jo hyvissä ajoin keväällä 1934. SPPL:n johtokunnan kokouksessa keskusteltiin vuonna 1935 järjestettävästä Suomen partioliikkeen 25-vuotisjuhlasta sekä siihen liittyvästä juhlaleiristä. Kokouksessa tehtiin päätös, että leiristä vastaavat toimitsijat lähtisivät viemään ajatusta heimo- ja urheiluleiristä ja esittäisivät myöhemmin ajatuksiaan johtokunnalle.¹¹⁸ Kesän alkaessa vihjaili Lauri Vuolasvirta jo seuraavan vuoden juhlaleiristä *Partiojohtajassa*. Tässä vaiheessa juhluvuosi ja -leiri oli tosin muuttunut SPPL:n 10-vuotisjuhlaksi. Vuolasvirta kirjoitti miten juhlaleiristä tulisi Suomen partiopoikaliikkeen suurin leiri, jonka ohjelmaakin oli jo ehditty suunnittelemaan. Leiristä oli tulossa epätavanomainen ja siellä tarvittaisiin osaavaa partioväkeä. Enempää ei Vuolasvirta halunnut kuitenkaan vielä juhlaleiristä julkisesti paljastaa vaan jätti jännityksen ilmaan.¹¹⁹

¹¹⁶ Piirityöohje nro 1, 12.1.1935. SPPL kansio 3. KA.

¹¹⁷ Koho 1988, s. 126; Paavilainen 2010, s. 174, 176.

¹¹⁸ SPPL:n johtokunnan kokouspöytäkirja 21.3.1935. SPPL kansio 3. KA.

¹¹⁹ Partiojohtaja 6/1934, s. 54.

Erikoista kyllä, partiojohtaja Särkisilta piti SPPL:n johtajakonferenssissa kesällä 1934 alustuksen, jossa hän kertoi SPPL:n aikeista järjestää Suomen partioliikkeen 25-vuotisjuhlan kunniaksi juhlaleirin 1935. Leiri oli tarkoitus järjestää Helsingin lähistöllä ja sinne haluttiin kutsua vieraita etenkin Suomen heimokansoista Unkarista ja Virossa.¹²⁰ Vuolasvirta ja Särkisilta puhuivat samasta liittoleiristä, mutta eri juhlatermeillä. Ilmeisesti SPPL:n johdolla ei ollut vielä kesällä 1934 yhtenäistä linjaa siitä, tuliko vuoden 1935 juhlaleiri järjestää suomen partioliikkeen 25-vuotisen taipaleen vai SPPL:n 10-vuotisjuhlan kunniaksi. Mahdollisesti osa SPPL:n johdosta myös varoi muiden partioliittojen ärsyttämistä, minkä maan partioliikkeen 25-vuotis juhlaleirin omiminen olisi voinut aiheuttaa. Joka tapauksessa heimoaate oli vahvasti mukana suunnittelussa alusta lähtien.

Lopulta lokakuussa 1934 SPPL:n johtokunta teki päätöksen juhlaleirin pääkohdista. Leiri päätettiin järjestää 6.-15.7.1935 Lohjalla. Leiri nimitettiin Kalevala-leiriksi, sillä vuonna 1935 tuli kuluneeksi 100 vuotta Kalevalan julkaisusta.¹²¹ *Partiojohtajassa* julkaistiinkin syksyllä 1934 jo ensimmäinen mainos tulevasta juhlaleiristä sanoilla: ”*Joka mies Kalevalaleirille! Leiristä muodostuu tapaus Suomen partioelämässä*”.¹²² Marraskuussa leirin johtoon valittiin SPPL:n ylijohdaja Louhivuori, koulutusohjaaja Vuolasvirta sekä Uudenmaan partiopoikapiirin johtaja Oiva Halme.¹²³

SPPL:n juhlaleirihanke herätti kuitenkin epäilyksiä Suomen Partiopoikien Keskusvaliokunnassa¹²⁴, joka oli antanut SVPR:lle luvan järjestää Suomen partioliikkeen 25-vuotisjuhlan omalla suurleirillään Vierumäellä kesällä 1935. Keskusvaliokunta epäili SPPL:n leiristä kilpailijaa SVPR:n juhlaleirille, mistä syystä SPPL:n johtokunta päätti marraskuussa 1934 lähettää ylijohdaja Louhivuoren kirjoittaman selvityskirjeen Keskusvaliokunnalle. Kirjeessä Louhivuori kertoi liittoleirien järjestämisen olevan jokaisen liiton oma asia, mihin Keskusvaliokunnalla ei ollut oikeutta puuttua. Louhivuori vakuutti, ettei Kalevala-leirissä ollut kyse mistään koko maata koskevasta 25-vuotisjuhlaleiristä eikä se ollut sen vuoksi ristiriidassa SVPR:n järjestämän juhlaleirin kanssa. Toisaalta Louhivuoren mielestä kaikilla partioliitoilla oli oikeus käsi-

¹²⁰ Partiojohtaja 7/1934, s. 70.

¹²¹ SPPL:n johtokunnan kokouspöytäkirja lokakuu/marraskuu 1934. SPPL kansio 3. KA.

¹²² Partiojohtaja 9/1934, s. 98.

¹²³ SPPL:n johtokunnan kokouspöytäkirja 20.11.1934; SPPL:n toimintakertomus vuodelta 1934. SPPL kansio 3. KA.

¹²⁴ Suomen partiopoikaliittojen yhteistyöelin, joka perustettiin alunperin hoitamaan partiopoikien kansainvälisiä suhteita.

tellä maan partioliikkeen 25-vuotisjuhlaa omalla tavallaan, joten myös Kalevalaleirillä juhlatuoli oli tarkoitus ottaa esille iltanuotion tai muun hetken yhteydessä. Virolaisten ja unkarilaisten partiopoikien kutsuminen leirille oli välttämätöntä, sillä Kalevalaleiri oli tarkoitus järjestää heimohengessä. Vaikka SVPR oli kutsunut omalle leirilleen vieraita samoista maista ei Louhivuoren mukaan kyse ollut kilpailusta, sillä leirit järjestettiin muutenkin eri aikaan ja eri teemalla. SPPL kutsui heimokansojaan mukaan nimenomaan Kalevala leirin nimissä, eikä Louhivuoren mukaan SVPR:n kaksikielinen leiri voinut antaa Kalevalan 100-vuotis juhluvuodelle samanlaista oikeutta kuin varsinainen Kalevala-leiri.¹²⁵

Louhivuoren selitys leirien eri ajankohdasta vaikuttaa jokseenkin naiivilta, sillä tosiasiaassa ne osuivat kolmen päivän osalta päällekkäin¹²⁶. Sen vuoksi jonkinlainen kilpailu Viron ja Unkarin partiolaisista lienee ollut todellisuutta, sillä tuskin kovinkaan monen ulkomaisen partiolaisen suunnitelmissa oli kahdelle peräkkäiselle leirille osallistuminen. Toisaalta SVPR:n kutsumat maat eivät rajoittuneet vain Unkariin ja Viroon vaan myös muihin Pohjoismaihin.¹²⁷ Kalevalaleirille kutsuttiin sen sijaan ulkolaisia vieraita vain heimokansoista, joten on selvää, että Kalevala-leirillä kansainvälisyys haluttiin korvata heimoveljeydellä.

Vuoden 1934 *Partiojohtajan* viimeisessä numerossa Kalevala-leirin johtajaksi valittu Lauri Vuolasvirta kirjoitti siitä, miksi liittoleiri oli päätetty nimetä Kalevala-leiriksi. Hän viittasi aluksi edellisessä *Partiojohtajassa* julkaistuun Armas ”Luonnos” Lähteenkorvan kirjoitukseen, jossa harmiteltiin nuorison yksipuolista suhtautumista Kalevalan sankareihin. Koulun kaavaomainen kalevalaopetus oli tappanut poikien innostuksen Kalevalaa kohtaan ja nuorisolle Väinämöinenkin oli vain ”vanha, pitkäpartainen virsujalkainen äijänkäppyrä” tai ”takkupartainen kanteletta soittava ukonturilas”. Tästä syystä pojat eivät pystyneet samaistumaan Kalevalaan ja sen sankareihin vaan korvasivat ne intiaani- ja cowboyromantiikalla. Vuolasvirta kehui uusia poikakirjoja, joiden aiheet olivat otettu pakanalliselta heimotaisteluiden täyttämältä Kalevalakaudelta. Vuolasvirta uskoi tällaisen suomalaisen erämiesromantiikan sopivan suomalaisille pojille paremmin kuin kaukaiset ja ulkomaalaiset villin lännen tarinat. Kalevalaa oli haluttu tuoda jo pitkään partiotyön avulla lähemmäksi poikia ja liittoleirin muodossa siihen oli nyt hyvä tilaisuus. Suomalaisiin poikiin oli iskostettava ajatus ihailtavista Kalevalan sankareista. Samalla

¹²⁵ Ote Louhivuoren kirjeestä Suomen Partiojohtajien Keskusvaliokunnalle, SPPL:n johtokunnan kokouspöytäkirja 20.11.1934. SPPL kansio 3. KA.

¹²⁶ SVPR:n juhlaleiri Vierumäellä 13.-22.7.1935.

¹²⁷ SVPR:n ohjeet marraskuu 1934. SVPR kansio 3. KA.

haluttiin testata olisiko paljon puhuttua suomalaiskansallista partiointia mahdollista toteuttaa käytännössä.¹²⁸

Maaliskuun alussa 1935 Vernerin Louhivuori ilmoitti Ylijohtajan käskykirjeessä Kalevala-leirin valmisteluiden olevan täydessä käynnissä. Samalla kehoitettiin kaikkia lippukuntia aloittamaan voimakkaan mainonnan niin lippukuntien sisällä kuin myös paikallisissa sanomalehdissä. Poikien tuli säästää varoja 125 markan leirimaksua varten ja pyrkiä keräämään rahaa, jotta myös varattomat pojat pääsisivät leirille. Samassa käskykirjeessä Louhivuori myös ilmaisi huolensa partiossa ilmenevän kurin puuttumisen suhteen. Suomalainen poika tarvitsi tiukempaa kuria kuin englantilainen ja Louhivuoren mukaan pojat kaipasivat myös itse tiukempaa kuria, mikä oli yhtenä syynä partiosta suojeluskuntaan siirtymiselle.¹²⁹ Louhivuori siis katsoi, että myös kurin suhteen tarvittiin suomalaistamista, sillä alkuperäisen englantilaisen partioinnin menettelytavat eivät tehonneet suomalaiseen luonteeseen. Suojeluskuntien poikatoiminta kilpaili pojista partioliikkeen kanssa ja Louhivuorta näytti pelottavan poikien virtaaminen suojeluskuntiin, jos partiointi ei näyttäytynyt miehekkään kurinalaiselta.

Maalis-huhtikuussa Kalevala-leirin mainosjohtaja Veikko Karumo lähetti ohjeistuksia SPPL:n piireille ja järjestöille. Karumo vaati piirinjohtajia huolehtimaan siitä, että Kalevala-leiriä koskevia kirjoituksia tuli ilmestyä mahdollisimman paljon paikallisissa sanomalehdissä. Kirjoitusten tuli erityisesti painottaa SPPL:n partiotyön suomalaistamisia piirteitä, leirin suuruutta sekä heimokansojen partiolaisten eli virolaisten ja unkarilaisten osallistumista. Kaikkiin piirien järjestämiin tilaisuuksiin tuli myös sisällyttää ”kiihotuspuhe” Kalevalaleirin puolesta. Lisäksi kaikessa partiotyössä tuli etsiä suomalaisia muotoja, mikä oli samalla myös hyvää mainostusta Kalevala-leiriä varten.¹³⁰

Huhtikuun alussa Karumo lähetti vastaavanlaisen ohjeistuksen myös kaikille lippukunnille, missä painotettiin suomalaistamisen partiotyön edistämistä. Myös partion ulkopuolisille oli tehtävä näkyväksi, että SPPL teki nuorisotyötä suomalaisessa ja kalevalaisessa hengessä. Karumo kehotti näyttämään yleisölle tätä henkeä erityisesti Yrjönpäivän juhlallisuuksissa.¹³¹

¹²⁸ Partiojohtaja 9/1934, s. 98; Partiojohtaja 10/1934, s. 105-106.

¹²⁹ Ylijohtajan käskykirje No. 2, 13.3.1935. SPPL kansio 40. KA.

¹³⁰ Kalevalaleirin mainonta piireille 22.3.1935. SPPL kansio 40. KA.

¹³¹ Kalevalaleirin mainonta järjestöille 10.4.1935. SPPL kansio 40. KA.

Veikko Karumon lähettämistä ohjeistuksista käy ilmi, miten merkittävässä roolissa suomalais-kansallinen partiotyö oli niin Kalevala-leirin mainonnassa kuin SPPL:n partiotyön edistämisessä muutenkin. Suomalaiskansallinen partiointi ja kalevalainen henki piti olla keskiössä niin partiolaisille itselleen kuin myös muulle yleisölle.

Kevättalvella 1935 ilmoitti *Partiojohtaja*, että useat SPPL:n johtajat olivat suomalaistaneet sukunimensä Kalevalan 100-vuotispäivänä. Tämän ansiosta kaikilla suomalaiskansallisen liiton toimitsijoilla ja piirijohtajilla oli nyt suomenkielinen sukunimi. *Partiojohtaja* ilmoitti samalla tulevan Snellmanin-päivän suurnimenmuutosta ja toivoi sen jälkeen kaikkien liiton partiojohtajilla olevan suomalainen sukunimi.¹³² Toisin sanoen Kalevala-leiriin mennessä suomalaiskansallisen liiton johtajilla oli syytä olla vain suomenkielisiä nimiä. SPPL:ssä suomalaiskansallisuuden kuului olennaisena osana myös suomenkielisyys ja Kalevalan 100-vuotis juhluvuotena olikin sopiva tilaisuus päästä eroon ennen kaikkea ruotsinkielisistä sukunimistä.

Kalevala-leirin ohjelma oli suomalaiskansallisen ajattelun läpikäynti kokonaisuus. Neljäs leiripäivä maanantaina 8.7.1935 oli nimetty Heimopäiväksi. Ohjelmassa oli uinti- ja jousikilpailut sekä heimokansoille omistetut iltanuotiot. Keskiviikko 10.7. oli Elias Lönnrotin päivä, jolloin tehtiin retki Lönnrotin lapsuuden kotiin Paikkarin torpalle. Perjantai 12.7. oli kodin ja isänmaan päivä, jolloin ohjelmassa oli kirjeen kirjoittaminen kotiväelle, jousiammuntakilpailut sekä luonnontuntemusta. Leirin toiseksi viimeinen päivä oli nimetty Kalevalapäiväksi, johon sisältyi leirijumalanpalvelus, Kalevalajuhla sekä suuri yhteinen iltanuotio. Yhteisellä iltanuotiolla esitettiin Ilmari Vainion ohjaama kuvaelma *Ristin voitto*, joka kertoi kristinuskon saapumisesta Suomeen. Omat nimikkopäivänsä saivat myös SPPL:n 10-vuotispäivä, Suomen partioliikkeen 25-vuotispäivä sekä suomalaisen partiohengen päivä. Heimohenkeä korosti koko leirin ajan lippuaukealla liehuneet Suomen, Unkarin, Viron sekä myös Inkerin ja Karjalan kansojen liput.¹³³

Ylijohtaja Louhivuori kehui syyskuun käskykirjeessään Kalevala-leiriä onnistuneeksi ja esitti samalla kiitokset erityisesti leirin päällystöstä kohtaan onnistuneen leirin eteen työskentelystä.¹³⁴ Vuoden 1935 toimintakertomuksessa todettiin kuluvan vuoden päämäärän olleen kansallisen partiohengen syventäminen ja kansallisten työmuotojen kehittäminen. Kalevala-leirin katsottiin

¹³² *Partiojohtaja* 3/1935, s. 47.

¹³³ Kalevalaleirin mainonta järjestöille ja piireille 18.5.1935, SPPL kansio 40. KA; Paavilainen 2010, s. 176.

¹³⁴ Ylijohtajan käskykirje N:o 6, 28.9.1935. SPPL kansio 40. KA.

olleen huomattavin tapa näiden päämäärien edistämisessä. Toimintakertomuksen mukaan Kalevala-leiri todisti täysin mahdolliseksi suomalaiskansallisten työmuotojen soveltamisen partiointiin. Oikeastaan partiointia oli syytä kansallistaa Kalevala-leirin rohkaisemana entisestään.¹³⁵ Leirinjohtaja Lauri Vuolasvirta totesi leiriarviointissaan suurleirin onnistuneen tuomaan kalevalaisuutta, kansallisen henkeä ja suomalaisia työmuotoja mukaan partiotyöhön. Eriytyisen tyytyväinen Vuolasvirta vaikutti olleen myös siitä, että leiristä tuli ns. metsäleiri. Perinteisesti tapana oli ollut järjestää suurleirejä aukeilla niityillä, mitä Vuolasvirta piti huonona ulkomaalaisena esimerkkinä. Kalevala-leiri todisti, että suurleirit oli mahdollista sijoittaa myös metsäisempään maastoon.¹³⁶

Toisaalta on syytä kiinnittää huomiota Kalevala-leirin osallistujamäärään. Leirille mainostettiin saapuvan ”tuhatlukuiset määrät eri puolilta Suomea”¹³⁷, kun taas toteutunut määrä oli noin 800 partiolaista. Vertailukohtana SVPR:n tyttö- ja poikajaoston yhteinen Vierumäen juhlaleiri kesällä 1935 keräsi 450 osallistujaa. Kalevala-leiri keräsi osallistujia siis vain vajaa puolet enemmän, vaikka SPPL:n jäsenmäärä (n. 4500) oli neljä kertaa isompi¹³⁸ kuin SVPR:n jaostojen jäsenmäärä yhteensä. Vaikka Kalevala-leiri muuten onnistuikin, sen osallistujamäärän ei voi katsoa saavuttaneen tavoitteitaan. Joka tapauksessa Kalevala-leiri oli siihen asti järjestetyistä liittoleireistä suurin, kunnes seuraavana kesänä Sinisten Partiopoikien Kultarantaleiri keräsi Naantaliin peräti 1400 osallistujaa.¹³⁹

Ville Vuorisalmi on esittänyt Pro gradu -tutkielmassaan *Partiopoikatoiminnan kasvatustavoitteet Suomessa vuosina 1930-1953* väitteen siitä, että Kalevalaleirillä vallitsi kiihkosuomalainen henki. Hänen mukaansa Kalevalasta otettujen ideoiden ei ollut tarkoitus ”opettaa partiopojille suomalaista kulttuurihistoriaa vaan Kalevalaa käytettiin kansallisen innon ja ryssävihan lähteenä.”¹⁴⁰ Mielestäni Kalevalaleiri on mahdollista nähdä jopa kiihkosuomalaisena, mutta väitän, että Kalevala itsessään suomalaiskansallisuuden yhtenä symbolina oli merkittävin vaikutin leirille. Poikien ajateltiin yleisesti omaavan tylsän ja pitkäveteisen mielikuvan Kalevalasta. Vuolasvirta ja Lähteenkorva tahtoivat sen sijaan esittää Kalevalan sankarit miehekkäinä ja ihailtavina urhoina. He halusivat tarjota poikiin vetoavan kotimaisen vaihtoehdon intiaani- ja

¹³⁵ SPPL:n toimintakertomus vuodelta 1935. SPPL kansio 3. KA.

¹³⁶ Partiojohtaja 9/1935, s. 110; Partiojohtaja 10/1935, s. 119.

¹³⁷ Kalevala-Leirin virallinen mainosjuliste. SPPL kansio 40. KA.

¹³⁸ Vuoden 1935 jäsenmäärät löytyvät SPPL:n toimintakertomuksesta vuodelta 1935 ja SVPR:n toimintakertomuksesta vuodelta 1936. SPPL kansio 3. KA; SVPR kansio 2. KA.

¹³⁹ Paavilainen 2010, s. 177.

¹⁴⁰ Vuorisalmi 1999, s. 60-61.

cowboyromantiikalle. Niinpä tarkoitus nimenomaan oli opettaa pojille suomalaista kulttuurihistoriaa. Toki heimoaatteen läpätunkemassa liittoleirissä on myös mahdollista nähdä suorastaan kiihkosuomalaisia elementtejä.

Kalevala-leiri oli SPPL:n vuoden 1935 päätäpaus ja sen onnistumiseksi tehtiin suuri määrä työtä. Kalevalaleirillä haluttiin testata suomalaiskansallisen partioinnin toimivuus ja sen onnistuminen kasvatti epäilemättä suomalaiskansallisten partiojohtajien kuten Lauri Vuolasvirran uskoa valittua linjaa kohtaan. Suomalaiskansallisuus oli vuoden 1935 pääteema ja se näkyi samana vuonna SPPL:n toiminnassa isommin kuin koskaan aikaisemmin.

3.3. Kansainvälinen vai kansallinen partiopuku?

Vuosina 1934-1935 käytiin *Partiojohtajan* sivuilla vilkas keskustelu suomalaiseen partiointiin sopivasta partiopuvusta. Keskustelun avasi Käkisalmissa ja Vaasassa vaikuttanut insinööri, opettaja ja pj. Bruno Ollila (1898–1970), joka kritisoi SÄPY:n liian kirjavaa pukuohjeistusta ja erityisesti johtajapuvun tarkoitusta. Ollilla piti mallikkaana esimerkkinä FSSF:n liittoleirin johtajiston pukeutumista kauttaaltaan polvihousuihin ja puseroihin kuten muutkin leiriläiset. Ollilan mielestä erilliselle johtajapuvulle ei ollut tarvetta, sillä johtajien ei ollut syytä erottua pukeutumisellaan pojista. Pusero ja polvihousut sopivat hyvin myös aikuiselle ja sillä kelpasi mennä ”vaikka viralliselle käynnille presidentin luo”. Ollila kertoi myös pj. Lähteenkorvan ehdottaneen hänelle suomalaisen partiopuvun hakemista isänmaan muinaisuudesta. Ehdotus jäi hänen mieleensä pyörimään.¹⁴¹

Lähteenkorva kirjoittikin oman näkemyksensä partiopuvusta heti seuraavassa ja samalla vuoden 1934 viimeisessä *Partiojohtajan* numerossa. Hän kertoi kokeneensa huonoa kansallista omatuntoa aina pukeutuessaan käytössä olevaan kansainväliseen partiopukuun. Lähteenkorva halusi partioasuun lisää kansallisia piirteitä ja ehdotti vaeltajille asuksi eräänlaista muinaissuomalaista metsähiippaa eli hukkeliä. Se toi suojaa hyttysiä ja neulasia vastaan sekä teki kantajastaan sotaisen näköisen. Lähteenkorvan mielestä hukkeli sopi vaeltajille käytettäväksi osana nuotio- sekä hiihtopukua.¹⁴²

¹⁴¹ Partiojohtaja 9/1934, s. 99; Partiojohtaja 7-8/1933, s. 56.

¹⁴² Partiojohtaja 10/1934, s. 109.

Samassa numerossa pukuaiheesta kirjoitti myös Jouko Voionmaa, Bruno Ollilan aloitteesta rohkaistuneena. Voionmaa keskittyi pohtimaan sopivaa hattumallia. Hänen mielestään kansainväliseen partioasuun kuulunut lierilakki, jota myös näkkileiväksi kutsuttiin, oli tullut tiensä päähän. Lierilakki oli osoittautunut epäkäytännölliseksi metsäolosuhteisiin, jossa se tarttui oksiin ja oli hankala tuulisella säällä. Talvella lakki oli taas aivan liian kylmä. Tilalle Voionmaa ehdotti lippalakkaa, jota useimmat pojat jo käyttivät retkillään, ja joka olisi käytännöllinen myös muulloin kuin partiopuvun kanssa. Myös Puolustusvoimat oli siirtymässä lippalakki malliin. Voionmaan mielestä partiopuvun kansainvälinen yhtenäisyys ei olisi kärsinyt, vaikka lakki-malli olisi vaihdettu toiseen.¹⁴³

Talvella 1935 kirjoitti pankin- ja partiojohtaja P. Vartiainen näkemyksistään *Partiojohtajaan*. Hän koki, että partioinnista oli tehtävä huomattavasti kansallisempaa, jotta partioliike tulisi yleistymään myös maaseudulla. Maaseudun ihmiset pitivät partioharrastusta ”herraslasten hömpötyksenä”. Maaseudulla perustettiin Sinimustien nuoriso-osastoja ja Suojeluskuntien poikaosastoja, joihin riitti poikia ja johtajia samalla kun partiolippukunnat kärsivät niiden puutteesta. Vartiainen mukaan partioliikkeen oli kuitenkin mahdollista olla nuorison keskuudessa suurin myös maaseudulla, jos sitä vain kehitettäisiin riittävän kansallishenkiseksi. Vartiainen mielestä oli käsittämätöntä, että pohjoisessa asuvat suomalaiset partiopojat pukeutuivat Etelä-Afrikan ratsupoliisien malliseen partiopukuun. Suomeen oli saatava kansallisten vaatimusten mukainen partioasu, joka sopi suomalaiseen maastoon ja ilmastoon. Talviasuksi hän ehdotti metsästäjän asua, olihan partiolaisen elämä ja liikkuminen samanlaista tosin ilman asetta. Myös kansainväliset polvihousut olivat ongelmallisia, sillä ne olivat suomalaisille vieraita ja pitivät pämaalispojat niitä ”kaupunkilaiskeikareille ja vähän tyttömäisille pojille kuuluvina”.¹⁴⁴

SPPL:n talvipäivillä oli eräs nimettömänä pysynyt partiolainen pukeutunut tovereineen hiihtohousuihin, ja piti niitä erittäin käytännöllisinä. Hän ei ymmärtänyt SÄPY:n linjausta erillisestä hiihtopuvusta vaan ehdotti hiihtohousuja partiolaisen talvihousuiksi. Ne olivat pojille huomattavasti mukavammat kuin kylmät ja kiusalliset polvihousut. Olivatpa hiihtohousut myös sopivan kalevalaiset ja niitä oli kätevä käyttää myös kesäisin. Myös länkisäärisille pojille olivat pitkät housut sopivammat esteettisistä syistä.¹⁴⁵

¹⁴³ Partiojohtaja 10/1934, s. 111.

¹⁴⁴ Partiojohtaja 2/1935, s. 26-28.

¹⁴⁵ Partiojohtaja 2/1935, s. 31.

Partiojohtajan jokaisessa numerossa alkoi nyt olla keskustelua partiopuvusta, johon osallistui pitkällä ja sovittolevalla kirjoituksellaan myös Ilmari Vainio. Hän piti kansainvälistä partiopukua suuressa arvossa. Se oli tyyliältään ja tunnelmaltaan ensiluokkainen, minkä vuoksi siihen oli varottava tekemästä suuria muutoksia. Vainio kuului myös lierilakin kannattajiin, sillä se tuntui olevan ainoa päähine, joka sopi tyylikkäästi yhteen partiopukuun kuuluvan partiohuivin kanssa. Toisekseen virallinen partiopuku oli myös helppo muuntaa retkeilypuvuksi vaihtamalla lierilakki kansalliseen väinämöislakkiin eli väiskiin. Se sopi Vainion mielestä mallikkaasti partiopukuun ja antoi sille samalla suomalaista sävyä. Varsinaisen partiopuvun rinnalle Vainio kehotti hankkimaan ylimääräisen leiripuvun, joka toimi ikään kuin varavaatekertana. Se sai olla tyyliältään täysin kalevalainen tai muutoin muinaissuomalainen. Käytännöllisin kansallinen leiripuku yleistyisi Vainion mukaan itsestään. Tällaisia suomalaiskansallisia leiripukuja Vainio kehotti kaikkia kynnelle kykeneviä partiolaisia teettämään ja ottamaan mukaan kesän 1935 Kalevala-leirille.¹⁴⁶

Pukukeskustelun *Partiojohtajassa* avannut Bruno ”Pappa” Ollila kirjoitti avauksessaan vielä yhtenäisen asustuksen ja polvihousujen puolesta. Pukukeskustelun lähdettyä kunnolla liikkeelle otti Ollila siihen uudestaan osaa, tällä kertaa muuttunein mielipitein. Polvihousuja hän ei enää katsonutkaan sopiviksi vaan oli laatinut uuden ehdotuksen suomalaiskansallisesta partiopuvusta. Ollila halusi uudelle partiopuvulle pohjan kalevalaisesta asusta. Hiihtohousut muistuttivat kalevalaisia housuja ja sopivat hyvin partiolaisen käyttöön ympärivuotisesti. Puseron tuli olla pitkänmallinen ja vetoketjullinen ja sen alareunassa kulkisi kalevalainen nauha. Vyössä olisi punotun tuohivyön kuviot kalevalasolki. Lakkina kesällä väiski ja talvella korvasuojuksin varustettu lipallinen leirilakki. Partiohuivin sijasta käytettäisiin vyössä erityisiä vyöllisiä. Kansallisen partiopuvun värityös olisi yhdistelmä sinistä ja harmaata. Ollilan ajatus oli, että tällä yhdellä asulla korvattaisiin erilliset kesä-, talvi-, juhla-, leiri- yms. asut, jolloin pukukirjo yksinkertaistuisi ja yhtenäistyisi. Innostuksen kansallishenkiseen asuun kertoi Ollila saaneensa edellisenä kesänä Latviassa nähtyään paikallisen version kansallisesta partiopuvusta.¹⁴⁷

Seuraavassa *Partiojohtajassa* perinteistä partiopukua puolusti tiukasti Alfred Saukkonen. Hän keskittyi ennen muuta kehuun polvihousuja ja vastustamaan pitkien housujen mukaan ottamista. Hänen mukaansa pitkät housut estivät vapaan liikkumisen ja olivat pojan jaloissa epäterveelliset, sillä ne eivät antaneet ilman vaikuttaa ihoon. Pitkissä housuissa poika oli ”vetelän ja

¹⁴⁶ Partiojohtaja 3/1935, s. 42-44.

¹⁴⁷ Partiojohtaja 4/1935, s. 60-61.

lurvin näköinen” kun taas polvihousut antoivat reippaan vaikutelman. Saukkonen muistutti Baden-Powellin luoneen partioliikkeen ja partiopuvun ja kulkevan edelleen se päällä ympäri maailmaa. Saukkosen mielestä tälle miehelle oli syytä tehdä kunniaa pukeutumalla niin kuin maailman muutkin partiolaiset.¹⁴⁸

Väittely partiopuvun kansallistamisesta oli muodostunut jo niin vilkkaaksi, että *Partiojohtajan* toimitus lopulta puuttui aiheeseen ja sanoi julkaisevansa viimeiset kaksi aihetta käsittelevää kirjoitusta, minkä jälkeen lehdessä ei olisi enää syytä keskustella pukuasioista. Toimitus vaikutti kyllästyneen velloneeseen keskusteluun ja irvaili lehden muuttuneen ”Miesten muoti - julkaisuksi”. Samalla toimitus halusi muistuttaa, että pelkän kansallisuuden lisäksi sopivassa partiopuvussa oli huomioitava käytännöllisyys, tarkoituksenmukaisuus ja esteettisyys. Samassa numerossa julkaistiin toimituksen ilmoittamat kaksi viimeistä aiheeseen liittyvää kirjoitusta.¹⁴⁹ Kunnian niistä saivat partiojohtajat Lähteenkorva ja Särkisilta.

Lähteenkorvan mukaan partiopuvussa ei tullut keskittyä liiaksi muinaisuuteen vaan enemmänkin käytännölliseen retkipukuun. Lähteenkorva ei halunnut retkipuvusta liian koreilevaa. Siihen kuuluisi lippalakki, pusero, partiovyö, pitkät housut ja hiihtokengät. Leiri- ja nuotioasusta oli mahdollista tehdä huomattavasti muinaisempi ja toisaalta Lähteenkorvan mielestä johtajien oli syytä omistaa myös kansainvälinen lierilakki. Sopivassa puvussa ei tullut korostaa kansainvälisyyttä tai kansallisuutta vaan keksittyä käytännöllisyyteen.¹⁵⁰

Särkisilta keskittyi kirjoituksessaan sen sijaan lähinnä irvailemaan partiopuvun liialliselle muinaistamis-innolle. Hän kirjoitti sarkastisesti ja humoristisesti, miten vaate-, telta- ja jopa partatyö tulisi olla täysin muinaissuomalainen huomioimatta niiden käytännöllisyyttä. Lisäksi Särkisilta ihmetteli kansainvälisen partiopuvun haukkumista, sillä se oli hänen mielestään hyvinkin erähenkinen. Sitä paitsi pohjoisten tukkijätkien puvuissa ja suojeluskuntien kesäpuseroissa oli käytetty samantapaista mallia kuin kansainvälisen partiopuvun puserossa.¹⁵¹

Suuri pukukeskustelu osoitti sen hämmennyksen ja epävarmuuden, mikä SPPL:ssä vallitsi pukeutumisen osalta 1930-luvun puolivälissä. Vaikka SÄPY:ssä oli julkaistu 1933 hyvinkin tarkat

¹⁴⁸ Partiojohtaja 5/1935, s. 72.

¹⁴⁹ Partiojohtaja 6/1935, s. 82.

¹⁵⁰ Partiojohtaja 6/1935, s. 82-83.

¹⁵¹ Partiojohtaja 6/1935, s. 83-84.

ohjeet pukeutumiselle, eivät ne kuitenkaan nauttineet jakamatonta suosiota partiojohtajien keskuudessa. Erityisesti housut ja päähine aiheuttivat erimielisyyttä. Pitkien housujen ja polvihousujen paremmuudesta väiteltiin mitä erilaisimmin perusteluin. Kansainvälistä lierilakkia kannatettiin erityisesti esteettisistä syistä ja toisaalta vastustettiin käytännöllisistä syistä. Sen sijaan Väiskiä pidettiin yleisesti sopivana leirilakkina. Muuten kalevalainen pukeutuminen ei saanut kummoista kannatusta.

Vaikka kalevalaisuuden hyödyntäminen ja siitä ammentaminen oli varsinainen trendi SPPL:ssä 1930-luvun puolivälissä, pukeutumiseen siitä ei Väiskiä lukuun ottamatta haluttu yleisesti ottaa mallia. Bruno Ollila oli ainoa, joka julkisesti kirjoitti kalevalaisen partiopuvun puolesta. Epäluulosta kalevalaista partiopukua kohtaan kertoo esimerkiksi muutoin hyvin suomalaiskansallisen *Partiojohtajan* toimituksen penseä suhtautuminen siihen. Toimituksen mielestä partiopuvun tuli olla ennen kaikkea käytännöllinen, jolloin se suhtautui ehdotuksiin muinaissuomalaisesta ja kalevalaisesta pukeutumisesta lähinnä huvittuneesti ja irvailen. Suomalaiskansallisuus oli suosiossa mutta siinäkään ei haluttu mennä liiallisuuksiin.

Kiiivaasta ja aktiivisesta pukukeskustelusta huolimatta suuria muutoksia partiopukuun ei lopulta tullut. Keväällä 1937 linjatiin uudet määräykset partiopukuja kohtaan, jossa ainoa merkittävä muutos oli lippalakin kaltainen partiolakki, joka päätettiin ottaa käyttöön niin partiopojilla kuin myös johtajilla. Lakin väriksi tuli partiopojille ja vaeltajille sininen ja johtajille harmaanruskea eli khaki. Partiolakista tehtiin sekä kesä- että talvimalli, jotka olivat ulkoisesti saman näköisiä mutta valmistettu eri materiaaleista.¹⁵²

3.4. SPPL:n julkaisuja

1930-luvun puolivälissä SPPL innostui julkaisemaan useamman opaskirjan, jotka henkivät uudenlaista suomalaiskansallista linjaa. Julkaisut kattoivat kaikki partion ikäluokat, aina sudenpennuista ja partiopojista vaeltajiin ja partiojohtajiin. Esittelen näistä julkaisuista kaksi mielestäni merkittävintä teosta.

¹⁵² Partiojohtaja 2/1937, s. 13-15.

Vuonna 1934 Lauri Vuolasvirran kirjoittama *Partiojohtajan käsikirjan* ensimmäinen painos näki päivänvalon. Vuolasvirran tarkoituksena oli ollut alun perin suomentaa Baden-Powellin kirjoittama *Aids to Scoutmastership*, teos, jota Vuolasvirta suuresti ihaili. Lopulta hän päätyi yhdistämään teoksen partio teoriaa ja omia käytännön kokemuksia poikien johtamisesta, minkä seurauksena valmistui *Partiojohtajan käsikirja*. Kirjan kuvituksesta vastasi taiteilija ja partiojohtaja Jussi Suanto.¹⁵³ Kyseisestä kirjasta löytyy useita viittauksia suomalaiskansalliseen ja isänmaalliseen partiointiin eli linjaan, jota Vuolasvirta edusti.

Jo kirjan esipuheessa Vuolasvirta muistutti, että partioinnissa opettavaisinta oli kokemus, jonka ohella partiokirjallisuutta tuli hyödyntää sovellettaessa partiotyötä paikallisiin olosuhteisiin sopivaksi. Baden-Powell oli nimittäin asettanut partio-ohjelmansa vain ehdotukseksi. Kuitenkin Baden Powellin luomat partiotyön periaatteet ja päämäärät olivat sellaisia asioita, joihin ei saanut tehdä muutoksia, sillä silloin kyse ei ollut enää partiotyöstä vaan jostain muusta poikatyöstä.¹⁵⁴ Tämä oli se Vuolasvirran partioideologian pohja, jonka mukaan partioinnin periaatteet ja päämäärät olivat kansainvälisiä mutta itse käytännön toteutusta tuli tehdä paikallisiin olosuhteisiin sopivalla tavalla eli kansallisesti.

Partiojohtajan käsikirjassa painotettiin partioinnin olevan isänmaallista työtä, jonka päämääränä oli tehdä pojista kunnan kansalaisia. Juuri isänmaallisuus oli yksi tärkeimmistä luonteenpiirteistä, joihin poikia tuli kasvattaa. Nämä ajatukset mukailivat Baden-Powellin omaa käsitystä partiotyön isänmaallisuudesta, mihin Vuolasvirran oli helppo yhtyä. Tai ainakin hän tulkitsi Baden-Powellin ajattelevan samoin. *Partiojohtajan käsikirjassa* isänmaallisuuden kasvatukseen mainittiin retkeily, tarinat, lippu- ja muut symboliset menot sekä partiolupaus.¹⁵⁵

Kirjan mukaan partiotyö toi onnistuessaan mukanaan erilaisia mahdollisuuksia niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Kunnollisen kansalaisuuden ja yhteiskuntakelpoisuuden lisäksi partiotyön kerrottiin lujittavan Suomen itsenäisyyttä ja kehittävän isänmaallista mieltä sekä velvollisuudentuntoa. Toisaalta partiotyö edisti myös maailmanrauhaa kehittämällä kansainvälistä hyvää tahtoa ja keskinäistä kunnioitusta. Kirjan mukaan alkujaan englantilainen partioliike oli sovellettavissa sellaisenaan kaikkiin maihin sudenpentujen ja partiopoikien osalta. Ainoastaan englantilaiset erityispiirteet ja ihanteet oli Suomessa korvattava vastaavilla suomalaisilla. Sen

¹⁵³ Vuolasvirta 1934, s. 7-8.

¹⁵⁴ Vuolasvirta 1934, s. 9-10.

¹⁵⁵ Vuolasvirta 1934, s. 12, 18.

sijaan suomalaisten vaeltajaikäisten oli tarpeen entisestään suomalaistaa partiointiaan, sillä kansalliset tarpeet ja suomalaiset ihanteet olivat yli 17-vuotiailla vaikuttavimpia tekijöitä kuin nuoremilla partiolaisilla.¹⁵⁶ Näkemys siitä, ettei kansallisuus ja kansainvälisyys olleet partio-työssä keskenään ristiriidassa oli näkynyt myös Vuolasvirran aikaisemmissa *Partiojohtajassa* julkaistuissa kirjoituksissa.

Partiojohtajan käsikirja opasti myös leirielämän viettoon, jonka iltanuotiomenoissa näkyi erityinen suomalaiskansallinen ohjeistus. Nuotionsytytysmenoiksi katsottiin sopivan erityisesti Kalevalasta otetut aiheet. Iltanuotio taas puolestaan tuli päättää virteen, rukoukseen tai isänmaallisen lauluun sekä ”Ole valmis - Aina valmiina” -huutoon.¹⁵⁷ Isänmaallisuuteen viitattiin vielä kirjan lopussa, johon oli kirjoitettu eräänlainen ”Ryhdy johtajaksi” -vetoamus. Siinä vakuutettiin partiojohtajuuden olevan työtä isänmaan eli Suomen ja sen kansan hyväksi. Vetoamus vakuutti isänmaan tarvitsevan lukijaa ja kehotti häntä täyttämään velvollisuutensa ryhtymällä partiojohtajaksi.¹⁵⁸ *Partiojohtajan käsikirjassa* näkyy Vuolasvirran kunnioitus Baden-Powellia ja kansainvälisen partioinnin päämääriä kohtaan. Toisaalta siinä esiintyy myös Vuolasvirran omakohtaista isänmaallista ideologiaa kansallisine erityisohjeineen. *Partiojohtajan käsikirjan* voidaan katsoa olleen Vuolasvirran omakohtainen näkemys Baden-Powellin kehittämästä partioliikkeestä ja sen työtavoista.

Vuonna 1936 julkaistiin Pohjois-Pohjanmaan partiopoikapiirin johtajan Kosti Marjamaan laatima *Sudenpentukirja*. Kyseessä oli yhteinen ohjekirja 8-11-vuotiaille sudenpennuille ja heidän johtajilleen ja se laadittiin SPPL:n toimeksiannosta. Mallia Marjamaa oli ottanut Baden-Powellin sudenpentukäsikirjasta, mutta totesi kuitenkin jo esipuheessa, ettei kyseessä ollut mikään kopio vaan omintakeinen käsikirja suomalaista sudenpentutyötä varten. Marjamaa totesi myös korvanneensa Baden-Powellin sudenpentukirjassa esiintyneet Rudyard Kiplingin *Viidakkokirjan* perustuneet eläintarinat suomalaisilla eläinsaduilla. Marjamaan mukaan *Viidakkokirjan* tarinat olivat vierasta ympäristöä suomalaisille pojille, joille tuli tarjota kotimaan luontoon liittyviä kertomuksia.¹⁵⁹ Huvittavaa kyllä, suomalaisessa partioliikkeessä sudenpentujohtajan nimitys on aina ollut *Akela*, joka on lainattu suoraan Kiplingin *Viidakkokirjasta*. Sudenpentujohtajien vakiintunut *Akela*-nimitys ei vaikuttanut häiritsevän myöskään Marjamaata.

¹⁵⁶ Vuolasvirta 1934, s. 20.

¹⁵⁷ Vuolasvirta 1934, s. 122.

¹⁵⁸ Vuolasvirta 1934, *Ryhdy johtajaksi*.

¹⁵⁹ Marjamaa 1936, s. 5-6.

Sudenpentujen noin kolmivuotinen ohjelma oli jaettu 1930-luvulla kolmeen ”tutkintoon”, joita olivat järjestyksessä arkajalkatutkinto, ensimmäinen tähti ja toinen tähti. *Sudenpentukirja* esitti näiden tutkintojen luokkavaatimukset ja ehdotukset, jolloin kirjan oli tarkoitus yksinään riittää ohjeistukseksi sudenpentutyöhön. Yhtenä ensimmäisen tähden vaatimuksena oli Suomen lipun kunnioittaminen. Suomelle ja sen lipulle olikin varattu kirjassa omat lukunsa. Suomi-luvussa akelalle annettiin ohjeeksi kertoa tarinoita suomalaisista sankareista, kuten Mannerheimista tai presidentti Svinhufvudin Siperiaan karkotuksesta. Luvussa käsiteltiin Suomen historiaa ja kerrottiin, miten Suomen heimot yhdistyivät yhdeksi kansaksi Ruotsin vallan aikana, säilyttäen omat tapansa ja kielensä vieraasta vallasta huolimatta. Suomalaiset säilyttivät suomalaisuutensa myös Venäjän sortotoimenpiteiden aikana. Tsaarin alistaessa Suomea alkoivat lainkuuliaiset suomalaiset kuitenkin vihaamaan venäläisiä entisestään ja valmistautuivat taisteluun. Lopulta 1918 Suomen parhaat miehet koottiin yhteen ja vihollinen ajettiin asevoimin pois maasta. Kunniapartiolainen ja valkoinen sotamarsalkka Mannerheim marssi Suomen armeijoiheen lopulta Helsinkiin vapautetun valtakunnan kunniaksi.¹⁶⁰ Suomen historia kuvattiin siis hyvin isänmaallisella päätöksellä ja etenkin sisällissota kuitattiin taisteluna venäläisiä vastaan maan vapauden puolesta. Kansan syvä kahtiajako ja sotatoimet suomalaisten välillä oli ilmeisesti seikka, joka ei sopinut sudenpennuille kerrottavaan eheään suomalaiseen sankaritarinaan. Tämä siitäkin huolimatta, että partioliike pyrki Suomessa toimimaan luokkarajojen ulkopuolella.

Suomen lippuun kehoitettiin tutustumaan käytännössä ottamalla se esille. Lipun koskettamista maahan oli kuitenkin varottava tarkasti. Sudenpentujen tuli opetella lipun oikeaoppinen käsittely ja myös viralliset mittasuhteet. Lipun käsittelyssä tärkein oli oikeaoppinen lipunnosto, jonka sudenpennun oli osattava saadakseen ensimmäisen tähden. Samalla sudenpentuja muistutettiin myös vieraiden maiden lippujen kunnioittamisesta ja tervehtimisestä. Olihan vieraiden maiden sudenpentutovereille oma kotimaa yhtä tärkeä kuin Suomi suomalaisille. Kotiseudusta opettaessa akelaa kehoitettiin kertomaan maakunnallisten suurmiesten tarinoita, sillä sudenpentuikäinen poika ei vielä osannut käsittää kotiseutua ja isänmaata aatteellisessa mielessä.¹⁶¹ Suomen lipun kunnioittamisella ja kotiseututarinoilla sudenpentuja perehdytettiin isänmaallisuuteen ja kotiseuturakkauteen. Isänmaallisuuteen ei kuitenkaan kuulunut ylemmydentunto vaan myös muiden kansallisvaltioiden ja niiden asukkaiden keskinäinen kunnioitus.

¹⁶⁰ Marjamaa 1936, s. 66, 71-73.

¹⁶¹ Marjamaa 1936, s. 70, 75, 76, 79.

Viimeiseen sudenpentuvaiheen eli toisen tähden luokkavaatimukseen kuului kotimaansa rakastaminen. Tämä tuli osoittaa Maamme-laulun ensimmäisen ja viimeisen säkeistön osaamisena. Maamme-laululle olikin varattu oma lukunsa. Luvussa kerrottiin kaikilla mailla olevan omat kansallislaulunsa, joihin merkittävät runoilijat ovat kirjoittaneet kansojen parhaat tunteet ja isänmaanrakkauden. Kansallislaulujen kerrottiin saavan merkityksensä, kun sitä laulettiin aikojen saatossa isänmaan kohtalonhetkinä, vaaran ja voittojen aikoina. Suomen kansallislaulu oli Runebergin ja Paciuksen tekemä Maamme-laulu. Maamme laulua kerrottiin laulettavan kaikissa isänmaallisissa tai muuten arvokkaissa juhlissa. Sudenpennun oletettiin laulun opittuaan ja seuraavan kerran kuultuaan yhtymään siihen sydämensä pohjasta ja kovaan ääneen. Kuten vieraiden maiden lippujen suhteen, sudenpentuja vaadittiin kunnioittamaan myös ulkolaisten omia kansallislauluja, kun seurassa oli vieraan maan asukas. Lisäksi sudenpentua kehoitettiin tekemään kunniaa Porilaisten marssille, armeijan kunniamarssille sekä oman maakuntansa laululle. Akelaa puolestaan kannustettiin lausumaan sudenpennuilleen jossain kohtaa kaikki Maamme-laulun säkeistöt ja selittämään laulun merkityksen.¹⁶² Maamme laulun laulamisa ja sen ulkoa opettelulla oli varmasti hyvä pönkittää sudenpentupojan isänmaallisuuden tunnetta. Vaikka sudenpennuille ei vielä haluttu opettaa isänmaallisuutta aatteena ja käsitteenä, haluttiin kuitenkin monet isänmaallisuuden peruselementit tehdä sudenpennuille tutuksi. Tässä tapauksessa siis kotimaan ja kotiseudun historia, Suomen lippu ja Maamme-laulu.

4. TALVILEIREILYÄ JA SOTAAN VALMISTAUTUMISTA

SPPL:n toimintaa 1930-luvun jälkipuoliskolla ei voi täysin ymmärtää, ellei taloudelliset taustat liiton toiminnassa ole tiedossa. Liiton talous koki nimittäin mullistuksen, kun se vuonna 1936 päätti järjestää valtakunnalliset partioarpajaiset rahapalkintoineen. Nämä arpajaiset osoittautuivat todelliseksi menestykseksi, minkä myötä liitto keräsi miljoonaomaisuuden. Voittoa kertyi yli odotusten tarkalleen 1 893 225 markkaa¹⁶³, joka on nykyrahassa noin 760 000 euroa¹⁶⁴. Aja-tuksen arpajaisista oli laittanut liikkeelle SPPL:n johtokunnassa istunut kapteeni Matti Parviai-nen, joka toimi myös arpajaisten johtajana.¹⁶⁵

¹⁶² Marjamaa 1936, s. 118, 122-124.

¹⁶³ Partiojohtaja 7-8/1937, s.115.

¹⁶⁴ Tilastokeskuksen rahanarvonmuunnin.

¹⁶⁵ Paavilainen 2010, s. 202-203.

SPPL sijoitti voittorahansa ennen kaikkea toimintansa kehittämiseen. Hetkeksi ilmavoimien palvelukseen siirtyneestä koulutusohjaaja Vuolasvirrasta tuli alkuvuodesta 1937 SPPL:n päämajan ammattijohtaja ja yliasiamies, vaikka käyttikin edelleen vanhaa koulutusohjaajan titteliä. Päämajasta muodostui vakavasti otettava esikunta, joka jakaantui koulutus-, talous-, järjestely-, tilasto- ja mainososastoihin. Kaikkia osastoja johtivat palkatut työntekijät. Lisäksi palkattiin neljä maata kiertävää partio-ohjaajaa perustamaan liitolle uusia lippukuntia ja aktivoimaan jo olemassa olevia. Myös fyysinen päämaja muutti sisarliittonsa SPTL:n tiloista Autopalatsiin Keskuskadulle. Liiton menoarvio kasvoi vuosien 1936 ja 1938 välillä alle 80 000 markasta lähes 800 000 markkaan. Voimakkaasti kasvanut budjetti tuotti konkreettista tulosta, sillä vuonna 1937 jäsenmäärä kasvoi lähes 30% ja vuonna 1938 yli 40%. Vuonna 1937 partioarpajaiset järjestettiin yhdessä SPTL:n kanssa ja vaikka voitto ei ollut enää edellisvuoden kaltainen, kerrytti se SPPL:n kassaa 366 000 markkaa.¹⁶⁶ Koko olemassaolon aikansa pienellä budjetilla kituuttanut SPPL pystyi uuden varallisuutensa myötä tehostamaan suomalaiskansallista partiotyötään ja tekemään sen näkyvämmäksi.

4.1. Partiointia talviaikaan

Koulutusohjaaja Vuolasvirralla oli selkeät suunnitelmat SPPL:n toiminnan kehittämiseksi vuodelle 1935. Karkeasti tärkeimmät päämäärät olivat suomalaiskansallisen partiohengen luominen, kurin tehostaminen sekä talvipartioinnin kehittäminen. Jälkimmäisen hän näki tärkeäksi Suomen maantieteellisen aseman vuoksi, sillä suomalaiset partiolaiset retkeilivät lähinnä vain lyhyen kesän aikana. Talvikuukausina partioitiin liikaa sisätiloissa. Vuolasvirran mukaan partiotyön tuli Suomessa kehittyä sellaiseksi, että ulkotoiminta oli mahdollista kaikkina vuodenaikoina. Niin pojista kasvaisi ankarissakin olosuhteissa pärjääviä reippaita ja terveitä suomalaisia.¹⁶⁷ Yksittäiset partiojohtajat olivat kokeilleet talviretkeilyä jo aiempina vuosina mutta nyt talvikoulutus otettiin virallisesti mukaan liiton työohjelmaan.

Talvikoulutus ei jäänyt vain paperille vaan jo maaliskuussa 1935 järjesti koulutusohjaaja Vuolasvirta kokeellisen kolmipäiväisen talvileirin Vierumäellä, johon kutsujen perusteella osallistui 14 SPPL:n partiojohtajaa eri puolilta Suomea. Varsinaisena opettajana toimi Puolustusvoimien kapteeni sekä Savon partiopiirin johtaja Erkki Oksanen sekä myös ensimmäisenä päivänä

¹⁶⁶ Paavilainen 2010, s. 204-206.

¹⁶⁷ Partiojohtaja 2/1935, s. 25.

Suojeluskunnan yliesikunnan majuri Saurio. Molemmat olivat aikansa asiantuntijoita talviolosuhteissa leiriytyemisessä. Ohjelma piti sisällään sekä teoriaa että käytännön opetusta. Keskiössä oli talviteltan käyttö ja hiihtäminen, mutta harjoiteltiin myös hevosen valjastamista ja avannosta pelastamista. Talviteltassa yöpyminen oli useimmille osallistujille elämyksellinen kokemus ja todisteeksi kamiinallisen teltan lämmöstä pidettiin molempina öinä lämpötilataulukkoa.¹⁶⁸

Talvileiri oli Vuolasvirran mukaan onnistunut ja osoittautui olevan soveltuva myös nuoremmille partiopojille. Tärkeää oli murtaa talvileireilyn ennakoluulot etenkin partiopoikien vanhempien keskuudessa esittelemällä talvileireilyn mahdollisuuksia eri partiotilaisuuksissa. Vuolasvirta halusi myös julkaista teltan lämpötilataulukkoita osoittaakseen talvileireilyn vaarattomuuden. Vuolasvirran mielestä talvileireily oli mahdollista siinä missä kesäleiritkin ja ohjelmista oli mahdollista tehdä monipuolisia. Talviolosuhteiden vuoksi tosin uiminen oli korvattava hiihdolla ja saunalla ja iltanuotiot tarinahetkillä kamiinan äärellä. SPPL tavoite talvileirien osalta oli kunnianhimoinen: Vuonna 1936 talvileirikursseja tuli järjestää kaikissa piireissä ja vuonna 1937 olisi aika liiton yhteiselle suurtalvileirille.¹⁶⁹ Vuoden 1935 toimintakertomuksessa todettiin talvipartioinnin lisäämisen SPPL:n ohjelmaan olleen yksi niistä keinoista, jolla partiointia pyrittiin kehittämään suomalaiskansallisempaan suuntaan. Talvipartioinnin osalta ensimmäinen vuosi oli toimintakertomuksen mukaan ollut ”uraauurtava”.¹⁷⁰

Talvipartioinnin kehittäminen SPPL:ssä lähti vuoden 1935 alkupuolella siis vauhdikkaasti liikkeelle. Siinä missä talviretkeily oli kolme vuotta aikaisemmin ollut vielä harvojen partiujohtajien uskaliasta kokeilua erilaisine majoitteineen, halusi Vuolasvirta tehdä talvileireilystä jokaisen SPPL:n partiopojan peruselementin. Tämä huomioitiin myös uudessa kolmivuotissuunnitelmassa, jossa *kansallisen partiohengen vuonna 1936* tuli järjestää uusi talvileirikurssi, tällä kertaa ulkomaalaisten vieraiden kera. *Retkeilyvuonna 1937* oli tarkoitus järjestää talviretkeilykursseja Keski-Suomessa. Kolmivuotissuunnitelmassa ei kuitenkaan vielä mainittu suurtalvileirin mahdollisuutta.¹⁷¹ Tämä on ristiriidassa Vuolasvirran omien suunnitelmien kanssa. Ilmeisesti suurtalvileiri katsottiin tässä vaiheessa vielä kuitenkin liian isoksi haukkaukseksi. Ennen suurta koitosta oli järjestettävä riittävä määrä talvileirikursseja. Armeijan kehittämä talviteltoa

¹⁶⁸ Partiojohtaja 4/1935, s. 51-53.

¹⁶⁹ Partiojohtaja 4/1935, s. 53.

¹⁷⁰ SPPL:n toimintakertomus 1935, s. 1. SPPL kansio 3. KA.

¹⁷¹ Partiojohtaja 8/1935, s. 93-94.

lienee ollut suurin yksittäinen tekijä, jonka ajateltiin mahdollistavan talvileirit. Talvileireilystä ja -retkeilystä lumisine maisemineen oli nyt mahdollista tehdä kansallinen erikoisuus, johon ei suurimmalla osalla maailman partiolaisista ollut mahdollisuutta.

Partiojohtajan mukaan kevättalvella 1936 ainakin Pohjois-Pohjanmaan piiri järjesti oman talvipartiointikurssinsa partiopojilleen. Osallistujia oli raportin mukaan runsaasti. Kurssi oli kolmen yön mittainen ja yöpyminen tapahtui sekä tukkikämpässä, että kamiinallisessa sotilasteltassa. Kurssilla järjestettiin lippukuntien välinen talvipartiointikilpailu, jossa liikkuminen tapahtui hiihtämällä suunnistaen. Kurssilla pidettiin myös luentoja sekä käytännön harjoituksia mm. maastoutumisesta, talvivarusteista, jälkien seuraamisesta ja suksikelkan käytöstä. Raportin mukaan kurssiin oltiin tyytyväisiä niin johtajan kuin partiopoikien osalta.¹⁷² Kyseessä oli ensimmäinen varsinainen talvipartiointikurssi, jonka SPPL järjesti partiopojille eikä johtajille. Kurssin onnistuminen rohkaisi varmasti muitakin liiton partiopiirejä kokeilemaan talvileireilyä. Viimeistään nyt talvileireily oli todistettu käytännönkin tasolla partiopojille sopivaksi työmuodoksi ja myös terveydelle vaarattomaksi.

Oman osuutensa talvipartiointiin kevättalvella 1936 toi vaasalainen partiojohtaja ja Etelä-Pohjanmaan piirijohtaja Bruno Ollila. Hän keksi järjestää kolmipäiväisen hiihtovaelluksen Vaasan partiopojille. Innostus tähän oli tullut armeijan järjestämistä hiihtomarsseista. Vaellus järjestettiin helmi-maaliskuun taitteessa ja sen reitti kulki Vaasasta Vähäkyrön kautta Laihialle ja takaisin Vaasaan, yhteensä 70 kilometriä. Retki oli suunniteltu 50 pojan kokoiseksi, ja se koostui latupartiosta, ladunpeittäjäpartiosta, hevosilla kulkevasta muonakuormastosta sekä yleisestä hiihtojoukosta. Retki ei kuitenkaan tullut täyteen vaan sille ilmoittautui lopulta 30 poikaa, iältään 12-18 vuotiaita. Ollilan mukaan retkellä ei sattunut pahempia ”munauksia”, ja myös tärkeitä oppeja saatiin. Esimerkiksi muonakuormasto oli Ollilan mielestä syytä jakaa jatkossa kahteen osaan, jolloin ruuan vienti taukopaikalle ja valmistus nopeutuisi. Muutenkin hiihtovaellus oli suunniteltava tarkasti ja kaikkeen mahdolliseen tuli varautua. Ollilan hiihtovaelluksessa ei kuitenkaan ollut kyse varsinaisesta talvivaelluksesta, sillä yöpyminen tapahtui Vähäkyrössä ja Laihialla sisätiloissa.¹⁷³ Silti vaellus oli hyvä osoitus Suomen talviolosuhteiden tarjoamista mahdollisuuksista partiointiin.

¹⁷² Partiojohtaja 5/1936, s. 55.

¹⁷³ Partiojohtaja 1/1937, s. 3-5.

Vuoden 1937 alussa tavallisia vartioita painostettiin *Partiojohtajan* sivuilla jo aktiivisesti talviretkien järjestämiseen. Vartiojohtajien tuli järjestää talviretkiä säännöllisesti eri paikkoihin etenkin sunnuntaisin. Kyse oli siis tässä vaiheessa vielä päiväretkistä. Sen sijaan jo useampi SPPL:n partiopiiri järjesti varsinaisia talvileirejä kevättalvella 1937. Helsingin piirin talvileirille kerrottiin saapuvan myös ruotsalaisia partiolaisia tarkoituksenaan tutustua maan talvipartiointiin.¹⁷⁴ Karjalan piiri järjesti puolestaan oman parinkymmenen hengen liikkuvan talvileirinsä aivan itärajan tuntumassa.¹⁷⁵

Syksyllä 1937 kerrottiin *Partiojohtajassa* päämajan suunnittelevan koko liiton yhteistä suurtaalvileiriä. Tarkoituksena oli saada mukaan kaikki liiton talviteltat ja halukkaat partiopojat.¹⁷⁶ Tämän ilmoituksen jälkeen ei lehdessä enää julkaistu suurtaalvileiriä koskevaa mainontaa. Sen sijaan mainonta siirtyi *Poikalehti Partioon* ja sitä seuranneeseen *Partioon*. Tämä aluperin partiopojille suunnattu lehti muuttui vuoden 1937 lopussa *Partio*-nimiseksi. Nimenmuutoksen taustalla oli syynä lehden siirtyminen kokonaan SPPL:n omistukseen ja samalla lehden muuttuminen liiton omaksi jäsenlehdeksi. Nimenmuutoksella haluttiin myös kohdentaa sisältö ennen kaikkea SPPL:n omille partiopojille ja johtajille, siinä missä *Poikalehti Partio* oli kohdennettu myös partion ulkopuolisille pojille. Poikalehdestä tuli nyt ennen kaikkea partiolehti. Poikalehden viimeisessä numerossa mainittiin seuraavana talvena järjestettävästä liiton suuresta talvileiristä ulkomaisine vieraineen ja kysyttiin lukijalta, oliko hänellä kanttia lähteä mukaan.¹⁷⁷

Partio jatkoi tulevan talvileirin mainostamista vuoden 1938 alussa otsikolla *Oletko sinä pelkuri?* Kirjoituksessa kerrottiin hiihtolomalla maaliskuussa Pieksämässä¹⁷⁸ järjestettävästä suuresta talvileiristä, jossa olisi ”miehekästä ja uljasta meininkiä”. Vain pelkurit eivät uskaltaisi tulla mukaan leirille, jossa pakkanen paukkuisi ja vaaralliset pedot vaanisivat. Toisaalta kirjoituksessa myös hekumoititiin lämpöisestä ja havuntuoksuudesta talviteltasta sekä vakuuteltiin aikaisempien talvileirien sujuneen ilman sairastumisia.¹⁷⁹ SPPL:n ensimmäisen yhteisen talvileirin mainonnassa käytettiin tehokeinona miehekkyyden tavoittelua ja epäilyä lukijan uskalluksesta. Tällä varmaankin ajateltiin lukijan sisuuntuvan ja ilmoittautuvan oitis leirille todistuksena omasta urheudesta. Kun leiriä mainostettiin tähän tyyliin, olivat leirille lähtemättömät pojat

¹⁷⁴ Partiojohtaja 1/1937, s. 12; Partiojohtaja 2/1937, s. 28.

¹⁷⁵ Partiojohtaja 3/1937, s. 38-40.

¹⁷⁶ Partiojohtaja 7-8/1937, s. 116.

¹⁷⁷ Partiojohtaja 7-8/1937, s. 115; Poikalehti Partio 8/1937, s. 196, 212.

¹⁷⁸ Nykyinen Pieksämäki

¹⁷⁹ Partio 1/1938, s. 7.

vaarassa saada pelkurin maineen. SPPL tiesi, ettei kylmä ja luminen talvileiri olisi ajatuksen tasolla kovinkaan houkutteleva perinteisiin kesäleireihin verrattuna. Pojat oli kuitenkin saatava sankoin joukoin mukaan keinolla millä hyvänsä, jotta suomalaiskansalliselle talviselle partio-muodolle saataisiin näkyvyyttä.

Partion 1938 helmikuun numerossa mainostettiin vielä 1.-5.3.1938 Salvosjärven rannalla Pieksämässä järjestettävää talvileiriä. Edellisessä numerossa luvatussa tarkasta leiriohjelmasta ei ollut tosin tietoa. Lehdessä kerrottiin ainoastaan lyhyesti leirillä järjestettävästä radioinnista, kutsuvieraista ja veljesillanvietosta. Leirin neljäntenä päivänä järjestettävän radioinnin oli tarkoitus levitä mm. Pariisin Eiffelin tornin asemiin. Kutsuvieraiden tiedettiin olevan jonkin sortin ”herroja” mutta niistäkään ei haluttu levittää vielä tarkempaa tietoa. Viimeisen päivän oli tarkoitus sisältää leirin purkamisen, ohimarssin Pieksämän kauppalassa sekä veljesillanvieton paikallisella kansakoululla. Leirin jälkeisenä päivänä alueella järjestettäisiin yleisöjuhla sekä partiopoikien hiihtokisat.¹⁸⁰ Talvileirin mainostamisen puutetta *Partiojohtajassa* selittänee uuden *Partio*-lehden asema liiton virallisena jäsenlehtenä. Koko liittoa ja sen partiolaisia koskevan talvileirin mainonta oli syytä keskittää johtajalehden sijasta yleiseen jäsenlehteen.

Maaliskuun numerossa julkaistiin sitten laajempi reportaasi Pieksämän suurtalvileiristä. Kirjoituksen mukaan leiri onnistui erinomaisesti. Kuri, järjestys ja partiolaisten yhteishenki oli osoittautunut vahvaksi. Kirjoituksen mukaan leirin onnistuminen todisti sen, että suomalainen partiopoika pystyy elämään pohjoisen lumisissa talviolosuhteissa hyvillä mielin. Leirinjohtaja Topi Laaksoselle annettiin myös iso kiitos leirin onnistumisesta.¹⁸¹ Mielenkiintoisena seikkana todettakoon, että leirillä kävi Aho&Soldan yhtiö kuvaamassa lyhytdokumenttielokuvaa talvileiristä. Filmi¹⁸² on edelleen nähtävissä Ylen elävässä arkistossa.

Avajaispäivänä leiriläiset saapuivat junilla Pieksämäen asemalle ja pääsivät kahvittelemaan hotelli Hansaan. Tämän jälkeen leirijoukko hiihti yhdessä jonossa leiripaikalle, jonne oli noin 4,5 km matka. Perillä odotti valmiiksi pystytetyt majoitus ja huoltoteltat puoliympyrän muodossa. Iltapäivällä oli vuorossa viralliset avajaiset, joissa nostettiin Suomen lippu salkoon ja kajautettiin ”Siniristolippumme”. Ensimmäisenä päivänä kunnostettiin leirialuetta ja lämmitettiin telttoja. Illalla pidettiin myös oppitunti teltan lämmityksestä ja hoidosta. Toinen päivä oli nimetty

¹⁸⁰ *Partio* 1/1938, s.7; *Partio* 2/1938, s. 17-18.

¹⁸¹ *Partio* 3/1938, s.1.

¹⁸² Löytyy Ylen Elävästä arkistosta nimellä ”Partiointia pakkasessa talvella 1938”.

partiotoveruuden päiväksi, jolloin ohjelmassa oli mm. suksivoimistelua, hiihtotekniikkaa, sukkelkan valmistamista sekä hiihtomarssi. Aamiaisella ilmoitettiin, että ruokailijoita oli kaikkiaan 254. Tämä oli ilmeisesti kohtuullisen hyvä määrä väkeä leirille, sillä leirinjohtaja Laakso-
sen kerrottiin vielä vuoden alussa uskoneensa korkeintaan 150 leiriläisen saapuvan.¹⁸³

Kolmas päivä oli teemaltaan partiohengen päivä, joka totisesti oli hengeltään hieno aurinkoisessa ja kirkkaassa pakkassäässä. Parin kilometrin päässä sijaitsevalla Nikulanmäellä käytiin harjoittelemassa slalom-hiihtoa. Iltapäivällä järjestettiin myös näytös oikeaoppisesta jäihin tip-
puneen pelastamisesta. Illalla leirijoukolle pidettiin oppitunti kunniapartiolaista C.G. Mannerheimista. Neljäs leiripäivä oli nimetty Isänmaan päiväksi ja silloin saapui leiriä tarkastamaan SPPL:n ylijoh-
taja Verner Louhivuori. Päivän ohjelmaan kuului oppitunti rakovalkeasta¹⁸⁴ sekä koulutusohjaaja Vuolasvirran järjestämä pillinauhakilpailu. Kilpailuun osallistuttiin joukkueina ja se koostui kolmesta osasta, joita olivat arvioiminen, ilmakivääriammunta ja estehiihto. Iltapäivällä järjestettiin myös jo etukäteen ilmoitettu radioselostus osittain samanaikaisesti pillinauhakilpailun kanssa. Radioselostajaksi leirille oli saapunut samana päivänä Kauko Tolonen. Radio-ohjelmassa leirin lääkäri tiesi kertoa, ettei sairastuneita ollut lainkaan. Myös puolalainen partiovieras Stefan Zaluski Puolan partioliiton päämajasta pääsi ääneen ja puhui muutaman sanan suomen kielellä. Viimeisenä ”Pieksämän päivänä” leiri purettiin ja hiihdettiin takaisin Pieksämän kauppalaan, missä järjestettiin myös partiolaisten ohimarssi. Varsinainen talvileiri päättyi ja osa lähti takaisin kotiseuduilleen. Loput majoittuivat sisätiloihin ja osallistuivat partioiltaan kauppalan kansakoululla. Seuraavana päivänä oli vuorossa vielä partiolaisten hiihtokilpailut sekä erillinen partiojuhla täpötäydessä kansakoulussa.¹⁸⁵

Ohjelmaltaan ja sisällöltään leiri oli varsinainen isänmaallisuuden ja suomalaiskansallisuuden näytös. Huomionarvoista eivät olleet sikäli tavalliset lippumenot ja isänmaalliset laulut vaan erillinen oppitunti sotamarsalkka Mannerheimista. Jo helmikuun *Partion* numerossa oli julkaistu Lauri Vuolasvirran ihaileva kirjoitus¹⁸⁶ Mannerheimista vapaustaistelun johtajana ja kaikkien poikien esikuvana. Se, että Mannerheim sai leirillä oman oppituntinsa, alleviivasi SPPL:n agendaa isänmaallisena valkoisen Suomen partioliittona. Ilmakivääriammunta osana

¹⁸³ Partio 3/1938, s. 12.

¹⁸⁴ Perinteinen yötuli eräretkillä.

¹⁸⁵ Partio 3/1938, s. 12-14

¹⁸⁶ Partio 2/1938, s. 11.

pillinauhakilpailua oli Vuolasvirralta epäilemättä tietoinen valinta painottaa maanpuolustuskasvatuksen roolia partiotaitokilpailuissa, kuten myöhemmin tässä tutkielmassa käy ilmi. Ylipääntään talvipartiointi ja talvileireily oli uudenlaista, suomalaiskansallista partiointia. Aikaisemmat onnistuneet talvileireily ja -retkeilykokemukset sekä liiton yhteinen menestyksekkäs suurतालvileiri hivelivät epäilemättä suomalaiskansallisen linjan johtajiston mieliä, ennen kaikkea Lauri Vuolasvirran. Suomalainen talvipartiointi leireineen oli tullut jäädäkseen ja osoittautunut sopivaksi työmuodoksi. Kaiken lisäksi ensimmäinen suurतालvileiri oli ikuistettu lyhyeksi dokumenttielokuvaksi myöhemmin katsottavaksi ja levitettäväksi.

4.2. Kuria ja maanpuolustusta

Vuoden 1935 talvipäivillä tammikuun alussa piti koulutusohjaaja Vuolasvirta esitelmän aiheesta *Nuorison sotilaallinen koulutus*. Samalla hän tuli esitelleeksi omat ajatuksensa SPPL:n partiotyön tulevaisuudesta. Vuolasvirta pohjusti esitelmäänsä kertomalla, miten sotilaiden koulutusta oli alettu ympäri Eurooppaa tehostamaan ja miten viime vuosina oli keksitty kehittää koulutettavien laatua jo ennen palvelukseen astumista. Useissa maissa oli alettu järjestelmään virallista tai puolivirallista sotilaallista alkeiskoulutusta pojille, joista vastasivat mm. Venäjän punapioneerit, Saksan Hitler-Jugend, Eestin Noor Kotkat ja Suomen Suojeluskuntajärjestön poikaosastot. Vuolasvirran mukaan sota oli tulossa eikä siltä saanut ummistaa silmiänsä: *”Meidän on oltava valmiita siltä varalta, että rakas isänmaamme jälleen joutuisi sodan jalkoihin, vaikkakaan kukaan meistä ei sitä toivo”*. Hän lainasi myös Baden-Powellia, jonka mukaan partioliike pyrki aina rauhaan ja ystävyYTEEN, mutta toisaalta jonkun hyökätessä päälle pahoin aikomuksin oli myös osoitettava valmiutensa ja tahtonsa lyödä takaisin. Vuolasvirran mielestä tulevaa sodanuhkaa ja siihen valmistautumista oli jokaisen partiojohtajan pohdittava, sillä rauhanliikkeen lisäksi partioliike oli ennen kaikkea isänmaallinen liike.¹⁸⁷

Vuolasvirran mukaan sotilaallisen nuorisokasvatus oli erityisesti luonteenkasvatusta sekä ruumiillisen kunnon kehittämistä. Sattumoisin partiokasvatuksessa oli kyse juuri tästä. Suomalaisen sotilasaineksen kehittäminen oli siis mahdollista partiotyön keinoin. Vuolasvirran mielestä partio-ohjelmassa oli lukuisia osioita, jotka olivat tärkeitä myös sotilaallisessa koulutuksessa.

¹⁸⁷ Partiojohtaja 6/1935, s. 73-74.

Näitä olivat esimerkiksi partiotyössä kehitettävät luonteenominaisuudet kuten isänmaanrakkaus, velvollisuudentunto, toverillisuus, rohkeus ja luotettavuus. Vartiojärjestelmä, leirielämä ja merkkisuoritukset kehittivät myös poikien aloitekykyä ja itsenäisyyttä. Käytännön partiotaidoista oli luonnollisesti hyötyä myös sotilaille. Näitä olivat esimerkiksi kaikki erätaidot, ensiapu, hiihtäminen, uinti, merkinannot¹⁸⁸ ja suunnistaminen. Vuolasvirta oli vakuuttunut siitä, että partiolaisista tuli myös hyviä sotilaita ja samantapaista oli maininnut myös Baden-Powell ja useat muut upseerit. Partio-ohjelma sisälsi Vuolasvirran mielestä ”täydellisen sotilaallisen alkeiskoulutusjärjestelmän”. Ongelma oli vain siinä, että mm. varojen ja johtajien puute sekä järjestelmän hajanaisuus antoivat valitettavan huonot edellytykset toteuttaa kunnollista partio-ohjelmaa. Vuolasvirran mukaan oli kuitenkin mahdollisuus tehostaa niitä partioimisen puolia, joilla oli merkitystä myös maanpuolustukselle.¹⁸⁹ Vuolasvirran esitelmä oli selkeä linjaveto seuraaville vuosille. Maanpuolustus oli epäilemättä Vuolasvirralle partion ohella sydämen asia ja hän halusi lähentää näitä toisiinsa. Ajan henki oli siirtymässä Euroopassa militaristisempaan suuntaan oikeistodiktatuurien vanavedessä, millä oli vaikutuksensa myös partiotyöhön. Isänmaa tarvitsi päteviä miehiä maanpuolustustyöhön ja Vuolasvirta näki partioharrastuksen edesauttavan sitä. Talvipäivillä pidetty esitelmä katsottiin niin merkittäväksi, että se julkaistiin *Partiojohtajan* numeroissa 6 ja 7.

AKS:n valajäsen Oskari Väänänen kirjoitti kirjassaan *Nuoriso aseissa: Maanpuolustuskasvatus Euroopan ei maissa* (1941), että sattumoisin juuri vuonna 1935 Yleisesikunta teki Puolustusvoimien johdon määräyksestä lakiehdotuksen nuorison sotilaallisesta alkeisvalmennuksesta. Asia ei lopulta kuitenkaan edennyt mihinkään.¹⁹⁰ Vuolasvirta oli ajatuksissaan samoilla linjoilla kuin Puolustusvoimat.

Hannu Syväojan mukaan myös kansakouluissa annettiin isänmaallisuuskasvatusta, jonka eräs keskeinen ilmenemismuoto oli maanpuolustuskasvatus. Maanpuolustuskasvatuksesta julkaistiin 1930-luvulla artikkeleita ja oppaita, joiden mukaan tällaiseen kasvatukseen kuului henkinen ja käytännöllinen valmennus. Henkistä valmennusta oli koulujen sivistämis- ja kasvatustyö, joka vaati ajan hengen mukaisen sävyn. Käytännön osalta esimerkiksi Lauri Pihkala painotti koulun liikuntakasvatuksen merkitystä. Etenkin maastossa tapahtuva liikunta oli hyödyllistä maanpuolustusta ajatellen, sillä myös sotaa käytiin maastossa. Oppilaiden oli harjoiteltava

¹⁸⁸ Esimerkiksi morsetus ja 2-lippujärjestelmä.

¹⁸⁹ Partiojohtaja 6/1935, s. 75-76.

¹⁹⁰ Väänänen 1941, s. 262; Kuusi 1991, s. 491.

suunnistusta, kartanlukua, hiihtoa ja erätaitoja.¹⁹¹ Vuolasvirran suunnitelma partiolaisten sotilaallisesta alkeisvalmennuksesta oli siis hyvinkin yhtenäinen kouluille kehitetyn maanpuolustuskasvatuksen kanssa.

Vuoden 1935 alkupuolella kirjoitti koulutusohjaaja Vuolasvirta SPPL:n päämääristä *Partiojohtajaan*. Talvipartioinnin ja suomalaiskansallisen hengen nostamisen ohessa hän määritteli kolmanneksi päämääräksi kurin tehostamisen lippukunnissa. Vuolasvirran mukaan SPPL:n lippukunnissa oli esiintynyt liian paljon kurittomuutta, josta oli päästävä eroon. Pojat olivat mukautuvaisia kurittomuuteen, mutta seurasivat mieluiten johtajaa, joka piti kiinni tiukasta kurista ja vaati käskyjen täsmällistä noudattamista. Isänmaa tarvitsi kuriin ja järjestykseen tottuneita miehiä, mihin voitiin kasvattaa vain tiukalla kurinpidolla. Vuolasvirran mukaan kyse ei ollut kuitenkaan varsinaisesta sotilaskurista.¹⁹² Hän ei tosin määritellyt miten tällainen kuri sitten eroaisi varsinaisesta sotilaskurista. Kuria vain oli tehostettava.

Myöhemmin keväällä yleisesikuntakapteeni A.O. Viitanen jatkoi aiheesta *Partiojohtajan* sivuilla artikkelissaan *Onko partiotyöllä ja sotilaskurilla mitään kiinnekohtia?* Viitanen uskoi, että monen partiojohtajan mielestä sotilaskuri ja ihanteellinen partiotyö eivät olleet yhteydessä toisiinsa. Näin ajattelevilla ei kuitenkaan ollut todellista käsitystä sotilaskurin luonteesta. Viitanen kirjoitti varsin yksityiskohtaisesti sotilaskurin tavoitteista ja sisällöstä. Yksinkertaistettuna kuri oli johtajan ja johdettavien yhteistyön perusta ja se saatiin aikaan kasvatuksella ja rangaistuksilla. Kasvatus jakaantui edelleen siveelliseen ja muodolliseen kasvatukseen. Viitanen mielestä partiotyö koostui sotilaselämän tavoin pitkälle joukkotoiminnasta johtajan ja johdettavien välillä, joten kurin tuli olla olennainen osa partiotyötä. Sotilaskurin ja partiokurin merkitys olivat samankaltaisia, mutta eroavaisuus syntyi siinä miten partiokuri tuli luoda. Sotilaskurissa siveellinen ja muodollinen kasvatus sekä rangaistukset esiintyivät samassa suhteessa toisiinsa. Partiokurissa tuli sen sijaan painottaa huomattavasti enemmän kasvatusta, sillä pojat olivat siellä vapaaehtoisesti ja iältään nuorempia. Viitanen mielestä sotilaskuri oikeanlailla partiointiin sovellettuna siis tuki ja edisti partiotyötä.¹⁹³

Patrioottiset partioajatukset konkretisoituivat lopulta vuonna 1935 perustetussa Partiomiesten Kerhossa. Yllättäen liittorajat ylittävä, mutta SPPL vetoinen kerho keräsi partiojohtajia lähinnä

¹⁹¹ Syväoja 2007, s. 118, 133-134.

¹⁹² Partiojohtaja 2/1935, s. 25.

¹⁹³ Partiojohtaja 4/1935, s. 49-51.

Helsingin seudulta. Kerhon tarkoitus oli tehostaa partion isänmaallisuutta, kristillisyyttä, kuria ja maanpuolustustahtoa. Kerhon tavoitteisiin kuului myös yhdistää suomalainen partiotyö yhden organisaation alle. Partiomiesten Kerho painotti, ettei se halunnut tuoda partioon varsinaisesti mitään uutta, vaan ainoastaan tehostaa tiettyjä partiotyön kohtia¹⁹⁴, jotka oli Kerhon mukaan olleet laiminlyötyjä. Kerhon kannattamien partiotyön kohtien tehostamisella poikien oli mahdollista saavuttaa ”*sotilaallinen alkukoulutus*”. SPPL:n puolelta Partiomiesten Kerhoon kuului vähemmän yllättävästi mm. Lauri Vuolasvirta sekä *Partiojohtajaa* ja myöhemmin *Partiota* toimittanut Veikko Karumo. Kerhon puheenjohtajana aloitti SPPL:n sudenpentutoiminnan ohjaaja Jussi Lappi-Seppälä.¹⁹⁵

Joulukuun alussa 1935 järjesti Partiomiesten Kerho partiojohtajille tarkoitettun keskustelutilaisuuden, jossa pidetty alustus julkaistiin kirjallisena vuoden viimeisen *Partiojohtajan* numerossa. Alustuksessa käytiin tarkasti läpi isänmaanrakkauden, maanpuolustuksen, kurin, kristillisyyden ja partioliittojen yhdentymisen merkitys. Alustuksen mukaan isänmaanrakkauden kehittäminen pojissa oli ensiarvoisen tärkeää, mutta nykyisellään se näkyi lähinnä vain juhlapuheissa. Partiolaisille piti tehdä selväksi, että velvollisuus oman isänmaan palvelemiseen ja rakastamiseen tuli aina mennä kansainvälisen toiminnan edelle. Maanpuolustuksen tuli taas olla isänmaanrakkauden luonnollinen jatke. Alustuksessa julistettiin miten jokaisen partiopojan oli oltava valmis puolustamaan maataan vihollisen hyökkäyksiltä niin vakaumukseltaan kuin käytännön kyvyiltään. Isänmaallisuuden ja maanpuolustuksen merkitystä painotettiin alustuksessa vielä valikoiduilla katkelmilla Baden-Powellin kirjoituksista. Alustuksen mukaan oli selvää, että maanpuolustuksesta kieltäytyvä poika tai mies ei ollut sopiva henkilö toimimaan partiossa, vaan tällaisten oli jätettävä paikkansa poikatyössä.¹⁹⁶

Jukka Relanderin mukaan Partiomiesten kerhon kansallinen projekti innosti lähinnä Helsingin partiojohtajia, kun taas maakunnat ja esimerkiksi viisi tamperelaista partiojohtajaa vastustivat sitä.¹⁹⁷ Relander on oikeassa tamperelaisten vastustuksesta, sillä he lähettivät julkilausumansa kirjeenä ylijohtaja Louhivuorelle. Kuitenkaan SPPL:n osalta muista maakunnista ei kuulunut julkista vastustusta. Lisäksi Paavilaisen mukaan kerhoa vastustaneet tamperelaiset partiojohtajat kuuluivat eri liittoihin.¹⁹⁸ Nähtävästi siis SPPL:n osalta ei Partiomiesten Kerhoa juurikaan

¹⁹⁴ Esimerkiksi suunnistus, maastoleikit, väestönsuojelu, viestitys.

¹⁹⁵ Paavilainen 2010, s. 201; *Partiojohtaja* 10/1935, s. 124-125.

¹⁹⁶ *Partiojohtaja* 10/1935, s. 113-115.

¹⁹⁷ Relander 1994, s. 192.

¹⁹⁸ Paavilainen 2010, s. 201.

vastustettu. Partiomiesten Kerhon myötä isänmaallisuuden ja maanpuolustuksen tehostamiselle oli nyt olemassa oma erityinen kanavansa. Jäseninä oli tunnettuja SPPL:n johtohahmoja, joten kerhon aatemaailma ei jäänyt SPPL:n sisällä marginaaliin. Enemmänkin voisi katsoa, että Partiomiesten Kerhon linjasta tuli myös SPPL:n linja. Helsinkiläiset vaikutusvaltaiset partiojohtajat puskiivat aatteensa liittotasolle asti.

Koska Partiomiesten Kerhon ohjelma ja agenda oli herättänyt epäluuloa ja hämmennystä partiopiireissä, päätti Lauri Vuolasvirta selventää vielä kerran kerhon linjauksia *Partiojohtajassa* alkuvuodesta 1936. Vuolasvirta painotti, ettei tarkoitus ollut pyrkiä aseelliseen taistelukoulutukseen vaan se oli jätettävä armeijan ja suojeluskunnan tehtäväksi. Syyt tälle olivat varsin selkeät. Ensinnäkin aseiden käyttö ehdittiin oppia asevelvollisena toisin kuin sotilaalliset luonteenominaisuudet ja ruumiillinen kunto, mikä vei pidemmän aikaa. Lisäksi alaikäisille vartiojohtajille vastuu aseenkäytön opettamisesta oli aivan liian suuri ja liiallisen aseiden käsittelyn uskottiin muutenkin kehittävän liiallista sotahulluutta pojissa. Sodan syttyessä alaikäisiä partiopoikia ei muutoinkaan ollut tarkoitus laittaa sotatoimiin vaan harjoittamaan siviililuontoista suojelutoimintaa, missä ei tarvittu asetaitoja vaan nimenomaan partiotaitoja. Sen sijaan partion oli Vuolasvirran mukaan tarjottava sotilaallinen alkukoulutus, joka sisälsi mm. suunnistusta, viestitystä, maastoleikkejä ja väestönsuojelua. Nämä kuuluivat jo ennestään partio-ohjelmaan ja niiden merkitystä tuli vain painottaa entisestään. Vuolasvirta muistutti, että partion tuli pyrkiä suurimpana päämääränään kunnan kansalaisten kasvattamiseen. Kunnan kansalaisen taas oli kyettävä tarpeen vaatiessa puolustamaan kotiaan ja isänmaataan. Tämä oli Vuolasvirran mukaan myös SPPL:n yksimielinen kanta.¹⁹⁹

Sotilaallisessa alkukoulutuksessa ei siis Vuolasvirran mukaan ollut sinänsä mitään uutta ja ihmeellistä. Siihen kuuluvia partio-ohjelman kohtia oli vain aikaisemmin laiminlyöty ja niitä piti jatkossa painottaa enemmän. Vuolasvirta ja Partiomiesten Kerho halusivat kasvattaa pojista maanpuolustushenkisiä miehiä, jotka olivat varustettu hyvillä henkisillä ja fyysisillä sotilaan ominaisuuksilla. Myöhempi varusmiespalvelus asekoulutuksineen puolestaan täydensi näitä jo opittuja hyvän sotilaan perustaitoja.

¹⁹⁹ Partiojohtaja 2/1936, s. 18-20.

SPPL:n vuosikertomus 1936 vahvisti Partiomiesten Kerhon linjan olevan yhteneväinen liiton kanssa. Ylijohtaja Louhivuori kirjoitti liiton uusista suuntaviivoista. Päämäärä oli tehdä partiopojista kunnan miehiä isänmaalle. Siinä missä 1920-luvun partio toiminta oli tähdännyt rauhanajan yhteiskunnan rakentamiseen oli viime vuodet tuoneet toimintaan käänteen. Nuorison oli tulevaisuudessa oltava valmis taistelemaan aseellisesti idästä tulevaa hyökkäystä vastaan. Kunnan miehen oli oltava myös kunnan sotilas. Siksi partiotyössä oli painotettava niitä ohjelma-kohtia, jotka valmistivat pojista hyviä sotilaita. Asekoulutuksen vuoro oli puolestaan armeijassa ja sen jälkeen suojeluskunnissa.²⁰⁰

Päänvaivaa SPPL:lle aiheutti yllättäen keväällä 1936 perustettu uusi Kansallinen Partioliitto (KPL). Kansallisen Partioliiton päämiehinä toimivat Akateemiseen Karjala Seuraan kuuluneet Sinisen Partioliiton johtokunnassa istunut Erkki Kokkonen ja jääkärimajuri Hannes Anttila. KPL halusi toiminnassaan painottaa kristillis-siveellistä, kansallista ja maanpuolustushenkistä linjaa. Toimintatapa lainattiin melko suoraan partiosta lakeineen, lupauksineen ja tunnuksineen. Toiminnan perustana oli niin ikään partiosta tuttu vartiojärjestelmä. Muiden liittojen partiojohtajia häiritsi KPL:n partio-sanan väärinkäyttö ja muut liitot ilmoittivatkin vastustavansa liiton rekisteröintiä. Paheksuntaa aiheutti myös ”kansallinen” -sana, joka leimasi muut liitot epäkansallisiksi. Erityisesti KPL:n nimi ärsytti Suomalaista Partiopoikaliittoa, joka oli painottanut omaa kansallista linjaansa.²⁰¹

Syksyllä 1936 AKS:n lehti *Suomen Heimo* julkaisi artikkelin, jossa haastateltiin KPL:n liittijohtaja Hannes Anttilaa. Hän oli esitellyt liiton kansallista partio toimintaa AKS:n suurkokouksen veljesillassa. Anttila määritteli liiton tarkoituksen olevan ”*maanpuolustustahtoisien partiohengen kasvattaminen Suomen nuorison keskuudessa kristillis-siveellisellä ja kansallisella pohjalla*”. Anttila myös kritisoi muita partioliitoja, jotka eivät olleet suostuneet keskustelemaan KPL:n kanssa. Anttilan mukaan KPL käsitti kansainvälisyyden ja kansallisuuden toisella tapaa kuin muut partioliitot eikä se esimerkiksi hyväksynyt, että liitolle saneltiin menettelytapoja ja ohjelmia ulkomailta.²⁰² Hannes Anttila (1893–1968) oli taustaltaan pastori ja jääkärimajuri,

²⁰⁰ Partiojohtaja 2/1937, s. 25-26.

²⁰¹ Paavilainen 2010, s. 188-191.

²⁰² Suomen heimo 15/1936, s. 257-258.

joka erosi Puolustusvoimien palveluksesta 1930-luvun alussa. Hänestä tuli Tehtaanpuiston yhteislyseon rehtori vuonna 1934 ja samana vuonna hän vannoi myös AKS:n lippuvalan.²⁰³ KPL linkittyi kaikista järjestöistä vahvimmin juuri Akateemiseen Karjala-Seuraan.

Myöhemmin syksyllä SPPL julkaisi oman vastineensa *Suomen Heimossa*, jossa se syytti Anttilan näkemyksiä virheellisiksi ja harhaanjohtaviksi. Kirjoitus esitti Anttilan olevan täydellisen tietämätön partioliikkeestä ja suomalaisesta partiotyöstä. Samalla muistutettiin SPPL:n olevan nimenomaan *kansallinen* partioliitto, esimerkkinä Kalevala-leiri ja kuluneen vuoden *kansallisen partiohengen vuosi*. SPPL myös painotti olevansa samaa mieltä Anttilan kanssa siitä, miten partioliikkeen tuli käsittää kansainvälisyytensä. KPL:n perustaminen oli muutenkin tarpeetonta, sillä SPPL kertoi ajavansa samoja ajatuksia kansallisesta ja maanpuolustushenkisestä partiotoiminnasta.²⁰⁴

SPPL:n ja KPL:n välille syntyi vastineen myötä Suomen Heimon sivuille väittely, joka sisälsi vielä kaksi kirjoitusta Anttilalta ja yhden KPL:ta. Anttila ei edelleenkään uskonut, että liittojen käsitys kansallisuusaatteesta oli aivan samalla tasolla. Kansallisen hengen ei Anttilan mukaan kuulunut olla Kalevala-leirin tyylistä ulkoista kansallisuutta vaan näkyä sisäisesti partiotyön aatteellisuudessa. Anttilan mielestä Baden-Powellin käsitys partiohengestä ei nykyisellään enää hyväksynyt sotilaallisia tarkoituseriä partiokasvatuksessa, jolloin SPPL:n maanpuolustuksellinen alkeisvalmennus oli itseasiassa partiohengen vastaista. Kritiikkiä sai myös SPPL:n maanpuolustustahto, joka ei kuitenkaan tähdännyt tietoiseen maanpuolustustehtävään, jota taas KPL halusi painottaa jo ennen poikien varusmiesaikaa. Anttilan mukaan SPPL:n partiotoiminnassa yksilö meni isänmaan edelle, vaikka todellisessa isänmaallisuudessa asian tuli olla toisin päin.²⁰⁵

SPPL syytti jälleen Anttilaa vääristelystä ja muistutti isänmaallisuuden ja maanpuolustustahdon olevan liiton partiohengen kulmakiviä. Partioliikkeessä eli SPPL:n mukaan sama henki kuin vapaussodan sotureilla, kunniapartiolainen Mannerheimilla ja AKS-sankarilla partiojohtaja Bobi Sivenillä puolustaessaan isänmaataan. SPPL:n mukaan sota-aseet eivät kuuluneet partiotoimintaan kuten ei myöskään Suojeluskuntien poikatyöhön. Samalla SPPL kertoi lopettavansa

²⁰³ Kuusi 1991, s. 86-87; Relander 1994, s. 250.

²⁰⁴ Suomen Heimo 18/1936, s. 326.

²⁰⁵ Suomen Heimo 18/1936, s. 326-327.

asiasta väittelyn Suomen Heimon sivuilla. Anttila vastasi vielä, että SPPL:n maanpuolustusky-
symyksessä oli tapahtunut selvä muutos parempaan, mutta vasta KPL:n perustamisen jälkeen.
Sitä ennen linja oli ollut Anttilan mukaan pasifistinen ja kansainvälinen. KPL ei myöskään
puoltanut sota-aseita partioon, mutta samalla Anttila ihmetteli miksi SPPL oli hankkinut liitolle
huhun mukaan ilmakivääreitä.²⁰⁶

Suomen Heimon sivuilla käydyssä väittelyssä esiintyi 1930-luvun lopun ajan henki. Molemmat
osapuolet vakuuttivat isänmaallisuuttaan ja kansallisuuttaan ja toisaalta KPL:n mukaan SPPL
ei ollut kuitenkaan riittävän kansallinen. Maanpuolustushenkisyyden nousu SPPL:ssä oli Ant-
tilan näkemyksen mukaan vasta KPL:n vaikutuksesta syntynyt. Samoin ajatteli myös Oskari
Väänänen vielä vuonna 1941, kun hän kirjoitti, että SPPL joutui pohtimaan uudelleen kantaansa
vähäiseen maanpuolustuskasvatukseen KPL:n perustamisen myötä.²⁰⁷ Molempien liittojen toi-
minta ja aatemaailma oli todellisuudessa hyvinkin kansallista, isänmaallista ja maanpuolustus-
henkistä. Anttilalla ei ollut partiotaustaa ja hänen käsityksensä SPPL:n partiotoiminnasta oli
kieltämättä vajavainen. SPPL oli profiloitunut suomalaiskansallisena liittona jo hyvän aikaa
ennen KPL:n perustamista. Myös sotilaallinen alkeisvalmennus oli SPPL:n piirissä saanut mer-
kittävää kannatusta ennen KPL:n olemassaoloa. Anttilan kannanotot ja KPL:n perustaminen oli
varmasti turhauttavaa, sillä SPPL:n johto harjoitti jo omasta mielestään riittävän kansallista
partiotyötä, ottaen huomioon toiminnassaan kansalliset ja maantieteelliset erityispiirteet sekä
maanpuolustuskasvatuksen merkityksen.

Hannes Anttilan väitteet SPPL:n hankkimista ilmakivääreistä eivät olleet tuulesta temmattuja.
Helmikuussa 1937 SPPL:n johtokunnan jäsen kapteeni Matti Parviainen ilmoitti lahjoittavansa
100 kappaletta ilmakivääreitä jaettavaksi lippukunnille, jolloin käytännössä kaikki liiton lippu-
kunnat saivat oman ilmakiväärin.²⁰⁸ Samalla toivottiin liiton ampumaharrastuksen leviävän.
Ampumisturvallisuudesta muistutettiin kuitenkin tarkasti. Kaiken keskiössä oli oikeaoppinen
aseenkäsittely, ensin oli tunnettava ilmakiväärin rakenne ja harjoiteltava tähtäystä ennen varsi-
naista ampumatoimintaa.²⁰⁹ Samana vuonna hyväksyttiin myös ilmakivääriampujan taito-
merkki vaatimuksineen ja julkaistiin kirjanen SPPL:n ampumatoiminnasta.²¹⁰

²⁰⁶ Suomen Heimo 1/1937, s. 14-15.

²⁰⁷ Väänänen 1941, s. 256, 258.

²⁰⁸ SPPL:n johtokunnan kokouksen pöytäkirja 16.2.1937. SPPL kansio 3. KA.

²⁰⁹ Partiojohtaja 3/1937, s. 43.

²¹⁰ SPPL:n johtokunnan kokouksen pöytäkirja 5.6.1937. SPPL kansio 3. KA.

Ilmaiseksi jaettujen ilmakiväärien saavuttua lippukuntiin tuli ampumatoiminnasta erittäin suosittua heti ensimmäisenä vuonna. Ilmakivääriampujan merkkejä suoritettiin vuonna 1937 peräti 619 kappaletta. Merkin suorittamiseen ja ilmakivääriammuntaan yleisestikin vaadittiin liiton partiolaisilta vähintään 14 vuoden ikä. Partiopiirit järjestivät ampumakilpailuja ja ampumamerkkitulokset otettiin huomioon myös liiton yhteisessä *Matin Jousen*²¹¹ kilpailussa.²¹² Lippukuntien määrän kovan kasvun johdosta päätti liitto myydä²¹³ lippukunnille vielä lisää ilmakivääreitä reilulla alennuksella. Ennen lopullista päätöstä asiasta syntyi johtokunnan kokouksessa joulukuussa 1937 myös keskustelua. Ylijohtaja Louhivuori ihmetteli minkä vuoksi kaikista partioinnin muodoista juuri ampumatoimintaa piti tukea rahallisesti. Vuolasvirran näkemyksen mukaan ampumatoiminta oli vaikuttanut kuluneen vuoden aikana suotuisasti myös muuhun partiotoimintaan. Samoin kapteeni Matti Parviainen oli sitä mieltä, että ilmakiväärit innostivat muuhunkin partiotoimintaan.²¹⁴

Jukka Relanderin mukaan ammunta ei kohonnut SPPL:n toiminnassa suosituksi ja ampujan merkkiä suoritettiin vain vähän.²¹⁵ Relander on täysin väärässä, sillä hän on ilmeisesti tutkinut lähteenään käyttämäänsä SPPL:n vuoden 1937 merkkisuoritusilastoa huolimattomasti. Tilastossa ilmakiväärimerkkien suorituksilla oli oma kategoriansa eikä se siksi kuulunut taitomerkkien kategoriaan. Jo ensimmäisenä vuonna ilmakiväärimerkkejä suoritettiin 619 kappaletta kun taas suosituinta taitomerkkiä *liikennemerkkiä* suoritettiin vain 185 kappaletta. Seuraavana vuonna ilmakiväärimerkkejä suoritettiin jo yli 1100 kappaletta.²¹⁶

Ilmakivääreiden hankinta ja korjaus oli liiton tasolla kallista puuhaa. Lippukuntien määrän kasvaessa kohisten toivoikin Vuolasvirta saavansa ampumatoimintaa kohtaan erillisiä lahjoituksia sellaisilta tahoilta, jotka ymmärsivät ampumatoiminnan tärkeyden.²¹⁷ Tämä toive esitettiin liiton ensimmäisessä vuosikirjassa vuonna 1938. Vuosikirjan tarkoituksena oli välittää liiton toiminnasta kokonaiskuva kannatusjäsenille ja muille lahjoituksia tekeville tahoille. Sen vuoksi Vuolasvirran lahjoitustoive liiton ampumatoimintaa kuvailevan artikkelin päätteeksi oli varsin tarkoituksenmukaista. Oletettavasti Vuolasvirta esitti tämän toiveen maanpuolustushenkisiä

²¹¹ SPPL:n lippukuntien välinen koko vuoden työn tuloksia laskeva kuntoisuuskilpailu.

²¹² Suomalaisen Partiojohtajien vuosikirja N:o 1. Partiojohtaja 6/1938, s. 35-36.

²¹³ Johtokunta päätti myydä aseiden hallintaoikeuksia 250 mk/kpl ja halutessaan omistusoikeuksia 450mk/kpl. Markkinahinta oli 650mk/kpl.

²¹⁴ SPPL:n johtokunnan kokouksen pöytäkirja 1.12.1937. SPPL kansio 3. KA.

²¹⁵ Relander 1994, s. 188.

²¹⁶ Partiojohtaja 2/1938, s. 27-28; Partiojohtaja 5-6/1939, s. 54.

²¹⁷ Suomalaisen Partiojohtajien vuosikirja N:o 1. Partiojohtaja 6/1938, s. 36-37.

lahjoittajia kohtaan, jotka innostuisivat partion ampumatoiminnasta. Tällaiset tukijat saattoivat löytyä armeijan tai Suojeluskuntien liepeiltä.

SPPL:n ja etenkin koulutusohjaaja Vuolasvirran innostus ampumatoimintaa kohtaan oli ymmärrettävää. Vuolasvirta oli puhunut innokkaasti maanpuolustustahdosta ja partiopoikien sotilaallisesta alkeiskoulutuksesta yhdessä Partiomiesten Kerhon kanssa. Nämä ajatukset olivat Vuolasvirran myötä siirtyneet sujuvasti myös SPPL:n käytännön toimintaan. On selvää, että ilmakivääreillä pyrittiin lisäämään partioinnin houkuttelevuutta ja ehkäistä poikia siirtymästä esimerkiksi Suojeluskunnan poikatoiminnan pariin. Samalla ampumatoiminta paransi poikien sotilaallisia valmiuksia, mikä oli sotilaallisen alkukoulutuksen tarkoituskin. On kuitenkin hieman ristiriitaista, että SPPL otti yhtäkkiä ilmakiväärit isosti mukaan partiotoimintaansa, vaikka se oli toistuvasti puhunut aseellista partiotoimintaa vastaan. Ilmeisesti kuitenkin ilmakivääreitä ei laskettu tai haluttu laskea varsinaisiksi aseiksi. Asevastaisuus täytyy siten nähdä ainoastaan vastustuksena ruutiaseita kohtaan. Ilmakiväärit lisäsivät partioinnin houkuttelevuutta ja sopivat uudenlaiseen maanpuolustuskasvatukseen, mutta eivät varsinaisesti vielä rikkoneet partiotoiminnan periaatteita.

Myös pj Armas ”Luonnos” Lähteenkorvan mielestä ajan henki 1930-luvun lopulla vaati, että poikien oli saatava sotilaallista pohjakoulutusta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Sotilaallisten taitojen pohjana tuli olla sulava liikkuminen maastossa sekä vahvat erätaidot. Huomio oli suunnattava maastoleikkeihin, ulkoiluun, pioneeritaitoihin ja muihin sotilaallisuontoisiin harjoitteisiin. Lisäksi Lähteenkorva piti väestönsuojelun harjoittelua erittäin tärkeänä osana partiopoikien koulutusta.²¹⁸ Vuonna 1938 julkaisi Lähteenkorva myös *Maastoleikit* -nimisen kirjan partiolaisille.²¹⁹

Koulutusohjaaja Vuolasvirta korosti maastoleikkien merkitystä erityisesti sillä, että poikien oli opittava viemään annettu tehtävä loppuun asti. Pj Kyösti Sorjonen pohti *Partiojohtajan* kirjoituksessaan seikkoja, jotka estivät poikia toteuttamaan tehtäviä ja miten niistä päästäisiin eroon. Näistä merkittävin oli pelontunne. Maastoleikkien avulla oli mahdollista opetella jalostamaan pelontunnetta ja voittamaan pelko. Sen vuoksi maastoleikkeihin tuli luoda tilanteita, jotka mahdollistivat pelontunteen esiintymisen. Sorjosen mukaan pelontunne vaikutti esimerkiksi poikien ryhmittymiseen ja liialliseen varovaisuuteen maastoleikeissä. Sen vuoksi maastoleikeissä oli

²¹⁸ Partiojohtaja 7/1938, s. 83-84.

²¹⁹ Innanen, Lähteenkorva 1938.

luotava tilanteita, joissa pojat joutuivat toimimaan yksin ja heitä piti muistuttaa siitä, että joukkueelle annetun tehtävän toteutuminen oli henkilökohtaisen kiinnijäämisen tai häviämisen yläpuolella.²²⁰ Näin maastoleikeillä pyrittiin valmistamaan poikia sodan olosuhteisiin ja rohkeaan toimintaan rintamalla. Ajateltiin, että pelontunnetta ja taisteluolosuhteita oli mahdollista harjoitella turvallisella ja leikkimielisellä tavalla poikien kesken. Maastoleikkejä oli leikitty partiossa ennenkin, mutta 1930-luvun loppupuolella niihin kiinnitettiin aivan uudenlaista ja vakavampaa huomiota. Kyseessä ei ollut enää pelkkä leikki vaan myös sotilaallisen alkukoulutuksen harjoite.

Sodanuhan lähestyminen kansojen välisen ilmapiirin kiristyessä alkoi näkyä SPPL:n toiminnassa myös väestönsuojelun harjoittamisena. Elokuussa 1938 kirjoitti *Partio* väestönsuojelun tärkeydestä. Lehdessä julkaistiin artikkeli otsikolla *Olkaamme valmiit väestönsuojeluun!* Artikkelin mukaan väestönsuojeluun perehtyminen kuului partiolaisen velvollisuuksiin. Yljohtaja Louhivuori oli jo edellisenä vuonna toivonut, Suomen Kaasusuojelujärjestön täyttäessä 10 vuotta, että järjestö saisi apua toiminnassaan partiolaisilta. Väestönsuojelu oli tehtävä, johon partiolaisten kuului osallistua. Artikkelin totesi liiton järjestäneen myös omia väestönsuojelukurssseja ja painotti, että partiolaisten oli turvattava rauha puolustusvalmiudella ja kasvatettava itsensä maanpuolustushenkeen. Artikkelin tueksi julkaistiin täsmälliset ohjeet väestönsuojelusta niin kaupunkien kuin maaseudunkin asukkaille.²²¹

Lokakuun alussa järjestettiin valtakunnallinen väestönsuojeluviikko, jolloin myös SPPL keskitti toimintansa kaasusuojelu- ja ilmakiväärimerkkien suorittamiseen, kertoi *Partion* lokakuun numero 1938. Samassa numerossa julkaistiin myös kuvaelma todellisesta väestönsuojelutilanteesta sota-ajan olosuhteissa ilmahyökkäykseen valmistautuessa. Samalla julkaistiin entistä täsmällisemmät ohjeet väestönsuojelusta rauhan ja sodan aikana. Ohjeissa kerrottiin, miten tuli toimia ennen ja jälkeen ilmahyökkäyksen sekä sen aikana.²²² Uhkakuvat tulevasta olivat siis selvästi esillä SPPL:n toiminnassa ja jäsenlehdessä jo vuotta ennen Talvisodan syttymistä. Jos Talvisota joillekin piireille tuli yllätyksenä, oli SPPL valmistautunut jo hyvän aikaa sodan syttymisen mahdollisuuteen. Väestönsuojelun harjoittelu oli konkreettinen ja partiolaisille sopiva tapa valmistautua pahimman varalle.

²²⁰ Partiojohtaja 8/1938, s. 105-107.

²²¹ Partio 8/1938, s. 8-10.

²²² Partio 10/1938, s. 6-8, 15.

Keväällä 1939 laittoi Lauri Vuolasvirta uuden vaihteen silmään partiolaisten maanpuolustuskoulutuksessa. Hän julkaisi artikkelin ja ohjeistuksen *Partiojohtajassa* otsikolla *Partiopojat maanpuolustajina*. Vuolasvirta kirjoitti miten vaarat uhkasivat Euroopan rauhaa ja että partiotyö oli myös maanpuolustustyötä, joka oli nyt ensiarvoisen tärkeää. Partiotyö sisälsi sellaisia kasvatusmuotoja, jotka tukivat poikien kasvamista sotilaan miesihannetta vastaavaksi. Partion ei tullut kasvattaa kuitenkaan sotilaita vaan kunnollisia alokkaita, joista armeijan ja suojeluskuntien antamalla sotilaskoulutuksella kasvaisi erinomaisia sotilaita. Vuolasvirran mukaan partion oli mahdollista antaa pojille paljon parempaa sotilaallista alkeiskoulutusta kuin varsinaiset sotilaskoulutusta sisältävät nuorisojärjestöt kuten Mussolinin Italian G.I.L.-järjestö. Sen sijaan Hitler Jugend muistutti toiminnaltaan hyvin paljon partiotyötä ja oli Vuolasvirran mielestä onnistunut työssään erinomaisesti sotilaallisen alkeiskoulutuksen osalta. Sotilaallisen alkeiskoulutuksen lisäksi partiopoikia tuli kouluttaa sodanajan kotirintaman tehtäviin miesten ollessa rintamalla. Tällaisia tehtäviä olivat esimerkiksi ilmavalvonta, väestönsuojelu, vartiopalvelu ja jopa viesti- ja vastavakoilutyö. Näihin tuli kouluttaa partiopoikia jo rauhan aikana. Vuolasvirta kuvaili myös tilannetta, jossa partiolaiset joutuisivat toimimaan vihollisen miehittämällä alueella. Partiokoulutuksen saaneen pojan oli nimittäin mahdollista tuottaa sissitoiminnalla raskaita tappioita viholliselle yhteyksiä tuhoamalla, huoltoa häiritsemällä sekä vakoilutoiminnalla. Sen vuoksi partiolaisia tuli kouluttaa myös sissitoimintaan.²²³

Samaisessa kirjoituksessa Vuolasvirta myös määräsi, että kesän 1939 leiritoiminta oli SPPL:n lippukuntien osalta keskitettävä ennen kaikkea maanpuolustuskoulutukseen. Jokaisen lippukunnan kesäleirillä oli toteutettava Vuolasvirran laatima ohjelma, joka sisälsi urheilua, ilmakiivääriammuntaa²²⁴ sekä marssi-, maasto- ja karttakoulutusta. Lisäksi partiopoikien oli opittava seisomaan asennossa, suorittamaan annetut tehtävät ripeästi sekä alistumaan kuriin. Maastokoulutuksessa oli opetettava hiipimistä ja maastoutumista. Leirin ohjelmaan piti kuulua vähintään kolme maastoleikkiä, joista yksi pimeällä. Maastoleikeissä oli keskityttävä siihen, että poikien oli nähtävä muttei tultava nähdyksi sekä siihen, että annettu tehtävä oli aina suoritettava loppuun. Leireillä oli myös toteutettava partion ydinmuotoa eli vartiojärjestelmää mahdollisimman tarkkaan. Yöpyminen, järjestäytyminen ja palvelus oli tehtävä vartioittain.²²⁵

²²³ Partiojohtaja 3/1939, s. 58-60.

²²⁴ Vain 14 vuotta täyttäneille pojille.

²²⁵ Partiojohtaja 3/1938, s. 60-61.

Vuolasvirta näki keväällä sodan uhan merkittävästi kasvaneen ja terävöitti sen vuoksi ohjeitaan entistä enemmän maanpuolustuskoulutuksen suuntaan. Kesän leiriohjelman runko näyttäytyi jo hyvinkin puolisolitaalliselta touhulta. Kauas oli menty tavallisten partiolaisten kesäleiriohjelmasta. Vaikka koulutusohjaaja kielsi puheissaan varsinaisen sotilaskoulutuksen, muistutti hänen leiriohjelmakonsensa jo enemmän suojeluskuntatoimintaa kuin partiotyötä. Vuolasvirta ei peittänyt ihailuaan Hitler Jugendin toimintaa kohtaan ja halusi sitä mukaillen suunnata leiritointia enemmän sotilaallisia valmiuksia palvelevaksi. Kaikki kesäleirien pakolliset ohjelmanumerot edistivät sotilaallisia taitoja ja ominaisuuksia. Niin myös 6-8 hengen vartiojärjestelmässä toimiminen, mikä oli kokonsa puolesta suoraan verrattavissa armeijan sotilasyksikköryhmään.

SPPL:n maanpuolustusinto näkyi myös siinä, että johtokunta päätti huhtikuun kokouksessaan kehottaa kaikkia vanhempia partiopoikia, vaeltajia ja partiojohtajia osallistumaan vapaaehtoisina kesän linnoitustöihin, jotka järjestettiin Karjalankannaksella. *Partiojohtaja* muistutti isänmaan asiasta: ”*Partiolainen täyttää velvollisuutensa isänmaata kohtaan! Nyt vaatii isänmaatyötä.*”²²⁶

Suomen ja Neuvostoliiton diplomatiassa tapahtui. Saksan vallattua Itävallan keväällä 1938 alkoi Neuvostoliitto pelätä Saksan hyökkäystä Suomen kautta. Vuonna 1934 uusittu Suomen ja Neuvostoliiton välinen hyökkäämättömyyssopimus ei ollut enää riittävä tae vaan Stalin lähetti saman kevään aikana toisen luokan lähetystösihteeri Boris Jartsevin neuvottelemaan maiden suhteista Suomen hallituksen edustajien kanssa. Neuvotteluita tehtiin eri vaiheissa aina kevääseen 1939 saakka. Jartsev vaati Ahvenanmaan ja Suomenlahden saarten linnoittamista sekä sotilaallisia sopimuksia Neuvostoliiton kanssa. Keväällä 1939 Stalin lähetti vielä entisen Helsingin lähettilään Boris Steinin neuvottelemaan Suomenlahden saarten vuokraamisesta ulkoministeri Eljas Erkon kanssa. Erko ei ollut suostuvainen alueluovutuksiin, mutta vakuutti Suomen puolustautuvan mitä tahansa hyökkäyksiä vastaan. Tämä ei kuitenkaan riittänyt vaan lopulta neuvottelut päättyivät ilman vartenotettavia tuloksia.²²⁷

Diplomatiset jännitteet Euroopassa eivät jääneet huomaamatta SPPL:n johdolta. Uhkakuvat sotilaallisesta konfliktista alkoivat hahmottua yhä todellisemmiksi, mikä osaltaan väkevöitti par-

²²⁶ Partiojohtaja 3/1939, s. 55.

²²⁷ Turtola 2006, s. 31,32,34,35.

tiojohdon suhtautumista maanpuolustuksen merkitykseen. Jartsevin neuvottelut olivat kuitenkin erittäin salaisia, joten niistä tuskin oli liikkunut minkäänlaista tietoa liiton päämajalle. Enemmänkin Saksan levottomuutta aiheuttava valloituspolitiikka ja Neuvostoliiton jatkuva sotilaallinen vahvistuminen herätti huolta. SPPL:n virallinen suositus osallistumisesta vapaaehtoiisiin linnoitustöihin Kannakselle oli valmistautumista konkreettiseen idän uhkaan. Vuolasvirran ja muun päämajan huoli ei ollut siis aiheetonta sotaintoilua, vaikka maanpuolustuksen painottunut rooli partiopoikien käytännön toiminnassa venytti jo partioliikkeen kansainvälisen ideologian rajoja. SPPL:n sisäinen suhtautuminen mahdolliseen vaaraan oli kuitenkin yksimielinen.

Saksan hyökättyä Puolaan syyskuussa 1939, Englannin ja Ranskan julistettua sodan Saksalle ja Venäjän miehitettyä Itä-Puolan kiristyi tilanne Suomessa entisestään. Eurooppa oli sodassa lähes 21 vuoden rauhan ajan jälkeen. Siinä missä Jartsev-neuvottelut olivat olleet salaisia, herätti Neuvostoliiton Suomelle esittämä neuvottelukutsu 5.10.1939 huolta koko kansassa. Esimerkiksi Helsingin Sanomat uutisoi 9.10.1939 Tukholman lähettiläs Juho Paasikiven lähettämisestä Moskovan neuvotteluihin erikoisvaltuutettuna.²²⁸ Suomen Puolustusvoimat aloitti 10.10. alkaen liikekannallepanon, joka naamioitiin ylimääräisiksi kertausharjoituksiksi.²²⁹

SPPL:n koulutusohjaaja Vuolasvirta antoi omat ohjeensa partiolaisille 11.10. eli juuri ennen Moskovan neuvotteluiden alkamista. Ilmoituksensa alkuun hän kertoi partiotyön jouduttua koe-tukselle ja painotti samalla, että liiton maanpuolustustyö kuluneina vuosina oli ollut merkityksellistä. Vuolasvirta ilmoitti ytimekkäästi partiopukua, palvelusta sekä evakuoitujen ja tyhjennettyjen seutujen partiolaisia koskevat uudet määräykset. Kaikkien partiolaisten tuli nyt käyttää partiopukua. Palveluksen osalta jokaisen partiolaisen oli etsittävä itselleen jonkinlainen vapaaehtoinen väestönsuojelu- tai sotilastehtävä. Jos näitä tehtäviä ei riittänyt tuli hakeutua auttamaan evakuointia esimerkiksi laukunkantajina asemilla sekä käytävä sairaaloissa tiedustelemassa palvelutehtäviä. Kaupungeista evakuoitujen partiolaisten oli puolestaan jatkettava heti partiotyötä uudella paikkakunnallaan joko liittymällä lippukuntaan tai perustamalla itse tilapäisen lippukunnan ja kutsumalla sinne alueen pojat. Tyhjennettyjen alueiden lippukuntien oli sen sijaan yhdistyttävä yhdeksi yksiköksi ja järjestettävä säännöllistä partiotyötä.²³⁰ SPPL halusi

²²⁸ Helsingin Sanomat 9.10.1939, s. 1.

²²⁹ Klefström 2006, s. 73.

²³⁰ Partiojohtaja 8/1939, s. 22.

kaikki liiton partiolaiset työskentelemään isänmaan hyväksi poikkeusolojen vallitessa. Mielenkiintoista kyllä, näiden ohjeiden voisi ajatella vastaavan sota-ajan olosuhteita, vaikka tässä vaiheessa Suomi ei ollut vielä edes aloittanut Moskovan neuvotteluja. SPPL kuitenkin halusi valmistautua kaikista pahimman varalle samalla kun jännitettiin mitä neuvotteluissa tulisi käymään.

4.3. Vaeltajatoiminta kansallistamisen keihäänkärkenä

Yli odotusten sujuneiden partioarpajaisten myötä päätti koulutusohjaaja Vuolasvirta kirjoittaa Päämajan henkilöstölle selkeät ohjeet ja päämäärät vuodelle 1937. Vuolasvirta määritteli ohjeensa ikään kuin hallitusohjelmaksi. Ensisijaiseksi tavoitteeksi hän asetti liiton jäsenmäärän ja lippukuntien määrän voimakkaan kasvattamisen. Koulutusohjaaja käytti ohjeissaan voimakasta kieltä puhuessaan hyökkäyksestä ja uusien alueiden valtauksista. Partiopoikatyössä piti voimistaa kuria ja toiminnan miehekkyyttä. Yleisenä ohjeena Vuolasvirta vaati kiinnittämään huomiota käytännön partiotyön yksityiskohtiin, jotka oli sopeutettava maan olojen ja suomalaisten poikien mukaisiksi. Baden-Powellin alkuperäisistä partioperiaatteista tuli edelleen pitää kiinni. Vuolasvirran mukaan esimerkiksi maanpuolustus ja isänmaanrakkaus olivat sellaisia teemoja, jotka olivat aikaisemmin virheellisesti jääneet liian vähälle huomiolle. Hän toivoikin liiton partiotyön kehittyvän alkuperäisen hengen mukaiseksi.²³¹ Helmikuun alussa 1937 Vuolasvirrasta tuli ammattipartiolainen, kun hänet palkattiin liiton yliasiamieheksi ja Päämajan johtajaksi.²³² Hän kuitenkin jatkoi edelleen koulutusohjaaja-nimityksen käyttämistä.

Vuolasvirran tulkinta Baden-Powellin alkuperäisestä partiohengestä korosti siis isänmaanrakkauden ja maanpuolustuksen merkitystä. Partiotyön kehittäminen mahdollisimman lähelle alkuperäistä henkeä, sisälsi siten myös epäsuoran kehotuksen lisätä näiden teemojen osuutta käytännön toiminnassa. Partiotyön sopeuttaminen maan oloja vastaavaksi oli puolestaan synonyymi suomalaiskansallistamiselle. Vuolasvirta oli aatteeltaan erittäin isänmaallinen ja maanpuolustushenkinen ja hän tulkitsi todellisen partiotaatteen vastaavan samoja ihanteita.

Vaeltajatoiminta kolmantena partion ikä kautena ei ollut ottanut kunnolla tuulta alleen missään maassa. Vuonna 1936 alkoi koulutusohjaaja Vuolasvirta kokoamaan uutta suomalaiskansallista

²³¹ Päämajan toimintaohjeet 1937, s. 1, 2, 3, 7-8. SPPL kansio 3. KA.

²³² SPPL:n toimintakertomus 1937, Partiojohtaja 6/1938, s. 52.

vaeltajaohjelmaa, jonka perusteina oli hänen samana vuonna tekemänsä kyselytutkimus vaeltajaikäisistä partiolaisista. Vaeltajaohjelman pohjaksi hän halusi asettaa aktiivisen isänmaanrakkauden, jonka taustalla vaikuttaisivat kansalliset ja historialliset perinteet. Ohjelman oli tarkoitus valmentaa vaeltajia isänmaan puolustamiseen sekä taloudellisen ja kansallisen voimakkuuden kehittämiseen. Toimintamuodoiksi Vuolasvirta kehitti esimerkiksi harrastuspiirejä, heimotyötä ja sotilaallista alkeiskoulutusta. Vaeltajien oli tarkoitus myös suorittaa pitkä erävaellus Itä-Suomessa, ”Idän retki”.²³³ Vuolasvirta sai ohjelmaehdotuksensa valmiiksi loppuvuodesta 1936 ja esitteli valmiin ehdotuksen liiton talvipäivillä tammikuun alussa 1937. Alkuvuodesta 1937 julkaistiin talvipäivillä hyväksytystä ehdotuksesta kirjanen *Vaeltajaohjelmaehdotus*, jonka muistutettiin olevan välttämätön hankinta vaeltajaikäiselle partiolaiselle.²³⁴

Vaeltajaohjelmaehdotuksessa Vuolasvirta totesi olemassa olevan kansainvälisen vaeltajakirjallisuuden olleen suppea ja riittämätön, jonka vuoksi hän halusi julkaista oman ehdotuksensa. Etenkin englantilainen alkuperäinen vaeltajaohjelma oli täysin soveltumaton Suomeen sillä Suomen kansa ja maa olivat olosuhteiltaan täysin erilaisia. Suomalaisten vaeltajaohjelman tuli sisältää ihanteita ja tarjota miehekästä aktiivisuutta. Muista maista mallia tuli ottaa ainoastaan Unkarista ja Puolasta, joiden partio- ja vaeltajatyössä korostui voimakas isänmaanrakkaus. Vuolasvirralla oli monta ehdotusta aktiivisen isänmaanrakkauden tavoitteiksi. Vaeltajien tuli ensinnäkin valmentautua taistelemaan itärajalta vihollisen hyökkäyksen varalta, jonka Vuolasvirta uskoi vakaasti vielä koittavan. Kansallisen olemuksen tutkiminen, isänmaan historian ja muinaisuuden selvittäminen sekä kansallishengen ja isänmaanrakkauden tehostaminen ympäri maan olivat myös tärkeitä tavoitteita. Kansainvälisyys oli keskitettävä enne kaikkea heimokansoihin.²³⁵

Vaeltajaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi oli Vuolasvirta kehittänyt käytännön ohjelman, joka sisälsi erityisesti sotilaallisia taitoja. Näitä olivat esimerkiksi urheilu, pienoiskivääriammunta, maastoutuminen, suunnistaminen, talvileirit, kaasusuojelu sekä tutustuminen itärajan maastoon. Ne vaeltajat, jotka olivat taitavia kirjoittajia, oli valjastettava tuottamaan kansallisuuden ja isänmaallisen hengen läpitunkemaa nuorisokirjallisuutta ja lehtikirjoituksia.²³⁶

²³³ Paavilainen 2010, s. 209.

²³⁴ Partiojohtaja 2/1937, s. 23, 28.

²³⁵ Vuolasvirta 1937, s. 1-4.

²³⁶ Vuolasvirta 1937, s. 5-6.

Vaeltajatyön huippukohdiksi Vuolasvirta määritteli Itä- ja Pohjois-Suomeen tehtävät korpivaellukset eli Idän- ja Pohjanretket. Niiden aikana oli tarkoitus tutustua sotilaallisesti merkittävään maastoon ja kerätä samalla kansantietoutta ja tehdä erätutkimusta. Myös metsästyksen, kalastukseen, kullanhuuhdontaan yms. eräromantiikkaan oli tutustuttava. *Vaeltajaohjelmaehdotuksessa* määriteltiin tarkat vaatimukset Idän- ja Pohjanretkille. Retket oli tehtävä itärajalle tai Lappiin ja niiden tuli sijaita vähintään 100 km päästä kotiseudulta. Varsinainen vaellusosuus tuli suorittaa korkeintaan viiden hengen ryhmissä ilman moottoriajoneuvoja kävellen, pyöräillen, soutaen, meloen tai hiihtäen. Vaellusosuuden tuli olla kestoltaan vähintään 100 tuntia. Lisäksi vaeltajan oli tehtävä ja esitettävä retkestä päiväkirja, jonka piti sisältää retkiselostuksen lisäksi myös karttaluonnos reitistä, selostus varusteiden tarkoituksenmukaisuudesta sekä tulokset retken aikana tehdystä erätutkimuksesta.²³⁷

Vuolasvirran ehdottama vaeltajaohjelma oli äärimmäisen kansallis- ja isänmaallishenkinen. Aatemaailmaltaan se muistutti Akateemista Karjalaseuraa, sillä keskiössä oli kansallisromantiikka, maanpuolustustahto sekä heimoveljeys. Vuolasvirran ajatuksissa etenkin maanpuolustuksen osalta paistoi myös vahva vihamielisyys Venäjää kohtaan. Ehdotus vaeltajaohjelmasta oli varsinaiseen partiopoikatyöhön verrattuna huomattavasti aikuismaisempi, vaativampi ja aatteellisempi.

Vuolasvirta oli esitelmöinyt Talvipäivillä vaeltajaohjelmasta ja sen sisältämistä Idän- ja Pohjanretkistä. Sen innoittamana kirjoitti Armas Lähteenkorva *Partiojohtajaan* näiden retkien tarkoituksesta ja taustasta. Lähteenkorvan mukaan Pohjanretkien historiallinen tausta oli muinaisten satakuntalaisten tekemät aseelliset ryöstö- ja verotusretket pohjoiseen. Näiden pohjanretkien henki välittyi myös Kalevalan taruissa. Vaeltajien oli velvollisuus jatkaa osaltaan tällaisten suurten retkien toteuttamista (toki ilman aseita ja ryöstötarkoituksia). Pohjanretkiin tuli sitoa muinainen kalevalainen henki. Idänretkien taustalla taas vaikuttivat Lähteenkorvan mukaan heimoretket sekä valmistautuminen idän uhkaa vastaan. Lisäksi idässä odotti runojen ja tarujen ihmeelliset maat eli Karjala. Lähteenkorvan mielestä suomalaiset olivat vieraantuneet liiaksi muinaissuomalaisesta kansasta, jonka perintöä tuli tehdä todelliseksi. Tähän antoivat Idän- ja Pohjanretket mahdollisuuden. Päämääränä oli ”*kotoiseen pohjaan lujasti juurtunut, kyvyistään ja muinaisuudestaan tietoinen, yhtenäinen ja voimakas kansa.*”²³⁸ Idän- ja Pohjanretkistä oli

²³⁷ Vuolasvirta 1937, s. 6, 9, 10.

²³⁸ Partiojohtaja 1/1937, s. 2.

siis tarkoitus tehdä suomalaiskansallinen toimintamuoto sanan varsinaisessa merkityksessä. Siihen kuului muinaissuomalainen henki sekä kalevalainen eräluonto.

Jo vuoden 1937 alussa mainosti SPPL järjestävänsä ensimmäisen ohjatun viiden vuorokauden pituisen Idänretken kesäkuussa ja toivovansa kaikkia halukkaita 18-vuotta täyttäneitä vaeltajia ilmoittamaan itsensä mukaan suoraan Päämajaan. Päämaja lupasi myös hankkia teltat retkeläisten käyttöön.²³⁹ Vuolasvirta kävi myös keväällä 1937 itse tutustumassa Turun ja Viipurin vaeltajien toimintaan. Hän totesi erityisesti Idänretken ajatuksen saaneen suuren suosion vaeltajaohjelmassa ja moni vaeltaja olikin jo ilmoittanut itsensä ensimmäiselle retkelle, jonka reitin suunniteltiin kulkevan Hallasta Kuusamon kirkonkylään.²⁴⁰ Vaeltajaohjelman täytäntöönpanossa ei haluttu aikailla vaan toiminta haluttiin heti käyntiin. Vaeltajaohjelmasta haluttiin pitää myös ääntä, mikä näkyi lisääntyneenä vaeltajiin liittyvinä kirjoituksina *Partiojohtajassa* vuoden 1937 alusta alkaen.

Kesän kynnyksellä ihmetteli Vuolasvirta muiden liittojen kritiikkiä Idänretkiä kohtaan. Hän kertoi kuulleen, että Idänretket oli leimattu SPPL:n ulkopuolella partiohengen vastaiseksi. Samaten kritiikkiä oli myös herättänyt Karjalan partiopiirin talvileirin pitäminen itärajalla. Vuolasvirran mielestä kritiikki kertoi liiallisesta varovaisuudesta itää kohtaan. Vuolasvirta sen sijaan halusi, että vaeltajien katse oli suunnattava tiukasti itään ja sen aiheuttamaan uhaan: ”*Vaeltajainkin on opittava terästäämään isänmaanrakkauttaan ja partiovelvollisuuksiaan siellä, missä vaara on kerran otettava vastaan – itärajalla. Siellä oppii tuntemaan mitä merkitsee Isänmaa. Siellä oppii ymmärtämään, että kannattaa vuodattaa verensäkin tämän maan puolesta.*” Vuolasvirta painotti vielä, että Idänretkien tarkoituksena oli nimenomaan isänmaanrakkauden vahvistaminen. Tämä oli partiolaisen velvollisuus ja siten myös partiohengen mukaista.²⁴¹

Kesän ajaksi suositteli koulutusohjaaja vaeltajille Idän ja Pohjanretkien lisäksi muutakin ohjelmaa. Vaeltajien oli hyvä tehdä kesällä esimerkiksi sauna- ja kalastusretkiä ja opetella samalla kalan pyytämistä ja paistamista. Myöhemmin kesällä oli mahdollista kokeilla ravustusta. Vuo-

²³⁹ Partiojohtaja 2/1937, s. 16.

²⁴⁰ Partiojohtaja 3/1937, s. 37.

²⁴¹ Partiojohtaja 4/1937, s. 45-46.

lasvirta suositteli myös ampumatoimintaa kesän ajaksi sekä pieneläinten metsästystä. Ampumatoiminnassa saivat vaeltajat käyttää ilmakivääreiden ohella myös pienoiskivääreitä.²⁴² Ohjelma oli miehekästä ja reipashenkistä, minkä avulla vanhempia partiolaisia pyrittiin pitämään mukana toiminnassa. Jatkuvana pelkona oli vaeltajaikäisten partiolaisten ja hyvien johtajien menettäminen muille harrastuksille, jos partion ohjelma koettaisiin liian lapselliseksi.

SPPL:n järjestämä ensimmäinen uuden vaeltajaohjelman mukainen Idänretki järjestettiin 10.-16.6.1937 Kainuussa Hyrynsalmen, Suomussalmen ja Piispajärven maastoissa. Retki sisälsi jalkavaelluksen lisäksi myös vene- ja auto-osuudet. Koska Idän ja Pohjanretkien vaatimukset oli luotu teoriapohjalta ennen käytännön kokemusta toimi kyseinen retki ikään kuin kokeellisena Idänretkenä. Retkeen osallistui yhteensä 14 vaeltajaa, joista koulutusohjaaja Vuolasvirta toimi retken järjestäjänä. Hän kirjoitti kokemuksistaan *Partiojohtajaan* ja esitti myös käytännön kokemuksen myötä joitain muutosehdotuksia vastaavien retkien varalle. Vuolasvirta ehdotti, että jatkossa Idänretket järjestettäisiin vain Laatokan pohjoispuolen raja-alueen seuduilla, sillä retkien tuli sijoittua erämaihin. Kantamusten keventämiseksi oli myös syytä antaa vapauksia hankkia ruokatarpeita paikallisilta asukkailta. Myöskään erämaan asutusta ei tarvinnut jatkossa välillä, sillä alueen ihmisten kohtaaminen lisäsi retkien kiehtovuutta. Muilta osin Idänretkien vaatimukset olivat Vuolasvirran mielestä kunnossa.²⁴³

Ilmeisesti ensimmäisen Idänretken sijainti ei ollut täysin optimaalinen, sillä Vuolasvirta ei halunnut järjestettävän Idänretkiä enää Kainuun alueella. Laatokan pohjoispuolen raja-alueet olivat erämaan lisäksi myös osa runollista ja kalevalaista Karjalaa, minkä symboliikka sopi paremmin Idänretkien luonteeseen. On hieman yllättävää, minkä vuoksi Vuolasvirta ylipäätään järjesti ensimmäisen Idänretken juuri Kainuussa eikä Karjalan raja-alueilla.

Kesällä 1938 järjesti SPPL puolestaan ensimmäisen Pohjanretken. Retken vaellusosuus käsitti noin 100 km patikoinnin Savukoskelta Kemijärvelle. Osallistujia oli yhteensä vain seitsemän ja tällä kertaa koulutusohjaaja Vuolasvirta ei siihen osallistunut. Ongelmaksi retken aikana koitui huono karttaluonnos, jonka merkit eivät pitäneet paikkaansa. Ensimmäinen patikointipäivä

²⁴² Partiojohtaja 5/1937, s. 77.

²⁴³ Partiojohtaja 7-8/1937, s. 110-114; Partiojohtaja 9/1937, s. 133.

jouduttiinkin kulkemaan pääosin kompassin avulla linnuntietä soiden läpi rämpien. Loput vaeluksesta tehtiinkin selkeitä polkuja pitkin, jotta rasitus ei olisi käynyt liian kovaksi. Myös asu-
musten ohi kuljettiin ja niissä myös vierailtiin.²⁴⁴

Jäsenlehti *Partiossa* mainostettiin vielä toukokuussa 1939 Idänretkeä, joka oli tarkoitus järjestää kesäkuun alussa Laatokan pohjoispuolella Ylä-Uuksusta Suistamon Nujakkasaarelle.²⁴⁵ Nujakkasaarelle oli valmistunut vuoden 1938 lopussa SPPL:n partio-opisto, jonka viikimisyhdistys oli ajoitettu samalle päivälle Idänretken päätöspäivän kanssa 11.6.1939. Nujakkalinnaksi nimetty partio-opisto käsitti päärakennuksen, ulkorakennukset sekä vahtimestarin asunnon. Päärakennuksessa oli suuri pirtti ja lisäksi seitsemän erillistä huonetta.²⁴⁶ Partio-opiston tarkoituksena oli toimia koulutuskeskuksena erilaisille kursseille ja leireille. Nujakkalinnan rakentaminen itärajalta oli tietoinen päätös, missä heijastui SPPL:n suomalaiskansallinen ja maanpuolustushenkinen linja. Raja-Karjalan laajat eräalueet sopivat erähenkiseen partiotoimintaan ja lisäksi läheinen itäraja muistutti konkreettisesti isänmaan merkityksestä. Kulttuurisesti alueen ajateltiin myös antavan kosketuksen muinaissuomalaisuuteen ja kalevalaiseen henkeen.²⁴⁷ Nujakkalinnan kohtaloksi koitui jäädä Jatkosodan jälkeen rajan toiselle puolelle ja myöhemmin venäläisten purkamaksi.²⁴⁸

Kesäkuulle ilmoitetusta Idänretkestä ei löydy minkäänlaisia raportteja tai todisteita siitä, että retki ylipäättään pidettiin. Ilmeisesti niitä ei ehditty julkaista Talvisodan tultua väliin loppuvuonna 1939. 1930-luvulla ehti SPPL siis järjestää raportoidusti vain yhden Idänretken ja yhden Pohjanretken. Niiden yhteenlaskettu osallistujamäärä oli vain 21 henkilöä. Vuoden 1938 lopussa SPPL:n jäsenmäärä oli 8338, joista vaeltajia oli noin 500.²⁴⁹ Määrään nähden vaeltajikaisten osallistuminen järjestetyille Idän- ja Pohjanretkille oli lähes olematonta. Yksittäisten vaeltajien tekemistä retkistäkään ei juuri raportoitu. Vuolasvirran kunnianhimoiset suunnitelmat suomalaiskansallisesta vaeltajatyöstä kuihtuivat innostuksen puutteeseen ja sodan alkamiseen.

²⁴⁴ Partiojohtaja 9/1938, s. 133-134.

²⁴⁵ Partio 5/1939, s. 11.

²⁴⁶ Partiojohtaja 5-6/1939, s.53; Partio 6-7/1939, s. 1.

²⁴⁷ Partiojohtaja 7/1938, s. 90-91.

²⁴⁸ Koho 1988, s. 106; Paavilainen 2010, s. 259.

²⁴⁹ Partiojohtaja 5-6/1939, s. 55.

Myöhemminkään retkiä ei enää järjestetty Talvi- ja Jatkosodan muuttaessa Suomen partioliikkeen ja SPPL:n toimintakenttää niin rajusti. SPPL:n samoin kuin muidenkin poikaliittojen eriytyneisyyden aika päättyi tammikuussa 1941, kun kaikki partiopoikaliitot yhdistyivät uuden kattoilidon eli Suomen Partiopoikajärjestön (SPJ) alle. Jäsenliitot säilyivät, mutta niiden julkaisu- toiminta, talous ja piiriorganisaatiot yhdistettiin.²⁵⁰

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkielman tarkoituksena oli selvittää miten ja millä keinoin kansallistamispyrkimykset ja isänmaallisuus ilmenivät Suomalaisessa Partiopoikaliitossa vuosina 1930-1939. Lisäksi pyrin selvittämään liiton johdon ja sen omien jäsenlehtiensä suhtautumista isänmaallisuuteen ja suomalaiskansallistamiseen. Ennakko-odotuksistani poiketen etenkin liiton jäsenlehdissä aihe oli hyvin paljon pinnalla, kun taas varsinaisissa asiakirjoissa aihetta ei käsitelty niin voimakkaasti.

Alkusysäyksen suomalaiskansalliselle linjalle antoi SPPL:n organisaatiouudistus, jonka ehdotus julkaistiin 1930 ja joka astui voimaan seuraavan vuoden alussa. Organisaatiouudistuksessa SPPL sai taloudellisen itsenäisyytensä Suomen Partiotyttöliitosta. Taloudellinen itsenäisyys ja organisaation uudelleenjärjestely toi mukanaan koulutusohjaajan pestin, jonka sai pj. Lauri Vuolasvirta. Vuolasvirta toimi koulutusohjaajana ja merkittävänä vallankäyttäjänä SPPL:ssä koko 1930-luvun. Hän oli hyvin todennäköisesti myös suunnittelemassa organisaatiouudistusta, mikä antoi hänelle lopulta mahdollisuuden toteuttaa oman näköistään koulutusohjelmaa SPPL:ssä.

Suomalaiskansallisuus oli esillä Suomalaisessa Partiopoikaliitossa 1930-luvun alusta saakka. Jo organisaatiouudistuksen valmistelun aikana käytiin *Partiojohtajassa* kiivasta keskustelua kansallisuuskysymyksestä. Suurena kiistakysymyksenä oli suhtautuminen Neuvostoliittoon ja sen kansaan. Kiihkeimmät kirjoittajat ehdottivat etenkin vaeltajaikäisten toimintaan AKS henkistä ryssävihaa ja heimoasiaa. Maltillisempien kirjoittajien mielestä partiolaisille ei saanut opettaa vihaa edes venäläisiä kohtaan. Konsensus oli kuitenkin se, että isänmaanrakkauden

²⁵⁰ Paavilainen 2010, s. 234.

juurruttaminen sekä suomalaisuuden historiasta ja Kalevalasta ammentaminen olivat sopivia kehittämisen aiheita partio-ohjelmaan.

Partiojohtajan sivuilla käyty keskustelu kansallisuuskysymyksestä epäilemättä miellytti lehden silloista toimitussihteeriä ja tuoretta koulutusohjaajaa. Koulutusohjaajana Vuolasvirta nimittäin tahtoi viedä SPPL:n partio-ohjelmaa suomalaiskansalliseen suuntaan. Vuoden 1933 talvipäivillä Vuolasvirta esitteli julkisesti omaa näkemystään suomalaiskansallisuudesta ja isänmaallisuudesta. Vuolasvirralle suomalaisuus ja kansallistunnon vahvistaminen näyttäytyivät nimenomaan positiivisina ilmiöinä, joiden tuli olla kiinteä osa suomalaista partioliikettä. Vaikka Vuolasvirta ei nähnyt partion kansainvälisyyden ja kansallisuuden välillä ristiriitaa, oli silti kansallisen työn oltava aina etusijalla. Hänen mielestään suomalaisuuden asiaa oli ajettu liian vähän ja siihen oli tehtävä muutos. Suomalaiskansallisia työmuotoja tuli ammentaa Kalevalasta, historiasta, saduista ja kotiseutututkimuksesta. Vuolasvirta oli myös hyvin isänmaallinen mies. Hänen mielestään partiolaisen tuli olla valmis kuolemaan maansa puolesta mutta isänmaallisuuden piti olla lisäksi aktiivista esimerkiksi ostamalla vain kotimaisia tuotteita. Kansainvälisyydessä oli puolestaan keskityttävä erityisesti heimokansoihin. Vuolasvirta siis halusi kunnan partiolaisten olevan kuin itsensä. Vuolasvirran aatemaailmassa esiintyivät vahvoina Akateemisesta Karjalaseurasta tutut aitosuomalaisuus, heimoveljeys, maanpuolustus ja kansallistunnon kohottaminen. Näitä teemoja hän halusi koulutusohjaajan roolissa vahvistaa Suomalaisessa Partiopoikaliitossa ja siinä hän myös onnistui. SPPL:n suomalaiskansallistaminen ja aktiivinen isänmaallisuus lähti liikkeelle juuri Vuolasvirran henkilökohtaisesta panoksesta. Toki myös ajan henki oli otollinen Vuolasvirran tavoitteille ja liitossa riitti samanmielisiä tukijoita.

Suomalaiskansallistamisen ehkä näkyvimpänä yksittäisenä muotona oli Kalevalasta ammentaminen. Kalevala osui suomalaiskansallisuuden ytimeen ja siitä tuli ottaa vaikutteita partiotyöhön. SPPL:n vuonna 1933 julkaisemassa SÄPY:ssä oli kalevalaisuudella jo vahva rooli. Sini-vaalkoinen Väinämöislakki eli Väiski otettiin viralliseksi leiripuvun päähineeksi. Myös taitomerkeistä koostuvat ryhmämerkit kokivat uudistuksen, kun ne nimettiin Kalevalan mukaan Joukahaiseksi, Lemminkäiseksi, Ilmariseksi ja Väinämöiseksi. Kalevalaisuus saavutti huipennuksensa kesän 1935 suurella liittoleirillä, joka nimettiin Kalevala-leiriksi. Leirin ohjelma oli suomalaiskansallisuuden ja heimoaatteen läpituokkamaa. Tarkoituksena oli iskostaa partiopoiikkiin ajatus ihailtavista Kalevalan sankareista, jolloin suosittu ulkomainen cowboy- ja intiaaniromantiikka jäisi taka-alalle. Samalla päästiin kokeilemaan suomalaiskansallista partiointia käytännössä. Leiri sisälsi mm. suuren Kalevala-juhlan, kuvaelman kristinuskon saapumisesta

Suomeen, jousiammuntaa ja Lönnrotin elämään ja suomalaiseen luontoon tutustumista. Ulkomaista suurleireistä poiketen Kalevala-leiri oli myös sijoitettu aukean niityn sijasta metsäisempään maastoon, mikä sopi suomalaiskansalliseen tyyliin. Heimohenkeä korostivat lippuaukealla liehuneet Suomen, Viron, Unkarin sekä myös Inkerin ja Karjalan kansojen liput. SPPL:n johto näki leirin onnistuneen erinomaisesti ja todistaneen suomalaiskansallisen partioiden toimivan myös käytännössä.

Kalevalaisuuden ohella myös muunlaista suomalaiskansallista sisältöä haluttiin tuoda kaikenikäisten partiolaisten partio-ohjelmaan. SPPL:n sudenpentuohjaaja Jussi Lappi-Seppälä halusi tarjota sudenpennuille enemmän suomalaisten erämiesten, turkismetsästäjien ja rajaseutujen isänmaallisten miesten tarinoita ulkomaisten tarinoiden sijaan. Kosti Marjamaan *Sudenpentukirjassa* 1936 Kiplingin viidakkokirjaan perustuneet tarinat olikin jo korvattu suomalaisilla eläinsaduilla. Partiopojille tarjottiin entistä suomalaiskansallisempaa luettavaa uuden *Poika-lehti Partion* muodossa. Sen sivuilla esiintyi väkivaltaisia tarinoita, joissa sankareina olivat muinaissuomalaiset eränkävijät ja vihollisina venäläiset roistojoukot. Lehdessä opetettiin myös ikivanhan suomalaisen aseiden eli jousipyssyn valmistusta ja käyttöä sekä korostettiin heimoyhteyttä esimerkiksi unkarilaisiin. Vaeltajaikäisille ja partiujohtajille korostettiin suomalaiskansallisten työmuotojen merkitystä esimerkiksi Lauri Vuolasvirran julkaisemassa *Partiujohtajan käsikirjassa* 1934. Siinä muistutettiin, että alkujaan englantilaisen partioliikkeen erityispiirteet ja ihanteet oli korvattava vastaavilla suomalaisilla muodoilla sudenpentujen ja partiopojien osalta.

Vaeltajien oli sen sijaan vietävä partiointia vielä sitäkin suomalaiskansallisempaan suuntaan. Vuolasvirralla oli suuret suunnitelmat luoda äärimmäisen kansallinen ja yltiöisänmaallinen vaeltajaohjelma, jonka perustana olisi aktiivinen isänmaanrakkautta. Sen tavoitteena oli kouluttaa vaeltajien valmiutta taistella itärajalla, kehittää heimotyötä sekä tehostaa ja levittää isänmaanrakkautta ja kansallishenkeä. Vuolasvirran vuonna 1937 julkaistussa *Vaeltajaohjelmaehdotuksessa* ohjelman huippukohdiksi luonnehdittiin Idän- ja Pohjanretket, jotka sisälsivät vaeltamista, rajaseutuihin tutustumista, erätutkimusta ja kansantietouden keräämistä. Suurista tavoitteista huolimatta käytännön vaeltajaohjelma ei 1930-luvun aikana saavuttanut juurikaan menestystä. Sen suosion esteeksi koitui innostuksen puute ja Talvisodan alkaminen.

Isänmaallisuus oli voimakkaasti läsnä SPPL:n toiminnassa koko 1930-luvun ja sen voi katsoa kiihtyneen sen viimeisinä vuosina. Kansallistuntoa pyrittiin korottamaan kaikissa ikäluokissa

tutustumalla Suomen kansan historiaan, Suomen lipun kunnioittamiseen ja isänmaallisiin lauluihin ja tarinoihin. Erityisen voimakkaana isänmaallisuus ilmeni SPPL:n maanpuolustushenkisyydessä. Jo 1930-luvun alussa korostettiin *Partiojohtajan* kirjoituksissa partiotaustan hyödyllisyyttä varusmiespalveluksessa ja partiolaisista odotettiin tulevan myös erinomaisia sotilaita. Partioharrastuksen katsottiin kehittävän sellaisia sotilaallisia taitoja kuten suunnistus, maastossa liikkuminen ja pioneerityöt. Myös leirielämä valmisti sotilaskoulutukseen. Kuitenkin tässä vaiheessa vielä muistutettiin, ettei partio ollut militaristinen järjestö eikä sen kuulunut antaa sotilaskoulutusta.

Vuodesta 1935 lähtien näki Vuolasvirta tärkeäksi maanpuolustuksellisen elementtien korostamisen partion työmuodoissa. Muissakin Euroopan maissa oli alettu tehostaa sotilaskoulusta ja Vuolasvirran mielestä partio-ohjelma sisälsi oivallisen sotilaallisen alkeiskoulutusjärjestelmän. Vuolasvirta tahtoi tehostaa partion työmuodissa maanpuolustusta kehittäviä luonteenomaisuuksia, käytännön taitoja sekä kuria. Samana vuonna perusti Vuolasvirta helsinkiläisten aate-tovereiden kesken liitorajat ylittävän Partiomiesten Kerhon. Sen tarkoituksena oli tehostaa partiotyön isänmaallisuutta, kristillisyyttä, kuria ja maanpuolustustahtoa. Näitä suosivien jo olemassa olevien työmuotojen tehostamisella Partiomiesten Kerho uskoi saavansa aikaan toimivan sotilaallisen alkukoulutuksen. Kerhon ollessa pääasiassa SPPL vetoinen, siirtyi sen agenda kiivottomasti myös liiton toimintaan. SPPL ryhtyi määrätietoisesti kehittämään partio-ohjelmaan soveltuvaa sotilaallista alkukoulutusta.

Vaikka varsinainen asekoulutus oli tarkoitus jättää varusmieskoulutusta ja suojeluskuntatoimintaa varten, hankki SPPL lippukunnilleen vuonna 1937 kasan ilmakivääreitä. Samalla myös ilmakivääriampujan merkin vaatimukset määriteltiin. Merkin suorittamisesta tuli partiopoikien keskuudessa jo ensimmäisenä vuonna todella suosittua ja myös ilmakiväärejä päätettiin hankkia lisää. Ampumatoiminta tuli kiinteäksi osaksi partio-ohjelmaa mikä näkyi merkkien suorituksen suurena määränä ja ampumakilpailujen lisääntymisenä. Koska kyse ei ollut ruutiaseista, SPPL katsoi edelleen, ettei se antanut varsinaista ampumakoulutusta partiopojilleen. Ilmakivääriammunnan katsottiin kasvattavan partiopoikatoiminnan suosiota ja parantavan kilpailua suojeluskuntien poikatoimintaan nähden. Muut partioliitot suhtautuivat epäilevästi ampumatoimintaan eikä edes kaikki SPPL:n johtohahmot sulattaneet sitä täysin. Pitkäaikainen ylijohtaja Verner Louhivuori joutui kuitenkin taipumaan johtokunnassa ampumatoiminnan kannattajien tahtoon.

Ampumatoiminnan lisäksi myös maastoleikkeihin kiinnitettiin enemmän huomiota 1930-luvun viimeisinä vuosina. Maastoleikkien nähtiin kehittävän sotilaallisia ominaisuuksia, sillä ne harjoittivat maastossa liikkumista, strategiaa, pelon voittamista ja kykyä suorittaa annettu tehtävä loppuun. Partiojohtaja Lähteenkorva kirjoitti teoksen *Maastoleikit* vuonna 1938, missä hän esitelti joukon erilaisia maastoleikkejä. Hän piti sulavaa maastossa liikkumista ja erätaitoja pohjana sotilaallisille taidoille.

Syksystä 1938 lähtien näkyi SPPL:n toiminnassa entistä valveutuneempi ote mahdolliseen sodanuhkaan. Jäsenlehti *Partio* painotti väestönsuojelua, johon perehtyminen kuului jokaisen partiolaisen velvollisuuksiin. Lehti julkaisi myös täsmälliset ohjeet väestönsuojelusta. SPPL otti osaa samana syksynä väestönsuojeluviikkoon, jolloin SPPL keskitti toimintansa ilmakivääri- ja kaasusuojelumerkkien suorittamiseen. SPPL otti sodanuhan tosissaan ja väestönsuojelulliset toimet nähtiin konkreettisena ja isänmaallisena tapana valmistautua pahimman varalle. Keväällä 1939 maanpuolustusinto kiihtyi entisestään. Lauri Vuolasvirta halusi kouluttaa partiopoikia sodanajan kotirintaman tehtäviin. Miesten joutuessa sotaväkeen näki Vuolasvirta pojille sopiviksi tehtäviksi esimerkiksi ilmavalvonnan, väestönsuojelun sekä viesti- ja vakoilutyön, joihin poikia tuli kouluttaa jo rauhan aikana. Mahdollisen miehityksen sattuessa koki Vuolasvirta partiopoikien kykenevän sissitoimintaan ja aiheuttamaan siten viholliselle merkittäviä tappioita.

Koulutusohjaajana ja toiminnanjohtajana Vuolasvirta määräsi, että kesän 1939 leiritoiminnan oli keskityttävä maanpuolustuskoulutukseen. Tähän kuului esimerkiksi ilmakivääriammuntaa, karttakoulutusta sekä maasto- ja marssiharjoituksia. Jokaisen lippukunnan oli noudatettava Vuolasvirran laatimaa maanpuolustustaitoja korostavaa leiriohjelmaa. Talvisotaa edeltäneet kesäleirit muistuttivat ohjelmaltaan jo enemmän puolisolitaallista toimintaa kuin perinteistä partioleiriä. Kesän 1939 linnoitustöihin kehotti SPPL:n johtokunta osallistumaan kaikkia vanhempia partiopoikia, vaeltajia ja partiojohtajia. Syksyllä Moskovan neuvottelujen alkaessa Vuolasvirta vaati kaikkia partiolaisia etsimään itselleen vapaaehtoisen väestönsuojelu tai sotilastehtävän. Vuolasvirran johdolla oli Suomalainen Partioaikaliitto valmis sotaan. SPPL politisoitui 1930-luvun jälkipuoliskolla selvästi yhä enemmän oikealle ja omaksui Akateemisen Karjala-Seuran kaltaisen aatemaailman.

SPPL kehitti merkittäväällä tavalla talviretkelyä ja -leireilyä 1930-luvun aikana. Suomen kylmä ja luminen talvi asetti talvipartiointiin väistämättä maantieteelliset haasteet, joihin ei saanut

apua partioliikkeen alkuperäisestä maasta Englannista. Talviretkeilyä varten oli siis kehitettävä oma suomalainen tapa lähes tyhjästä. Jo vuonna 1932 tapahtui talviretkeilyn osalta pioneerityötä, kun muutamat innokkaat partiojohtajat olivat sitä omin neuvoineen kokeilleet ja kertoivat *Partiojohtajassa* kokemuksistaan. Yöpymistä kokeiltiin esimerkiksi havumajassa, mikä vaati kuitenkin avotulen ja runsaan määrän peitteitä lämmikkeeksi. Pj. Ollila kehitti puolestaan oman kamiinalämmitteisen talvitelttansa, jossa oli kuitenkin tilaa vain kahdelle. Hän esitteli ja myi telttaansa innokkaasti, mutta se ei kuitenkaan lähtenyt yleistymään, kun Puolustusvoimat alkoi lainaamaan omia suuria talvitelttojaan 1930-luvun loppupuolella. Innokkaita talviretkeilyn pioneereja silti tarvittiin herättämään kiinnostus tällaista retkeilymuotoa kohtaan.

Talviretkeilyn kehitys lähti tosissaan etenemään vuoden 1935 alussa kun koulutusohjaaja Vuolasvirta asetti talvipartioinnin kehittämisen yhdeksi liiton päätavoitteeksi. Vuolasvirta halusi partiotoiminnan kehittyvän Suomessa sellaiseksi, että retkeilyä oli mahdollista harrastaa kaikkina vuodenaikoina. Jo saman vuoden alussa järjestettiin SPPL:n johtajille kokeellinen talvileiri, missä yövyttiin jo armeijan kamiinallisessa puolijoukkueteltassa. Uudenlainen ja onnistunut leirikokeilu innosti SPPL:ää kehittämään talvileireilyä entisestään. Talvileirikurseja järjestettiin seuraavina vuosina myös tavallisille partiopojille. Haasteena oli enemmänkin saada poikien vanhemmat vakuuttuneiksi talviretkeilyn turvallisuudesta. Lähes nollasta lähtenyt talvipartiointi eteni nopein harppauksin, sillä jo vuoden 1938 hiihtolomalla liitto järjesti ensimmäisen suurtaalvileirin Pieksämässä. Leirille osallistui yli 250 partiolaista, minkä kerrottiin ylittäneen järjestäjien odotukset reilusti. Viiden päivän mittainen suurtaalvileiri osoittautui järjeste-lyiden ja ohjelman osalta erittäin onnistuneeksi. Uusi suomalaiskansallinen partiotyön muoto oli viimeistään Pieksämän leirin myötä todettu toimivaksi ja se oli tullut suomalaiseen partioliikkeeseen jäädäkseen. Ratkaisevana tekijänä talvileirimenestykselle voi pitää armeijan lämpimiä talvitelttoja ja talvipartioinnin määrätietoista kehittämistyötä.

SPPL:n toiminnassa suomalaiskansallisuus ja isänmaallisuus oli käsinkosketeltavaa. Ajan henki oli epäilemättä suotuisa tällaiselle kehitykselle, mutta se tarvitsi toteutuakseen myös Vuolasvirran kaltaisen intohimoisen kehittäjän. Vuolasvirran kädenjälki näkyi oikeastaan liiton kaikessa kansallistamistyössä ja maanpuolustuksellisen koulutuksen kehittämisessä. Vaikka Vuolasvirrasta tuli SPPL:n virallinen toiminnanjohtaja vasta vuonna 1937, voi häntä pitää liiton todellisena vallankäyttäjänä ja suunnannäyttäjänä jo itsenäisen SPPL:n alusta alkaen eli vuodesta 1931. Vaikka muut partioliitot karsastivat Vuolasvirran työtä viedä suomalainen partiotyö kauemmas Baden-Powellin alkuperäisestä, ei liiton sisällä kritisoitu koulutusohjaajaa ainakaan

julkisesti. Lehtikirjoituksista päätelleen liitossa oltiin enemmänkin huolissaan siitä, oliko toiminta varmasti tarpeeksi isänmaallista ja suomalaiskansallista. SPPL:n omat lehdet olivat linjassa Vuolasvirran tavoitteiden kanssa. SPPL:n partiolehdissä Vuolasvirtaa tai hänen tavoitteitaan ei kritisoitu missään vaiheessa.

Mielestäni tämä tutkielma avaa mahdollisuuksia kiinnostaville jatkotutkimuksille. Itseni yllätti positiivisesti validin lähdeaineiston runsas määrä, mikä toisaalta myös pakotti rajaamaan aihetta melko paljon. Esimerkiksi SPPL:n suhteita muihin partiomaihin olisi kiinnostavaa tutkia lisää. Kuinka paljon heimotyötä tehtiin virolaisten ja unkarilaisten partiolaisten kesken? Entä miten Britanniassa suhtauduttiin partiotyön suomalaiskansallistamiseen? SPPL solmi suhteet Hitler Jugendiin vuonna 1937 mutta yhteistyön tarkastelua ei voi rajata pelkästään 1930-luvulle. Marko Paavilainen on ansiokkaasti sivunnut myös Hitler Jugendin ja suomalaisten partiolaisten suhteita 1930-1940-luvulla, mutta uskon, että teemaan on mahdollista perehtyä vieläkin tarkemmin. Tutkimuksessani ilmi käynyt SPPL:n ja AKS:n sielunveljeys ansaitsee myös yksityiskohtaisemman tarkastelun. Näiden järjestöjen välistä kirjeenvaihtoa olisi mielenkiintoista tutkia, samoin kuin Suomen Heimons suhtautumista suomalaiseen partioliikkeeseen ja etenkin Suomalaiseen Partiopoikaliittoon.

6. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

I ARKISTOLÄHTEET

Kansallisarkisto (KA), Helsinki

Suomalaisen Partiopoikaliiton arkisto

PÖYTÄKIRJAT

Johtokunta (1926-1951).

Muut pöytäkirjat (1934-1951).

Vuosikokoukset (1926-1954).

TOISTEET

Toimintakertomukset (1926-1935).

SISÄLLÖN MUKAAN JÄRJESTETYT ASIAKIRJAT

Leirit (1929-1939)

Suomen Vapaan Partiorhymän arkisto

TOISTEET

Vuosikertomukset (1932-1985)

Ohjeet (1919-1971)

II PAINETUT LÄHTEET

1. LÄHDEJULKAISUT

Innanen, Olavi & Lähteenkorva, Armas, *Maastoleikit*. Porvoo: WSOY, 1938.

Marjamaa, Kosti, *Sudenpentukirja*. Porvoo: WSOY, 1936.

Särkisilta, Pentti, *Säpy: Suomalaisen Partioaikaliiton säännöt ja pysyväismääräykset*. Porvoo: WSOY, 1933.

Vuolasvirta, Lauri, *Partiojohtajan käsikirja*. Porvoo: WSOY, 1934.

Vuolasvirta, Lauri, *Vaeltajaohjelmaehdotus*. Helsinki: Suomalainen partioaikaliitto, 1937.

Väänänen, Oskari, *Nuoriso aseissa: Maanpuolustuskasvatus Euroopan eri maissa*. Jyväskylä: K.J. Gummerus osakeyhtiö, 1941.

2. LEHDET

Poikalehti Partio, 1932–1937.

Partio, Suomalaisen Partioaikaliiton jäsenlehti, 1937–1939.

Partiojohtaja, Suomalaisen Partioaikaliiton johtajalehti, 1930–1939.

Suomen Heimo, Akateeminen Karjala-Seura, 1936–1937.

Käkisalminen, 1956.

III TUTKIMUSKIRJALLISUUS

Klefström, Kalevi, *YH – Ylimääräiset harjoitukset*. Teoksessa *Talvisodan pikkujättiläinen*. Leskinen, Jari & Juutilainen, Antti (toim.). Neljäs painos. Helsinki: WSOY, 2006.

Koho, Paula, *Kalevalaisuus partioliikkeessä*. Turku: Partiomuseo, 1988.

Kotioja, Eeva, ”*Ei anneta liekin sammua*” *Naiset osana nationalistista liikehdintää Suomessa vuosina 1932–1944*. Suomen ja Pohjoismaiden historian Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto, 2013.

Kotoneva, Henna, *Puhtaan sinivalkoisen partion kohtalo. Yhteisen partiojärjestön isämaallisuus ja kasvatus isänmaallisuuteen Suomessa vuodesta 1974 vuoteen 1981*. Suomen historian pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto, 2014.

Kuusi, Matti & Aitola, Ville-Paavo, *Neljätuhatta veljestä, sataneljä elämäntarinaa: AKS:läinen elämäkerrasto*. Porvoo: WSOY, 1991.

Nieminen, Juha, *Nuorisossa tulevaisuus: Suomalaisen nuorisotyön historia*. Helsinki: Lasten keskus, 1995.

Paavilainen, Marko, *Aina valmiina: Partioliike Suomessa 1910-2010*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2010.

Paavilainen, Marko, *Partioliike sodan kuohuissa*. Teoksessa *Pojat Partiossa: Pääkaupunkiseudun Partioaikatoiminnan Historia*. Hakala, Heikki (toim.). Helsinki: Tammi, 1994.

Relander, Jukka, *Siniset, ruskeat ja ensimmäinen tasavalta*. Teoksessa *Pojat Partiossa: Pääkaupunkiseudun Partiopoikatoiminnan Historia*. Hakala, Heikki (toim.). Helsinki: Tammi, 1994.

Syväoja, Hannu, *Isänmaallisuuskasvatus Suomen kansakoulussa*. Teoksessa *Koululaitos itsenäisen Suomen rakentajana*. Suomen kouluhistoriallisen seuran vuosikirja 2007. Kauranne, Jouko (toim.). Helsinki: Multiprint Oy, 2007.

Syväoja, Hannu, *Kansakoulu – suomalaisten kasvattaja*. Jyväskylä: PS-kustannus, 2004.

Tierala, Hannele, *Kansallisuus ja kansainvälisyys Suomen partioliikkeen ideologiassa ennen talvisotaa*. Turku: Partiomuseo, 1984.

Tommila, Päiviö, *Mitä oli olla suomalainen 1800-luvun alkupuolella*. Teoksessa *Herää Suomi: suomalaisuusliikkeen historia*. Tommila, Päiviö & Pohls, Maritta. Kuopio: Kustannuskiila Oy, 1989.

Tuomi, Jouni, & Sarajärvi, Anneli, *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi, 2018.

Turtola, Matti, *Kansainvälinen kehitys Euroopassa ja Suomessa 1930-luvulla*. Teoksessa *Talvisodan pikkujättiläinen*. Leskinen, Jari & Juutilainen, Antti (toim.). Neljäs painos. Helsinki: WSOY, 2006.

Vesikansa, Osmo, *Suomen partioliike 1910-1960*. Porvoo: WSOY, 1960.

Vuorisalmi, Ville, *Partiopoikatoiminnan kasvatustavoitteet Suomessa vuosina 1930–1953*. Suomen historian Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto, 1999.